

Articles and editorials

Article 1

Category: Consent based legislation and feminism, statistics

Kotimaa

24.9. 2020

Selvitys: Suomessa vain muutama prosentti raiskauksista tapahtuu julkisella paikalla, suurin osa asunnossa. Yli kolmasosa tuomioon johtaneista raiskauksista kohdistui nukkuvaan tai sammuneeseen.

Elina Korkee STT

TYYPILLINEN raiskaus tapahtuu Suomessa asunnossa ja enemmistöön tuomioon johtaneista raiskausrikoksista sisältyy väkivaltaa, ilmenee Tilastokeskuksen torstaina julkaisemasta selvityksestä.

Vain hieman yli kolme prosenttia raiskauksista tehdään julkisella paikalla ja viitisen prosenttia autossa. Asunnoissa tapahtuneiden raiskausten osuus on lähes neljä viidesosaa, noin 78 prosenttia.

Selvityksen aineistona ovat syyttäjän teonkuvaukset niistä raiskauksista ja törkeistä raiskauksista, joista suomalaiset käräjäoikeudet langettivat tuomioita viime vuonna eli 2019. Tapauksia on kaikkiaan 215.

Väkivalta liittyy syyttäjän teonkuvausten perusteella kolmeen viidesosaan tuomituista raiskausrikoksista. Ilman väkivaltaa tapahtuneiksi on laskettu ne raiskaukset, joissa uhri on peloissaan totellut raiskaajaa eikä fyysistä väkivaltaa ole käytetty.

”Samoin nukkuvat tai erittäin juopuneet, jotka eivät tilansa vuoksi ole tehneet minkäänlaista vastarintaa, on katsottu tapauksiksi, joissa väkivaltaa ei ole käytetty”, selvityksessä todetaan.

Yli kolmasosa – 36 prosenttia – tuomituista raiskaustapauksista on sellaisia, että rikoksen uhri on raiskauksen alkaessa ollut unessa, sammunut, tajuton tai huumattu. Sellaisia tuomioon johtaneita tapauksia, joissa raiskattu ei teonkuvauksen perusteella ole ollut nukkumassa eikä lainkaan päihtynyt, on hieman alle puolet eli 48 prosenttia. Näissä raiskaukseen useimmiten liittyi väkivaltaa.

USEIMMISTA syyttäjän teonkuvauksista ei ilmene, ovatko raiskaaja ja raiskattu olleet ennestään tuttuja ja millainen heidän suhteensa on ollut. Noin kolmessa tapauksessa neljästä tekijän ja uhrin välinen suhde ei selviä syytteestä.

”Varmasti tai melko varmasti tuntemattoman henkilön raiskauksen uhriksi joutui 4,2 prosenttia uhreista, joka antaa aihetta epäillä tiedon luotettavuutta. Myös ero täysin tuntemattoman ja saman yön aikana pintapuolisesti tutustuneen henkilön välillä on hiuksen hieno”, sanotaan selvityksessä.

Aviopuolisoiden osuus raiskauksiin syyllistyneistä jäi alle neljän prosentin. Määrä saattaa selvityksen mukaan olla alakantissa siksi, että avioliitossa raiskauksen tunnusmerkit täyttäviä tekoja ei ilmoiteta viranomaisille yhtä helposti kuin vähemmän läheisten henkilöiden tekemiä raiskauksia.

Käräjäoikeuden tuomioon johtaneista raiskaustapauksista vain yhdessä rikoksen uhriksi joutui mies. Tällöin törkeä raiskaus tapahtui törkeän pahoinpitelyn yhteydessä.

Aineistossa ei ole yhtään joukkoraiskaustapausta. Alle neljässä prosentissa tapauksista raiskaajia on ollut kaksi.

Article 2

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Kotimaa

9.7.2020

Raiskaustuomiot lähes kaksinkertaistuivat Ruotsissa lain uudistamisen jälkeen – käykö näin pian myös Suomessa?

Suomeen ehdotetaan nyt Ruotsin mallin kaltaista raiskauspykälää, jossa olisi olennaista vapaaehtoisuuden puute eikä väkivalta tai sen uhka.

Langettavia tuomioita oli vuonna 2017 kaikkiaan 190, mutta viime vuonna niitä oli jo 333. Lisäystä oli 75 prosenttia.

Langettavia tuomioita oli vuonna 2017 kaikkiaan 190, mutta viime vuonna niitä oli jo 333. Lisäystä oli 75 prosenttia.-KUVA: HENRIK MONTGOMERY / TT

Susanna Reinboth HS

LANGETTAVIEN raiskaustuomioiden määrä lähes kaksinkertaistui, kun Ruotsissa uudistettiin raiskauspykälä kaksi vuotta sitten. Silloin raiskauksen olennaiseksi tunnusmerkistökijäksi tuli vapaaehtoisuuden puute eikä väkivalta tai sen uhka kuten aiemmin.

Nyt Suomeen ehdotetaan samanlaista muutosta. Oikeusministeriön työryhmän ehdotus uusista seksuaalirikossäännöksistä julkistettiin tiistaina.

Työryhmä arvioi, että uudistus lisäisi Suomessa poliisille tehtyjen raiskausilmoitusten määrää vuosittain viidenneksen eli noin 250 tapauksella. Nykyisin poliisille tehdään vuosittain noin 1 200 raiskausilmoitusta.

Myös syyttäjille ja tuomioistuimiin etenevien juttujen arvioidaan lisääntyvän viidenneksen. Tuomioistuimiin tulisi siten nykyisten noin 350 jutun lisäksi 69 tapausta.

ARVIOT voivat Ruotsin kokemusten perusteella olla alakantissa, erityisesti tuomioistuimiin tulevien juttujen osalta.

Ruotsissa lisääntyivät selvästi nimenomaan langettavat tuomiot, kertoi maan rikosentorjuntaneuvosto eli Brottsförebyggande rådet (Brå) kesäkuun puolivälissä julkaisemassaan raportissa.

Langettavia tuomioita oli vuonna 2017 kaikkiaan 190, mutta viime vuonna niitä oli jo 333. Lisäystä oli 75 prosenttia.

Sen sijaan poliisille tulleiden ilmoitusten määrässä kasvu ei ollut yhtä voimakasta.

Ilmoituksia tuli viime vuonna noin viidennes enemmän kuin ennen lakiuudistusta. Brån mukaan kasvu ei välttämättä johdu uudistuksesta. Ilmoitusten määrät alkoivat kasvaa jo vuosia ennen uudistusta.

Näyttää siis siltä, että entistä useampi raiskausilmoitus johtaa Ruotsissa syytteeseen ja langettavaan tuomioon.

Brå kävi tutkimusta varten läpi kaikki Ruotsin käräjäoikeuksien, hovioikeuksien ja korkeimman oikeuden antamat raiskaustuomiot vuodelta 2019.

Mukaan otettiin vain naisiin kohdistuneet raiskaukset. Miehet ovat raiskauksissa uhreina niin harvoin, että riittävän kattavan aineiston kertymistä täytyy vielä odotella, Brå perusteli rajausta.

BRÅ varoo tekemästä pitkälle vietyjä päätelmiä, koska kyse on verrattain tuoreesta uudistuksesta.

Se kuitenkin arvioi, että uuden säännöksen ansiosta tuomioita on tullut raiskauksista, joista ei aiemmin olisi edes nostettu syytettä.

Yhdessä syyttäjien kanssa Brå päätyi arvioimaan, että viime vuonna nostettiin 76 raiskaussyytettä tapauksista, jotka olisi aiemmin jätetty syyttämättä.

Puolet näistä syytteistä hylättiin tuomioistuimessa. Lopuista jutuista 26 päättyi tuomioon raiskauksesta ja 12 tapauksessa tuli tuomio tuottamuksellisesta raiskauksesta.

Juuri tuottamuksellinen raiskaus paljastui yhdeksi Ruotsin uudistuksen suurimmista ongelmista. Pykälän tulkinta oli monien mielestä hankalaa.

Suomi aikoo välttää tämän ongelman, sillä oikeusministeriön työryhmä ei esitä samantapaista säännöstä tuottamuksellisesta raiskauksesta. Ruotsissakin säännöksen soveltaminen on jäänyt harvinaiseksi.

BRÅ selvitti myös, millaisia tuomioistuimiin päätyneet uudet tapaukset olivat. Selvityksen perusteella ne eivät juuri koskaan koskeneet läheisiä suhteita vaan osapuolet olivat yleensä tuttavvia.

Moni tapaus liittyi tilanteeseen, jossa tekijä oli kesken vapaaehtoisen seksin yllättäen käynyt väkivaltaiseksi tai ryhtynyt tekemään jotain, mihin uhri ei ollut antanut suostumustaan.

”Aineisto osoittaa, että uudet langettavat tuomiot koskevat suurelta osin juuri sellaisia tilanteita, joita lainmuutoksella tarkoitettiin kattaa, siis esimerkiksi yllätyksellisiä tapauksia sekä tapauksia, joissa asianomistaja on reagoinut väkivaltaan passiivisuudella”, Brå luonnehti.

ETUKÄTEEN arvioitiin, että uudistus lisäisi näyttöongelmia, koska väkivallan puuttumisen takia uhreilla ei välttämättä olisi vammoja yhtä usein kuin aiemmin.

Ennako-olettama osoittautuikin todeksi. Vuoden 2017 tuomioista yli kolmasosassa oli esitetty merkittävää näyttöä vammoista, mutta viime vuoden tuomioissa niitä oli vain 13 prosentissa tapauksista.

Kaikissa langettavaan tuomioon johtaneissa uusissa tapauksissa näyttö arvioitiin kuitenkin suunnilleen yhtä vahvaksi kuin aiemmissakin raiskausjutuissa.

Joka kolmannessa jutussa näyttö oli erittäin vahvaa. Se perustui esimerkiksi tallenteeseen tapahtumista, tunnustukseen tai ulkopuolisen todistajan kertomukseen.

RAISKAUSTUOMIOIDEN keskipituus kasvoi uudistuksen jälkeen jonkin verran. Aineisto viittaa siihen, että tämä johtuisi ankarammasta suhtautumisesta sellaisiin tekoihin, jotka jo aiemminkin tulkittiin raiskauksiksi. Näiden rikosten keskipituus piteni parilla kuukaudella.

Ruotsissa vähimmäisrangaistus raiskauksesta on kaksi vuotta vankeutta. Suomessa minimi on vuosi vankeutta, eikä tähän ehdoteta muutosta.

Tuomioiden ja tilastojen lisäksi Brå selvitti kyselyin ja haastatteluin muun muassa poliisien, syyttäjien ja tuomareiden mielipiteitä uusien raiskaussäännösten toimivuudesta.

Myönteisimmin uudistukseen suhtautuivat syyttäjät. Heidän mielestään lainmuutos antoi hyvän viestin arvojen muuttumisesta. Lisäksi oli aiempaa helpompaa nostaa syyte ja saada langettava tuomio, syyttäjät arvioivat.

Myös tuomarit suhtautuivat uudistukseen positiivisesti. Sen sijaan poliisit ja asianajajat näkivät ongelmia ja arvioivat jopa oikeusvarmuuden heikentyneen.

Raiskausasioiden kanssa tekemisissä olevat kansalaisjärjestöt antoivat uudistuksesta hyvin myönteiset arviot. Ne muun muassa huomauttivat, että uhrin syyllistivät itseään aiempaa vähemmän.

LOPPUPÄÄTELMÄNÄ Brå arvioi, että uudistus näyttää täyttävän sille asetetut tavoitteet. Aiemmin rankaisematta jääneet teot ovat tulleet rangaistaviksi.

Toisaalta osa rajanveto-ongelmista voi vaarantaa oikeusturvaa. Sen vuoksi Brå kaipasi vielä linjauksia ylemmiltä tuomioistuimilta muun muassa siitä, mikä voidaan katsoa osoitukseksi vapaaehtoisuudesta.

Editorial 1

Category : Consent based legislation and feminist discourse

8.7.2020

Jokainen raiskaus on liikaa: seksiin tarvitaan suostumus

Lapsiuhreille määriteltävä ehdoton ikäraja korostaa lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten tuomittavuutta.

VAPAAEHTOISUUDEN puute nousee keskeiseksi raiskauksen tunnus-merkiksi seksuaali-lain-säädännön uudistuksessa. Lain-säädäntöön on tarkoitus kirjata selvästi, että suku-puoli-yhteys uhrin tahdon vastaisesti tai ilman tämän suostumusta on rangaistavaa.

Suostumuksen rooli korostuu laki-uudistusta pohtineen työryhmän mietinnössä, joka luovutettiin oikeusministeri Anna-Maja Henrikssonille (r) tiistaina. Ydinviesti on, että seksuaalinen koskemattomuus kuuluu jokaiselle ja pakottaminen seksiin on yksiselitteisesti tuomittavaa.

Uudet säännökset parantaisivat uhrin asemaa. Nykyistä lainsäädäntöä on pidetty riittämättömänä, sillä se määrittelee raiskauksen yleensä väkivallan tai sen uhan kautta.

Lakiuudistuksen selkeyttämisen tarkoitus on rohkaista uhreja kertomaan raiskaustapauksista.

Kynnys on edelleen korkea, ja liian moni tapaus jää ilmoittamatta muun -muassa uhreja syyllistävien asenteiden vuoksi. Suostumuksen roolin korostaminen vahvistaa seksuaalisen itsemääräämisoikeuden ja henkilökohtaisen koskemattomuuden suojaa.

TOISENA työryhmän tehtävänä on ollut valmistella muutokset, joilla sukupuoli-yhteys nuoren lapsen kanssa säädetään rangaistavaksi raiskausrikoksena. Nykyisen lain mukaan kyse on lähtö-kohtaisesti lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

Lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten arvioinnin kiristäminen on tarpeen. Lapsen raiskaaminen ja seksuaalinen kajoaminen lapsiin ovat aina erityisen tuomittavia tekoja.

Työryhmä esittää lapsen ehdottomaksi ikärajaksi 12:ta vuotta. Nuorten lasten kohdalla suostumusta ei ole tarpeen kysellä, vaan koskemattomuuden suojan tulee olla ehdoton.

Ruotsissa raiskaus määritellään jo suostumusperusteisesti. Tämä malli sopii myös Suomeen. Jokainen raiskaus on liikaa, eikä ketään saa pakottaa seksiin.

Raiskauksen määritelmän selkiyttäminen olisi selkeä viesti raiskauksen uhreille. Kenenkään itsemääräämisoikeuteen ei saa puuttua ilman suostumusta.

Pääkirjoitukset ovat HS:n kannanottoja ajankohtaiseen aiheeseen. Kirjoitukset laatii HS:n pääkirjoitustoimitus, ja ne heijastavat lehden periaatelinjaa.

Oikaisu 8.7.2020 klo 11.30. Kirjoitukseen on täsmennetty, että raiskauksen tunnusmerkistössä painottuu yleensä väkivallan käyttö tai sillä uhkaaminen.

Article 3

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Kotimaa

7.7.2020

Seksi ilman suostumusta on jatkossa raiskaus ja lapsen-raiskaajien rangaistukset kiristyvät – työryhmä haluaa kiristää seksuaali-rikoksia koskevaa lakia, näin laki muuttuisi

Lakiin tulisi uusi 12 vuoden ikäraja, jota nuorempiin kohdistuvat seksuaaliset teot rangaistaisiin lapsenraiskauksina tai seksuaalisena kajoamisena lapseen.

Susanna Reinboth HS

SEKSUAALIRIKOSTEN rangaistuksiin kaavaillaan kiristyksiä, ja myös yhä useammat teot ovat tulossa rangaistaviksi. Oikeusministeriön työryhmä ehdottaa koko seksuaalirikoksia koskevan lainsäädännön uudistamista.

Uudistus muuttaa tapaa tarkastella seksuaalirikoksia. Raiskauksessa ja muissa seksuaalirikoksissa olennaista olisi vapaaehtoisuuden puute eikä väkivalta tai sen uhka, kuten nykyisin.

”Nyt on ainutlaatuinen tilaisuus laittaa seksuaalirikollisuutta koskeva luku vastaamaan tämän päivän käsityksiä”, luonnehti ylijohtaja Ari-Pekka Koivisto oikeusministeriöstä tiistaina tiedotustilaisuudessa. Hän muistutti, että edellisen kerran seksuaalirikoksia koskevaa lukua uudistettiin 1990-luvun lopussa. Sen jälkeen lukuun on tehty useita muutoksia.

Lainsäädäntöneuvos Sami Kiriakosin johtaman työryhmän ehdotus luovutettiin tiistaina oikeusministeri Anna-Maja Henrikssonille (r).

Yksi odotetuimmista ja eniten keskustelua herättäneistä uudistusehdotuksista on raiskauksen tunnusmerkistön muuttuminen. Jatkossa raiskaukseksi katsottaisiin yhdyntä sellaisen henkilön kanssa, joka ei osallistu siihen vapaaehtoisesti.

Myös muita seksuaalirikoksia koskevia säännöksiä olisi tarkoitus muuttaa vastaavalla tavalla. Keskeistä olisi siis uhrin vapaaehtoisuuden puuttuminen.

ALLE 16-VUOTIAISIIN kohdistuvat seksuaalirikoksesta erotettaisiin kokonaan aikuisia koskevasta sääntelystä. Tarkoituksena on vahvistaa lasten koskemattomuuden suoja.

Lakiin tulisi kokonaan uusi 12 vuoden ikäraja. Tätä nuorempiin lapsiin kohdistuvat seksuaaliset teot rangaistaisiin lapsenraiskauksina tai seksuaalisena kajoamisena lapseen.

Lapsen vapaaehtoisuutta ei tällöin arvioitaisi.

Taustalla on paljon keskustelua herättänyt tapaus, jossa oikeus ei tuominnut sukupuoliyhteyttä 10-vuotiaan kanssa raiskauksena.

Tekijä tuomittiin kolmen vuoden ehdottomaan vankeusrangaistukseen törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä, mutta syyte törkeästä raiskauksesta ei menestynyt. Tämä johtui siitä, että pikkutyttö ei vastustanut hyväksikäyttäjäänsä.

Minimirangaistukset näistä rikoksista kovenisivat. Lapsenraiskauksen vähimmäisrangaistukseksi ehdotetaan kahta vuotta, kun nykyisin näistä teoista on miniminä yksi vuosi vankeutta.

KOKONAAN uutena säännöksenä lakiin tulisi seksuaalisen kuvan luvan levittäminen. Nykyisin tällaiset aikuisia koskevan kuvan levitykset tulevat rangaistaviksi kunnianloukkauksina tai yksityiselämää loukkaavana tiedon levittämisenä.

Rangaistuksen uudesta rikoksesta voisi saada, jos levittää seksuaalisen kuvan tai videon ilman kuvassa esiintyvän henkilön lupaa.

Teosta voitaisiin tuomita sakkoa tai korkeintaan kaksi vuotta vankeutta.

Toinen uusi rikosnimike olisi seksuaalinen kajoaminen. Se korvaisi nykyisen pakottamisen seksuaaliseen tekoon ja koskisi muita vakavia tekoja kuin sukupuoliyhteyttä.

Rangaistusasteikko näistä rikoksista kovenisi. Sakkomahdollisuus poistuisi kokonaan, ja enimmäisrangaistus nousisi kolmesta vuodesta neljään vuoteen.

TYÖRYHMÄ on pohtinut lakiin lisättävää vapaaehtoisuuden käsitettä ja toteaa, että sen on tarkoitus vastata sanan yleiskielistä merkitystä.

”Kysymys on siitä, haluaako henkilö osallistua toimintaan vai ei. Säännöksissä ei edellytettäisi, että vapaaehtoisuus tai sen puute on ilmaistu jollain määrättyllä tavalla. Vapaaehtoisuus tai sen puuttuminen voi ilmetä esimerkiksi sanallisen ilmaisun, eleiden tai muun toiminnan perusteella”, uudistusta luonnehditaan oikeusministeriön tiedotteessa.

Uhrin ei tarvitse ilmaista sanoin tai teoin sitä, että hän ei suostu yhdyntään.

”Teon kohde voi myös olla esimerkiksi täysin passiivinen, koska on pelkotilassa, voimakkaasti päihtynyt tai nukkumassa, jolloin hänellä ei ole mahdollisuutta muodostaa tai ilmaista tahtoaan. Tällöinkin sukupuoliyhteyteen ryhtyminen olisi raiskaus.”

Toisen kanssa ei siis ole oikeutta ryhtyä yhdyntään tai kohdistaa häneen muutakaan seksuaalista tekoa, kun hän ei ole ilmaissut tahtoaan.

Mitään kirjallista tai edes sanallista suostumusta ei tarvittaisi. Osallistumistahdosta voi ilmaista myös muulla tavalla kuin sanallisesti.

Olennaista olisi vapaaehtoisuus tekohetkellä. Teko ei muutu raiskaukseksi, vaikka toinen katuisi tapahtunutta jälkikäteen.

VARSIN tuore, vuodelta 2014 oleva säännös seksuaalisesta ahdistelusta laajenisi käsittämään myös muita tekoja kuin koskettelua. Pykälää säädettäessä tehtiin tietoinen valinta siitä, että rangaistavaa olisi vain koskettelu. Nyt muun muassa me too -liikkeen herättämä keskustelu on osoittanut, että tulkinta on liian kapea, arvioi lainsäädäntöneuvos Kiriakos.

Rangaistavaksi tulisi siten esimerkiksi roisien kuvien lähettäminen, sukupuolielimen paljastaminen toiselle tai esimerkiksi hameen alta kuvaaminen.

Myös oikeusministeri Anna-Maja Henriksson arvioi, että me too -liike on vaikuttanut yhteiskunnallisen ilmapiirin muuttumiseen.

”On ollut äärimmäisen tärkeää, koska sen kautta monet naiset ja tytöt ovat uskaltaneet kertoa omista, kammottavista kokemuksistaan. Yksi ongelmista on se, että moni jättää rikosilmoituksen tekemättä.”

UUDISTUKSELLE alkoi olla suurta painetta.

Jo vuonna 2003 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin (EIT) on linjannut, että kaikki tahdonvastaiset yhdynät on tulkittava raiskauksiksi. Raiskauksessa ei ole olennaista se, kuinka paljon uhri vastusti rikosta, vaan uhrin suostumuksen puuttuminen, EIT painotti Bulgariaa koskevassa päätöksessään.

Ruotsi uudisti raiskaussäännöstään pari vuotta sitten niin, että olennaiseksi katsottiin suostumuksen puute. Uudistuksen jälkeen langettavien tuomioiden määrä on kasvanut räjähdysmäisesti, kertoo Ruotsin rikostenehkäisyneuvoston, Brottsförebyggande rådetin, tuore selvitys.

Vuonna 2017 kärjäoikeudet antoivat Ruotsissa 190 langettavaa tuomiota raiskauksesta, mutta vuonna 2019 määrä oli jo 333.

Suomessa uudistusta on vaadittu myös kesäkuussa 2019 eduskunnalle luovutetulla kansalaisaloitteella. Aloite keräsi yli 55 000 allekirjoitusta.

Eduskunnassa aloite herätti kiivasta väittelyä.

Oikeusministeriön ehdotus lähtee nyt lausuntokierrokselle. Tarkoitus olisi antaa hallituksen esitys eduskunnalle keväällä 2021.

Artikkeli 4

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Politiikka

18.9.2019

Keskustelu raiskauksen määritelmästä meni eduskunnassa ajoittain kiivaaksi – väittely koski sitä, mikä on seksuaalirikosten suurin ongelma

Myös hallitus aikoo muuttaa rikoslain raiskausmääritelmää niin, että sukupuoliyhteys ilman toisen osapuolen suostumusta on raiskaus. Asia on jo työryhmän pohdinnassa.

EDUSKUNTA kävi keskiviikkona keskustelun kansalaisaloitteesta, jonka tavoitteena on, että sukupuoliyhteys ilman toisen osapuolen suostumusta määriteltäisiin raiskaukseksi. HS näyttää keskustelun suorassa lähetyksessä.

Nykyisin rikoslaisissa raiskaus määritellään käytetyn väkivallan tai sen uhan kautta.

Keskustelussa kiiteltiin aloitetta ja vaadittiin seksuaalirikosrangaistusten kiristämistä. Muun muassa perussuomalaisten puheenjohtaja Jussi Halla-aho piti rangaistusten lievyttä kiireellisempänä korjattavana kuin tapaa, millä raiskaus määritellään.

”Esityksiä pitää arvioida sen perustella, kohdistuvatko ne todellisiin ongelmiin ja ovatko ne omiaan ratkaisemaan todellisia ongelmia”, Halla-aho sanoi. ”Tapa, jolla raiskaus määritellään, ei ole seksuaalirikosten kohdalla polttavin ongelmamme.”

TÄMÄ herätti vastalauseita.

”Toisin kuin edellä on väitetty, tässä tartutaan kaikista isoimpaan ongelmaan nimenomaan raiskauksen uhrien näkökulmasta”, vihreiden Iiris Suomela sanoi. Hän on ollut yksi kansalaisaloitteen taustavoimista.

KANSALAISALOITE on vahvassa myötätulessa sikäli, että nykyinen hallitus aikoo uudistaa seksuaalirikoksia koskevan lainsäädännön ja siinä yhteydessä muuttaa raiskauksen määritelmää kansalaisaloitteen toiveen mukaiseksi.

Aloitteen teki jo edellinen hallitus, jonka oikeusministeri Antti Häkkänen (kok) asetti tämän vuoden huhtikuussa seksuaalirikoslainsäädäntöä uudistavan työryhmän. Työryhmän määräaika päättyy ensi vuoden toukokuun lopussa.

Nykyisen oikeusministerin Anna-Maja Henrikssonin (r) mukaan asia ei ole yksinkertainen, vaan vaatii huolellista lainvalmistelua ja eri toteuttamisvaihtoehtojen pohtimista. Henrikssonin mukaan myös oikeusturvan toteutuminen tulee pohtia tarkasti.

Aloitteen yhteydessä on puhuttu siitä, että lakimuutos voi johtaa oikeudessa näyttöongelmiin, kun käydään läpi sitä, oliko seksiin uhrin suostumusta vai ei.

Henriksson toivoi Suomen käyvän tarkkaan läpi niiden maiden kokemuksia, joissa suostumuskysymys on jo otettu mukaan raiskauksen määrittelyyn. Näin on tehty muun muassa Ruotsissa.

Henrikssonin mukaan kokonaisuudistuksen yhteydessä arvioidaan myös seksuaalirikosten rangaistusasteikkoja. Lapsiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa tarvitaan hänen mielestään rangaistusten kiristämistä.

Oikeusministerin mielestä myös kiinnijäämisriskiä raiskauksista pitää nostaa.

”Mitä enemmän näistä rikoksista ilmoitetaan, sitä suurempi on todennäköisyys, että se vaikuttaa ennaltaehkäisevästi”, Henriksson sanoi.

IIRIS Suomelan mukaan kymmenistä tuhansista seksuaalirikoksen uhriksi joutuneista vain osa jaksaa ja uskaltaa lähteä kertomaan poliisille, mitä on tapahtunut. Tuomioon asti päättyy vain osa raiskauksista.

”Olennainen ongelma ei ole tuomioiden kesto, vaan niiden puute”, Suomela sanoi.

Hänen mukaansa nykyinen lainsäädäntö on johtanut siihen, että raiskauksen uhri joutuu kysymysten kohteeksi tekijän sijaan. Uhrilta voidaan kysyä, mitä hänellä oli päällään tai tappeliko hän riittävästi vastaan.

Keskustelu meni välillä kiivaaksi. Suomelan mukaan keskeinen este lainsäädännön muutokselle ovat olleet ”tässäkin salissa istuvat konservatiivit, jotka ovat sulkeneet korvansa oikeusoppineiden ja raiskauksen uhreiksi joutuneiden vaatimuksilta”.

Suomelan mukaan eduskunnan salista löytyy myös niitä, jotka ovat julkisesti toivoneet poliittisen vastustajansa joutuvan raiskatuksi. ”Tuntuu aika erikoiselta kuulla, että yhtäkkiä raiskaukset huolettavatkin.”

Perussuomalaiset kokivat syytösten koskevan heitä. Sebastian Tynkkysen (ps) mielestä Suomela käytti kansalaisaloitekeskustelua poliittisena työkaluna salin oikeaa laitaa vastaan.

Perussuomalaisten Leena Merta häiritsi se, että hänen mielestään vihreät ja vasemmistoliitto tulkitsevat liian yksioikaisesti muutosvastarinnaksi sen, jos haluaa huolellista lainvalmistelua.

”Kysymys ei ole muutosvastarinnasta, jos haluaa juridisesti perustella asioita.”

KANSALAISALOITE keräsi yli 55 000 allekirjoitusta. Suostumus2018-kampanja sai tarvittavat 50 000 allekirjoittajaa kasaan jo vuoden 2018 lopulla, mutta kansalaisaloitteen luovutusta lykättiin, jottei se jumiutuisi eduskunnan loppuruuhkaan. Luovutus tapahtui vasta kesäkuun alussa.

Kansalaisaloitteen takana on kansalaisjärjestöjä, nuorisojärjestöjä ja puolueita, ja sitä vetivät Iiris Suomela ja vasemmistonuorten puheenjohtaja Hanna-Marilla Zidan.

Article 5

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Kotimaa

13.7.2019

Suomen seksuaali-rikosten lainsäädännön historia on täynnä kiusallisuuksia: avioliiton sisäisestä raiskauksesta keskusteltiin eduskunnassa vielä 1990-luvulla

Vuosituhanen vaihteen tienoilla seksuaalirikosten lainsäädäntöä uudistettiin urakalla.

Joakim Westrén-Doll HS

SUOMI siirtynee tulevina vuosina seksuaalirikoksissa suostumuksen puutteeseen perustuvaan lainsäädäntöön.

Tavoite on kirjattu uuteen hallitusohjelmaan. Lisäksi Arkadianmäelle tuotiin kesäkuun alussa myös asiaa ajanut kansalaisaloite, joka keräsi 55 000 allekirjoitusta.

Muutoksessa Suomi seuraisi muun muassa Ruotsin, Islannin ja Saksan esimerkkiä. HS kertoi Ruotsin uudesta seksuaalirikosten lainsäädännöstä perjantaina.

Ei OLE montakaan vuosikymmentä siitä, kun Suomen laki salli avioliiton sisäinen raiskauksen. Se kiellettiin samoihin aikoihin, kun pääministeri Esko Aho (kesk) allekirjoitti sopimuksen EU:n jäsenyysehdoista.

Nykypäivän näkökulmasta seksuaalirikosten lainsäädännön historia on pullollaan kiusallisuuksia.

Esimerkiksi vuonna 1970 eduskunnassa oltiin tiukan paikan edessä. Seksuaalirikoskomitea oli ehdottanut, että naisen ja tekijän välinen suhde poistettaisiin seksuaalirikoksen lievennysperusteista.

Hallitus päätti lopulta toisin. Perusteena mainittiin muun muassa se, että päätös vastasi kansan oikeuskäsitystä. Avioliiton sisäinen raiskaus voitiin siis jatkossa tuomita pakottamisena tai pahoinpitelynä mutta ei väkisinmakaamisena.

HS kertoi 25. marraskuuta 1970 kokoomuksen Orvokki Kaupplan todenneen, että ”rikoksen häpeällinen luonne aiheuttaisi aviomiehelle huomattavia vaikeuksia myöhemmin”.

SAMANA vuonna eduskunta dekriminalisoi homoseksuaalisuuden äänin 147–18. Aiemmin ”haureuden harjoittaminen” samaa sukupuolta olevan kanssa oli kielletty samalla pykälällä kuin eläimeen sekaantuminen. Enimmäisrangaistus molemmista oli kaksi vuotta vankeutta.

Eläimiin sekaantuminen poistettiin rikoslaista samanaikaisesti. Kun eduskunta käsitteli asiaa marraskuussa 1970, Smp:n Eino Poutiainen totesi, että eläimiin sekaantuminen yleistyy, jos rangaistus poistuu. Perusteluna rangaistavuuden poistamiselle oli kuitenkin se, että ”sekaantujat ovat sairaita tai häiriintyneitä”.

Eläinten seksuaalista hyväksikäyttöä ei ole edelleenkään säädetty rangaistavaksi Suomessa. Muissa Pohjoismaissa se on kielletty: Norjassa vuonna 2010, Ruotsissa vuonna 2014 ja Tanskassa vuonna 2015. Suomessa lakia valmisteltiin maa- ja metsätalousministeriössä Juha Sipilän hallituksen aikana, mutta asian eteneminen on nykyisellään epäselvää.

KULUI muutama vuosikymmen, että avioliiton sisäinen raiskaus nousi uudestaan asialistalle. Siitä tehtiin kaksi lakialoitetta, joita käsiteltiin eduskunnassa vuonna 1991.

Toukokuuisessa täysistunnossa kokoomuksen Sauli Niinistö ehdotti, että raiskaus säilytettäisiin asianomistajarikoksena, jotta uhrilla olisi edelleen mahdollisuus antaa anteeksi.

Suoranaisesti aloitetta vastaan asettui Smp:n edustaja Sulo Aittoniemi. Hän kertoi pelkäävänsä, että lainmuutos johtaisi perheriitojen yhteydessä vääriin ilmiantoihin. Aittoniemi myös muistutti, että osa avioliittolupausta on sitoutuminen sukupuoliyhteeseen aviopuolison kanssa.

Toiseen lakialoitteeseen sisältyi myös pykälä, jossa esitettiin homoseksuaalisiin suhteisiin yllyttämisen dekriminialisointia. Se sai kritiikkiä kristillisten Vesa Laukkaselta.

”Suomalainen yhteiskunta on menossa kohti suurta jumalattomuutta”, hän totesi puheenvuorossaan.

Avioliitossa tapahtuneesta väkisinmakaamisesta tuli lopulta rikos kesäkuun alusta 1994 lähtien. Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa se oli tuolloin ollut rangaistavaa jo vuosikymmenten ajan.

VUOSITUHANNEN vaihteen tienoilla seksuaalirikosten lainsäädäntöä uudistettiin urakalla

Väkisinmakaamisesta tehtiin vuonna 1997 sukupuolineutraali rikos. Se tarkoitti, että raiskaukseen saattoi syyllistyä ja sen uhriksi joutua sekä nainen että mies. Aiemmin uhriksi joutunut mies tai poika saattoi itse syyllistyä siveellisyysrikokseen.

Samassa uudistuksessa, joka tuli voimaan seuraavan vuoden alussa, myös rikoksen tunnusmerkistöä lavennettiin. Uhrin ei enää tarvinnut osoittaa, että hän oli vaarantanut itsensä teon ehkäisemiseksi. Riitti, että oli selvästi vastustanut sukupuoliyhteyttä.

Seuraavina vuosina raiskauksesta tehtiin virallisen syytteen alainen rikos ja se jaettiin kolmeen luokkaan: lievimpänä sukupuoliyhteyteen pakottaminen, sitten raiskaus ja törkeä raiskaus.

Eduskunnan naiskansanedustajien yhteisryhmä, naisverkko, vastusti muutosta ankarasti. Lakiehdotuksen katsottiin raiskaajia ymmärtäväksi.

Sukupuoliyhteyteen pakottaminen nimettiin lieväksi raiskaukseksi. Silloiselle oikeusministerille Kari Häkämiehelle (kok) tulvi muutosta arvostelevia kortteja.

Naisasialiitto Unioni pelkäsi, että juuri lievästä raiskauksesta tulisi rangaistusasteikon ahkerimmin käytetty nimike.

VUONNA 2011 seksuaalirikoksia koskeva lainsäädäntö tiukentui jälleen.

Eduskunta päätti, että sukupuoliyhteys nukkuvan tai sammuneen kanssa määriteltäisiin aina raiskaukseksi.

Raiskaukseen oli aiemmin rinnastettu vain juottamalla tai huumaamalla tehty väkisinmakaaminen. Muuten sammuneen uhrin raiskaus oli katsottu seksuaaliseksi hyväksikäytöksi.

Muutos oli perustavanlaatuinen, sillä raiskaussäätely oli aiemmin painottunut yksinomaan väkivaltaan, luonnehti hovioikeudenneuvos Timo Ojala Ylen haastattelussa.

UUSIMMAT suuret muutokset Suomen raiskaussäätelyyn on tehty vuonna 2014.

Naisverkon kritisoima ”lievä raiskaus” eli säännös pakottamisesta sukupuoliyhteyteen poistettiin rikoslaista. Samalla säädettiin, että alle 18-vuotiaaseen kohdistuva raiskaus on aina törkeä raiskaus.

Nykyisin Suomen laki katsoo rikoksen olleen raiskaus, jos tekoon sisältyy väkivaltaa tai sillä uhkaamista tai uhrin puolustuskyvyttömyyden hyväksikäyttöä.

Oikaisu 13.7. kello 12.53: Eino Poutiainen oli Smp:n kansanedustaja. Artikkelissa hänen kerrottiin ensin virheellisesti toimineen kokoomuksen kansanedustajana.

Article 6

Category: Consent based legislation and feminist discourse

HS Gallup

12.7.2019

Valtaosa suomalaisista kiristäisi raiskauksen määritelmää – kysymys kuitenkin jakaa miehiä ja naisia
Suositettu hanke etenee kansalaisaloitteen ja hallitusohjelman kirjauksen voimin ja sitä tukevat kaikkien puolueiden kannattajien enemmistö.

Kaikkien Suomen kuuden suosituimman puolueen kannattajista selvä enemmistö tukee raiskauksen määritelmän kiristämistä.-KUVA: KIRSI SALOVAARA

Pekka Mykkänen HS

SELVÄ enemmistö suomalaisista kannattaa raiskauksen määritelmän muuttamista siten, että raiskaus määriteltäisiin suostumuksen puuttumisen perusteella. Tällainen tavoite on kirjattu myös pääministeri Antti Rinteen (sd) hallituksen ohjelmaan.

HS:n TNS Kantarilla teettämässä gallupissa 40 prosenttia on täsmälleen samaa mieltä asiasta ja 28 prosenttia jokseenkin samaa mieltä.

KAIKKIEN kuuden suosituimman puolueen kannattajista selvä enemmistö tukee raiskauksen määritelmän kiristämistä. Vihreät kannattavat sitä eniten (81 prosenttia) ja perussuomalaiset vähiten (64 prosenttia).

Puolueista vasemmistoliiton äänestäjät ovat yleisimmin täysin samaa mieltä siitä, että raiskauksen määritelmää on tiukennettava. Heistä 60 prosenttia on tätä mieltä.

Kesäkuussa eduskunnalle luovutettiin Suostumus 2018 -kansalaisaloite. Sen tavoitteena on määritellä raiskaus rikoslaisissa suostumuksen puutteen eikä käytetyn väkivallan tai sen uhan perusteella.

Kansalaisaloite keräsi yli 55 000 allekirjoitusta.

RAISKAUKSEN määritelmää koskenut HS-gallupin väittämä jakoi lähinnä naisten ja miesten käsityksiä tai niiden ehdottomuutta.

Naisista 51 prosenttia oli täysin sitä mieltä, että raiskauksen pitäisi perustua suostumuksen puutteeseen. Heistä 25 prosenttia oli jokseenkin samaa mieltä.

Miehistä 29 prosenttia oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa, kun taas 30 prosenttia miehistä sanoi olevansa jokseenkin samaa mieltä.

RINTEEN hallituksen tavoitteena on toteuttaa ”seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus, jossa lähtökohtina ovat koskemattomuus ja seksuaalinen itsemääräämisoikeus”.

”Muutetaan rikoslain raiskausmääritelmä suostumuksen puutteeseen perustuvaksi oikeusturvasta huolehtien”, hallitusohjelmassa sanotaan.

RUOTSISSA tuli vuosi sitten voimaan samtyckeslagen eli yhteisymmärryslaki, jonka seurauksena seksuaalirikoslaisissa on keskeistä vapaaehtoisuus.

Aiemmin raiskauksen tunnusmerkistön täytyminen vaati väkivaltaa, väkivallalla uhkaamista tai uhrin puolustuskyvyttömyyttä.

Torstaina Ruotsin korkein oikeus sovelsi pykälää ensimmäistä kertaa. Se lievensi aikaisempaa tuomiota uuden lainsäädännön nojalla.

Hovioikeus oli aiemmin tuominnut 27-vuotiaan pohjoisruotsalaisen miehen nuoren naisen raiskauksesta vankeuteen kolmeksi vuodeksi ja kolmeksi kuukaudeksi. Samalla mies oli tuomittu lapsen raiskauksesta ja seksuaalisesta ahdistelusta, joissa oli eri uhri.

Article 7

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Politiikka

12.6.2019

Eduskunnalle luovutettiin kansalaisaloite, joka määrittelee raiskauksen suostumuksen puutteen kautta

Sama tavoite on jo kirjattu uuteen hallitusohjelmaan.

Vihreiden kansanedustaja Iiris Suomela (vas.) luovutti kansalaisaloitteen eduskunnan lainsäädäntöjohtajalle Tuula Kulovedelle eduskunnassa keskiviikkona.

Vihreiden kansanedustaja Iiris Suomela (vas.) luovutti kansalaisaloitteen eduskunnan lainsäädäntöjohtajalle Tuula Kulovedelle eduskunnassa keskiviikkona. -KUVA: ANTTI AIMO-KOIVISTO / LEHTIKUVA

Kari Räisänen HS

12.6.2019 11:44

SUOSTUMUS 2018 -kansalaisaloite luovutettiin keskiviikkona eduskunnalle.

Aloitteen tavoitteena on määritellä raiskaus rikoslaisissa suostumuksen puutteen eikä käytetyn väkivallan tai sen uhan kautta. Kansalaisaloite keräsi yli 55 000 allekirjoitusta.

SAMA tavoite on jo otettu mukaan uuteen hallitusohjelmaan.

”Me haluamme varmistaa, että jokaisen oikeus päättää omasta kehostaan turvataan uudistuksen myötä täysimääräisesti. Kun aloimme tekemään Suostumus-kampanjaa, en olisi uskonut, että aloitteen tavoitteet kirjataan hallitusohjelmaan 1,5 vuotta myöhemmin”, sanoi kansalaisaloitekampanjaa vetänyt Iiris Suomela (vihr). Suomela nousi eduskuntaan huhtikuun vaaleissa.

Pääministeri Antti Rinteen (sd) hallitus haluaa muuttaa raiskauksen tunnusmerkistön suostumusperusteiseksi. Nykyinen tunnusmerkistö painottaa fyysistä väkivaltaa tai sen uhkaa.

Rikosoikeuden professori Kimmo Nuotio piti HS:n haastattelussa hallitusohjelman linjauksia ”väkivallan vastaisena kannanottona”.

Nuotio arveli, että Suomessa lainsäädännössä ei kuitenkaan mennä yhtä pitkälle kuin Ruotsissa, jossa ”aktiivisen toimijan velvollisuus on varmistua sukupuoliyhteyden vapaaehtoisuudesta”.

KANSALAISALOITTEEN luovuttamista lykättiin uudelle eduskunnalle, koska vireille panijat halusivat varmistaa ”perusteellisen käsittelyn”.

Article 8

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Kaupunki

19.2.2019

Korkeimman oikeuden uudet linjaukset seksuaalirikosten tiukemmista rangaistuksista alkavat näkyä: Nukkuvan naisen yökerhoillan jälkeen raiskannut mies passitettiin vankilaan

Vastaavissa rikoksissa oikeusistuimet ovat antaneet niin ehdollista kuin ehdotonta vankeutta. Korkeimman oikeuden viime vuonna antama ennakkopäätös pyrkii yhtenäistämään annettavia tuomiota.

HS kertoi sunnuntaina 17. helmikuuta, että Korkeimman oikeuden ratkaisukäytännöt seksuaalirikosten rangaistuksissa ovat muuttuneet jonkin verran ankarimmiksi.

HS kertoi sunnuntaina 17. helmikuuta, että Korkeimman oikeuden ratkaisukäytännöt seksuaalirikosten rangaistuksissa ovat muuttuneet jonkin verran ankarimmiksi.-KUVA: SARI GUSTAFSSON

Noona Bäckgren HS

HELSINGIN hovioikeuden tiistaina raiskauksesta antama tuomio heijastelee Korkeimman oikeuden uutta linjausta, jossa seksuaalirikosten rangaistuksia on kovennettu.

Kyse on tapauksesta, jossa mies raiskasi nukkuvan naisen yökerhoillan päätteeksi. Vaikka miehellä ei ollut esimerkiksi aiempaa rikostaustaa, hänelle langetettu alle kahden vuoden tuomio annettiin ehdottomana.

Hovioikeus päätyi tuomiossaan samaan lopputulokseen kuin käräjäoikeus, jonka antama tuomio puolestaan myötäili Korkeimman oikeuden (KKO) viime vuonna antamaa ennakkopäätöstä vastaavanlaisessa tapauksessa.

TUOMIOON liittyvät tapahtumat ajoittuvat vuodelle 2015.

Jossain vaiheessa kaikki menivät makuuhuoneeseen nukkumaan samaan sänkyyn.

Tuolloin raiskattu nainen oli ollut Helsingin keskustassa sijainneessa yökerho Namussa ystävänsä kanssa. He olivat poistuneet yökerhosta aamuyöllä ja menneet Pasilaan eräälle asunnolle kolmen muun henkilön kanssa. Kaikki olivat olleet humalassa, ja nainen oli myös polttanut marihuanaa.

Naisen ystävä oli poistunut asunnosta jossain vaiheessa, ja nainen oli jäänyt paikalle kahden miehen kanssa. Jossain vaiheessa he kaikki menivät makuuhuoneeseen nukkumaan samaan sänkyyn.

Yöllä nainen oli herännyt. Yksi miehistä oli poistunut huoneesta. Sen sijaan asunnossa ollut toinen mies oli hänen takanaan ja tämän siitin oli naisen emättimessä.

Nainen kertoi miehen launneen hänen sisälleen, koska nainen tunsu valumista emättimestään. Kondomia ei naisen mielestä ollut käytetty.

Nainen poistui huoneesta ja tapasi olohuoneessa toisen miehistä. Hän kertoi tälle makuuhuoneessa olevan miehen raiskanneen hänet, ja laittoi asiasta viestiä myös aiemmin asunnosta poistuneelle ystävälleen. Naisen mukaan tapahtunut vaikutti häneen traumaattisesti, aiheuttaen muun muassa unettomuutta, ahdistusta ja vaikeuttaen koulunkäyntiä.

ASUNNOSSA olleet kaksi miestä kertoivat tapahtumien kulusta osin eri tavalla kuin nainen, mutta käräjäoikeus ja hovioikeus pitivät naisen versiota tapahtumien kulusta uskottavana.

Naisen kertomusta tuki hänen mekostaan löytynyt siemennestetahra, josta löytyi sittemmin raiskauksesta tuomitun, nyt 26-vuotiaan miehen DNA-tunnistetta. Nainen oli todistettavasti kertonut myös lääkärille raiskauksesta, ja hän oli oireillut psyykkisesti tapahtuneen jälkeen.

Sen sijaan asunnossa olleiden miesten kertomukset muuttuivat esitutkinnan ja oikeudenkäynnin välillä tai sisälsivät muuten asioita, jotka eivät täsmänneet muiden kertomaan. Vuoteesta yön aikana poistunut mies muutti tarinaansa prosessin aikana tukemaan hänen ystävänsä eli raiskauksesta tuomitun kertomaa.

Tästä huolimatta hänen kertomuksensa ei muuttunut siltä osin, että mies kertoi naisen tulleen ulos makuuhuoneesta ja kertoneen tulleensa raiskatuksi toisen miehen toimesta.

KÄRÄJÄOIKEUS tuomitsi miehen yhden vuoden ja yhdeksän kuukauden ehdottomaan vankeuteen raiskauksesta. Samaan lopputulokseen päätyi tiistaina hovioikeus.

Molemmat viittasivat tuomioissaan KKO:n viime vuonna antamaan ennakkopäätökseen, joka käsitteli nukkuvan henkilön raiskausta ja tästä annettavaa ehdotonta tai ehdollista tuomiota. KKO päätyi kyseissä tapauksessa ehdottomaan tuomioon.

Mainitussa ennakkopäätöksessä Korkein oikeus muun muassa toteaa seuraavasti:

Nukkuvaan kohdistuvassa raiskauksessa teon loukkaavuus johtuu keskeisesti siitä, että raiskauksen kohteeksi joutunut ei ole voinut mitenkään reagoida sukupuolisen itsemääräämisoikeutensa loukkaamiseen. Raiskauksen kohteen kannalta se, ettei hänellä ole mitään tietoa tapahtumien etenemisestä, teon kestosta taikka muista sen erityispiirteistä, voi korostaa rikoksen pelottavuutta ja traumaattisuutta.

KKO:n ennakkopäätökset vaikuttavat siihen, millaisia tuomioita alemmissa oikeusasteissa kuten käräjä- ja hovioikeuksissa annetaan. Tähän mennessä oikeusasteiden seksuaalirikoksista langettamat tuomiot ovat olleet verraten usein rangaistusasteikon lievimmästä päästä.

HS kertoi sunnuntaina 17. helmikuuta, että KKO:n ratkaisukäytännöt seksuaalirikosten rangaistuksissa ovat muuttuneet jonkin verran ankarammaksi.

”Ilman väkivaltaa tapahtuva nukkuvan raiskaus on melko tavallinen rikos, jota käsitellään käräjäoikeuksissa usein”, sanoo Korkeimman oikeuden esittelijä Heikki Kempainen.

”Tuomiot näissä tapauksissa ovat olleet pituuden osalta melko yhtenäisiä, mutta horjuvuutta on ollut siinä, annetaanko muutaman kuukauden alle kahden vuoden tuomiot ehdollisena vai ehdottomana. Viime vuonna antamamme ennakkopäätös pyrkii linjaamaan tätä.”

Toisin sanoen KKO linjaa, että vastaavanlaisissa rikoksissa tuomiot annettaisiin ehdottomina.

Kempainen huomauttaa, että epäyhtenäisyys annetuissa tuomioissa on aina huono asia. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan samasta rikoksesta pitäisi langettaa sama rangaistus.

TIISTAINA hovioikeudessa raiskauksesta tuomittu mies pyrki hovioikeudessa muuttamaan käräjäoikeudessa saamansa tuomion ehdolliseksi, tuloksetta.

Muutosta tuomioon mies perusteli muun muassa sillä, ettei hänellä ollut aiempaa rikostaustaa. Lisäksi hänelle annettu rangaistus poikkesi ”yleisesti noudatetusta rangaistuskäytännöstä”, eikä väkivaltaa tai uhkailua ollut käytetty. Asiassa ei ollut miehen mukaan myöskään esitetty, että asianomistaja olisi yrittänyt kieltäytyä väitetyistä yhdyntästä.

Näissä olosuhteissa vankeusrangaistuksen määrääminen ehdollisena edellyttäisi (...) oikeuskäytännön valossa sellaisia vastaajan syyllisyyttä lieventäviä asianhaaroja, jotka selvästi puoltaisivat ehdollista vankeusrangaistusta, Hovioikeuden tuomiossa sanotaan.

Tällaisia lieventäviä asianhaaroja ei Hovioikeuden mukaan ilmennyt.

Article 9

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Kotimaa

15.1.2019

Oikeusministeri: seksuaalirikoksia koskeva lainsäädäntö uudistetaan – suostumuksen rooli korostuu raiskaustapauksissa ja lapsen hyväksikäyttö rangaistavaksi raiskauksena

Oikeusministeri Häkkänen toivoo julkiseen keskusteluun malttia. Hän on pettynyt siihen, että rikoksista epäillään nyt henkilöitä, joita Suomi on auttanut.

Oikeusministeri Antti Häkkänen (kok) oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen Rikos ja Rangaistus -päivässä Vantaan vankilassa tiistaina.

Oikeusministeri Antti Häkkänen (kok) oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen Rikos ja Rangaistus -päivässä Vantaan vankilassa tiistaina.-KUVA: VESA MOILANEN / LEHTIKUVA

Lasse Kerkelä HS

OIKEUSMINISTERIÖ aikoo käynnistää seksuaalirikoksia koskevan lainsäädännön kokonaisuudistuksen. Oikeusministeri Antti Häkkänen (kok) kertoi tiistaina asettavansa pian työryhmän, joka alkaa valmistella uudistusta.

Ministeriön tavoitteena on muuttaa rikoslakia niin, että suostumuksen asema raiskauksen tunnusmerkistössä vahvistuisi nykyisestä. Tarkoituksena on, että lainsäädännöstä ilmenisi selvästi, että seksuaalisen teon tekeminen uhrin tahdon vastaisesti tai ilman tämän suostumusta on rangaistavaa.

Ministeriön mukaan tällaiset teot voivat tulla nykyisinkin rangaistaviksi raiskausrikoksina, mutta tarkoitus on täsmentää lainsäädäntöä.

Toisena keskeisenä tehtävänä työryhmällä on valmistella muutokset, joilla sukupuoliyhteys nuoren lapsen kanssa säädetään rangaistavaksi raiskausrikoksena. Nykyisen lain mukaan kyse on lähtökohtaisesti lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

TYÖRYHMÄ asetetaan helmikuun alussa. Ministeriön mukaan hallituksen esitys ei ehdi valmistua nykyisen eduskunnan aikana, vaan se tulee vasta seuraavan eduskunnan käsittelyyn.

Oikeusministeriö on selvittänyt lakiuudistuksen tarpeellisuutta jo ennen tuoretta kohua lapsiin kohdistuneista seksuaalirikosepäilyistä.

”Käynnistin vuoden 2018 kesällä arvioinnin laajemman uudistuksen tarpeesta raiskaus- ja hyväksikäyttör rikosten sääntelyssä. Uudistamisen tarvetta on löytynyt ja nyt valmistelu aloitetaan. Rikoslain muutokset on valmisteltava huolella, ilman kiihkoa, jotta vaikutukset ovat tavoitteiden mukaisia”, oikeusministeri Häkkänen sanoo.

HÄKKÄNEN kertoi työryhmän asettamisesta puheessa vierailullaan Vantaan vankilassa. Hän toivoi puheessaan myös malttia julkiseen keskusteluun tuoreista lapsiin kohdistuvista seksuaalirikoksista ja niiden vaatimista uudistuksista.

”Jäitä hattuun. Hätäisiä pykälämuutoksia pitää välttää. Uudistusten vaikutuksia on arvioitava huolellisesti”, Häkkänen totesi.

Oikeusministeriö huomauttaa, että laajojen uudistusten valmistelussa on syytä noudattaa tavanomaista lainvalmisteluprosessia lausuntokierroksineen, jotta varmistetaan lainsäädännön laatu ja toimivuus.

HÄKKÄNEN kertoi, että Oulun ja Helsingin epäillyt lasten hyväksikäyttötapaukset ovat saaneet hänet surulliseksi. Hän kertoi olevansa pettynyt siihen, että rikoksista epäillään henkilöitä, joita Suomi on auttanut.

”Kyseessä on hädänalaisten ihmisten auttamisjärjestelmä. Vähän kuin tulisit vieraana toisen kotiin”, Häkkänen sanoi. ”Ei ehkä voisi hävyttömämpää tekoa ollakaan.”

Häkkänen totesi, että hädänalaisia on autettava vastaisuudessakin. Sen sijaan turvapaikanhakijat pitää Häkkäsen mukaan poistaa mahdollisimman tehokkaasti pois Suomesta, jos he eivät ole oikeutettuja saamaan suojelua.

”Palauttamisen odottamisen ajan viranomaisilla täytyy olla kunnollinen kontrolli näistä henkilöistä”, Häkkänen sanoi.

Category: Immigrants as a threat

Pääkirjoitus

14.1. 2019

Aikuisilla ei useinkaan ole käsitystä, miten nyky maailma altistaa lapsia ja nuoria seksuaalirikosten kohteiksi. Ilmiö on saanut uuden luonteen internetin ja muuttuneen maahanmuuttotilanteen seurauksena.

OULUSSA ja Helsingissä paljastuneista alaikäisiin kohdistuneista seksuaalirikos-epäilyistä tiedetään vielä vähän, mutta tiedot viittaavat siihen, että ilmiö on saanut uuden luonteen. Kyse on sekä internetin voimasta että muuttuneesta maahanmuutto-tilanteesta.

Vajaan kymmenen vuoden aikana sosiaalinen media on muuttanut voimakkaasti useimpien suomalaisten arkea, eikä kaikkia tähän liittyviä riskejä ole riittävästi tiedostettu. Sosiaalista mediaa käyttävällä aikuisella ei välttämättä ole mitään käsitystä, millainen sen maailma on lapsille ja nuorille.

Yhä nuoremmilla lapsilla on älypuhelin ja sen kautta yhteys yhteisöpalveluihin, jotka korostavat viestien visuaalisuutta. Internetin kautta lapsi on yhteydessä koko maailmaan. Siellä on muitakin kuin hyväntahtoisia ihmisiä. Pahoissa aikeissa oleva täysi-ikäinen voi netin kautta tunkeutua lähelle lasta ja nuorta.

Aikuisten miesten nuoriin tyttöihin kohdistama nettihoukuttelu oli jo kasvava ongelma vuonna 2015, kun Suomeen saapui suuri määrä turvapaikanhakijoita.

Osa ulkomaalaistaustaisista ryhmistä on suhteellisesti yliedustettuina seksuaalirikosten tilastoissa. Pohjois-Afrikan tai Lähi-idän maista Suomeen tulevilla voi olla erilainen käsitys naisten tai alaikäisten asemasta ja oikeuksista, minkä takia lain raja täytyy tehdä kaikille selväksi.

Rikosepäilyt on tutkittava perusteellisesti ja rikoksiin syyllistyneet tuomittava.

Oikeusvaltiossa tuomio kuitenkin rajoittuu syylliseen eikä ulotu hänen taustaryhmäänsä. Sen sijaan rikosten ehkäiseminen ennalta on koko yhteiskunnan ja myös poliitikkojen tehtävä.

POLIITTISILTA päättäjiltä vaaditaan aina mutta myös vaalien lähestyessä perehtymistä ja harkintaa, kun he pohtivat rikoksiin syyllistyneiden asemaa ja rikosten ehkäisyä.

Olennaista on muistaa uhrien tukeminen. Hyväksikäyttö tai raiskaus herättää häpeää, joka voi estää avun hakemisen. Vanhempien ja muiden aikuisten on oltava läsnä lapsen elämässä, jotta mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua.

Kun kynnys epäilyjen kertomiseen laskee, tekijä myös jää helpommin kiinni ja joutuu vastaamaan seurauksista.

Pääkirjoitukset ovat HS:n kannanottoja ajankohtaiseen aiheeseen. Kirjoitukset laatii HS:n pääkirjoitustoimitus, ja ne heijastavat lehden periaatelinjaa.

Article 10

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Politiikka

15.11.2018

Raiskauksen määritelmää muuttava kansalaisaloite etenee eduskuntaan – Näin aloite määrittelee rangaistavat sukupuoliyhteydet

Kansalaisaloitteessa vaaditaan raiskauksen määritelmän uudistamista rikoslaisa niin, että se perustuu suostumukseen eikä käytettyyn väkivaltaan tai sen uhkaan.

Vasemmistonuorten puheenjohtaja Hanna-Marilla Zidan (vas.) ja vihreiden nuorten puheenjohtaja Iiris Suomela Suostumus 2018 -kansalaisaloitteen julkistustilaisuudessa.

Vasemmistonuorten puheenjohtaja Hanna-Marilla Zidan (vas.) ja vihreiden nuorten puheenjohtaja Iiris Suomela Suostumus 2018 -kansalaisaloitteen julkistustilaisuudessa.-KUVA: VESA MOILANEN / LEHTIKUVA

Niko Vartiainen HS

KANSALAISALOITE raiskauksen määritelmän muuttamisesta suostumusperusteiseksi on ylittänyt 50000 allekirjoituksen rajan ja etenee näin eduskuntaan.

Aloitteessa vaaditaan raiskauksen määritelmän uudistamista rikoslaisa niin, että se perustuu suostumukseen eikä käytettyyn väkivaltaan tai sen uhkaan. Sukupuoliyhteys ilman vastapuolen suostumusta tulisi ehdotuksen mukaan katsoa raiskaukseksi.

Sen mukaan tekijä ei voisi päätellä suostumusta olevan esimerkiksi, jos toinen ennen sukupuoliyhteyden alkamista esimerkiksi ”nukkuu, on tiedoton, hänen tajunnantilansa on muuttunut esim. lääkityksen, päihteiden, vammaisuuden tai pelkotilan seurauksena siten, että hänen tahdonmuodostukykynsä on heikentynyt”.

Suostumusta ei liioin voisi olla, jos tekijä väärinkäyttää luottamus-, auktoriteetti- tai valta-asemaansa.

Kansalaisaloitteen mukaiset määritelmät raiskauksesta voi lukea tämän jutun lopusta.

ALOITTEEN MUKAAN rikoslain nykyinen säädös on ongelmallinen, koska se edellyttää, että uhrin on oltava kykenemätön puolustamaan itseään tai ilmaisemaan tahtoaan, jotta sukupuoliyhteys katsottaisiin raiskaukseksi.

Perusteluissa vedotaan esimerkiksi Tukholman Karoliinisen instituutin tutkimukseen, jonka mukaan 70 prosenttia uhreista lamaantuu raiskauksen tapahtuessa niin, ettei pysty liikkumaan tai vastustamaan tekijää.

KANSALAISALOITTEEN vireillepanijat, vihreiden nuorten puheenjohtaja Iiris Suomela ja vasemmistonuorten puheenjohtaja Hanna-Marilla Zidan ovat jo ilmoittaneet, että he aikovat viedä aloitteen eduskuntaan vasta ensi vaalikaudella.

Syynä on halu varmistaa aloitteen perusteellinen käsittely, sillä lakiesitys raukeaisi eduskunnassa ennen huhtikuun vaaleja. Toisaalta vihreät ja vasemmistoliitto ovat tällä kaudella oppositiossa, ja vastaavan sisältöinen lakialoite keräsi eduskunnassa tällä vaalikaudella vain 78 allekirjoitusta eli alle eduskunnan enemmistön.

”Tämän hallituksen kausi ei ole ollut naisten oikeuksien sekä itsemääräämisoikeuden riemuvoitto. Esimerkiksi emme ole kuulleet kunnollisia vastauksia siihen, miksi translain kokonaisuudistukseen ei ole ryhdytty”, Zidan sanoi HS:lle lokakuussa.

EDUSKUNTA käsitteli suostumuksen määritelmää keväällä. Oikeusministeri Antti Häkkänen (kok) ilmoitti tuolloin asettavansa asiantuntijatyöryhmän selvittämään lain uudistamista.

Häkkänen on suhtautunut esitykseen suhteellisen viileästi. Hän on viitannut keskustelussa esimerkiksi Ruotsissa vastaavan lain kohdalla esitettyyn lausuntopalautteeseen, jonka mukaan lainsäädäntö johtaisi merkittäviin tulkintaepäselvyyksiin ja todistusoikeudellisiin ongelmiin.

KANSALAISALOITTEESSA on sen vireillepanijoiden mukaan pyritty vastaamaan eduskuntakeskustelussa esiin nostettuihin puutteisiin.

Suostumus-kriteerin lisäämistä kannattavien mukaan suostumus huomioidaan jo nykyään suuressa osassa raiskaustuomioista. Tuomarien tulisi lakimuutoksen jälkeen huomioida suostumus järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti.

Syyttömyysperiaatteeseen ei olla koskemassa eikä kukaan ei voi saada tuomiota raiskauksesta ilman näyttöä, kansalaisaloitteen taustalla olevan Suostumus 2018 -kampanjan verkkosivuilla kirjoitetaan.

Aloitteen perustelujen mukaan raiskauksen määritelmä pohjautuu suostumukseen jo nyt Belgiassa, Kyproksella, Irlannissa, Luxemburgissa, Isonsa-Britanniassa, Saksassa, Islannissa ja Ruotsissa.

ALLA olevasta listauksesta voit lukea, miten raiskaus määriteltäisiin kansalaisaloitteen mukaan.

Raiskaus

Joka on sukupuoliyhteydessä toisen kanssa ilman tämän suostumusta, on tuomittava raiskauksesta vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Tekijä ei voi päätellä suostumusta olevan seuraavissa olosuhteissa:

- a) jos toinen henkilö on ennen sukupuoliyhteyden alkamista sellaisessa tilassa, ettei hän pysty antamaan vapaaehtoisesti suostumustaan kyseiseen tekoon tai kanssakäymiseen, esimerkiksi henkilö nukkuu, on tiedoton, hänen tajunnantilansa on muuttunut esim. lääkityksen, päihteiden, vammaisuuden tai pelkotilan seurauksena siten, että hänen tahdonmuodostukykynsä on heikentynyt,
- b) suostumuksen on ilmaissut sanoin tai käyttäytymisellä joku muu henkilö kuin hän itse,
- c) tekijä väärinkäyttää luottamus-, auktoriteetti- tai valta-asemaa,
- d) jos henkilö on ilmaissut sanoin tai käyttäytymisellään, ettei hän suostu sukupuoliyhteyteen,
- e) jos henkilö, joka on suostumuksensa nojalla osallistunut sukupuoliyhteyteen, ilmaisee myöhemmin joko sanoin tai käyttäytymisellään, ettei hän enää halua osallistua siihen,
- f) jos henkilö alistuu tai hänet alistetaan sukupuoliyhteyteen pakottamisen, tai väkivaltaisen tai muun uhkailun seurauksena, joka kohdistuu häneen tai kolmanteen henkilöön.
- g) jos sukupuoliyhteys toteutetaan toisin kuin mihin henkilö on ymmärtänyt suostuvansa.

h) jos teon kohteena on kahdeksaatoista vuotta nuorempi lapsi. Tässä kohdassa raiskauksena ei pidetä tekoa, joka ei loukkaa kohteen seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja jonka osapuolten iässä sekä henkisessä ja ruumiillisessa kypsyydessä ei ole suurta eroa,

i) jos olosuhteet ovat muusta syystä sellaiset, että on ilmeistä, että toinen henkilö ei voi pätevästi antaa suostumustaan.

Perustelut

Kansalaisaloitteen sisältämät rikosnimikkeiden määritelmämuutokset ja lainsäädäntömuutokset

Rikoslain 20 luvun keskeinen tehtävä on suojata yksilön seksuaalista itsemääräämisoikeutta. Vapaasta tahdosta annettu suostumus sukupuoliyhteyteen tai muuhun seksuaaliseen tekoon on keskeinen yksilön seksuaalisen itsemääräämisoikeuden suojan kannalta. Voimassa oleva rikoslain raiskauksen määritelmä asettaa kuitenkin teon tunnusmerkistössä ensisijaiseksi väkivallan käytön tai sillä uhkaamisen.

Rikoslain 20 luvun 1 § 2 momentti on ongelmallinen yksilön seksuaalisen itsemääräämisoikeuden puolustamisen kannalta. Mikäli raiskaukseen ei liity muuta henkilöön kohdistuvaa fyysistä väkivaltaa tai sillä uhkaamista, momentissa edellytetään, että raiskauksen uhri on kykenemätön puolustamaan itseään tai muodostamaan tai ilmaisemaan tahtoaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että uhrin on oltava huumattuna, unessa tai muuten toimintakyvyttömässä tilassa. Jos uhrin toimintakykyä sen sijaan on tallella, voidaan hänen edellyttää voimassa olevan raiskausmääritelmän mukaan puolustautumista raiskaajaa vastaan. Kykenemättömyys itsensä puolustamiseen tai tahdon ilmaisemiseen voi momentin mukaan johtaa myös pelkotilasta, mutta lakia tulisi selkeyttää siten, että ilman toisen suostumusta tapahtuva sukupuoliyhteys olisi aina raiskaus.

Kansalaisaloitteessa raiskauksen keskeiseksi määritelmäksi on nostettu suostumuksen puute. Lisäksi kansalaisaloitteeseen on kirjattu suostumuskriteeristö, joka kertoo milloin suostumus ei ole validi.

Kansalaisaloitteesta myös seksuaalisen hyväksikäytön (5§) momentti on poistettu, sillä sukupuoliyhteyteys asemaa tai uhrin riippuvuussuhdetta hyväksikäyttäen tulee aina rangaista raiskauksena. Rikoslain 20 luvun 5 §:n sisältö on huomioitu 1 § muutoksissa.

Törkeän piittaamattomuuden momentti takaa sen, että sellaiset teot saadaan rangaistavuuteen piiriin, joissa tekijä ei ole selvittänyt suostumusta tai tekijä on suhtautunut piittaamattomasti ilmeiseen epäselvyyteen suostumuksen suhteen tai kun tekijällä on syytä epäillä, että teon kohde osallistuu sukupuoliyhteyteen ilman suostumusta. Törkeän piittaamattomuuden momentti selkeyttäisi lakia sen suhteen, että vastuu suostumuksen selvittämisestä on yksiselitteisesti tekijällä. Tällöin myös ilmoituskynnys laskee. Törkeän piittaamattomuuden momentti on jo voimassa esimerkiksi Irlannissa ja Norjassa.

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Pääkirjoitus

31.7.2018

Raiskauksen määritelmästä on tarpeellista keskustella

Raiskauksen suostumusperusteista määritelmää ajava kansalaisaloite on kerännyt muutamassa kuukaudessa puolet käsittelyyn vaadittavasta kannattajamäärästä.

HELSINGIN poliisille ilmoitettujen seksuaalirikosten määrä on lisääntynyt viime vuodesta 45 prosentilla. Valtakunnallisesti raiskausilmoitusten määrä on kasvanut jo useana vuonna.

Rikosilmoitusten kasvu ei välttämättä tarkoita suurempaa rikosten määrää. Uhritutkimusten mukaan piilorikollisuuden määrä on seksuaalirikoksissa suuri.

Poliisi selittää tilastopiikkiä rikosten -tehokkaalla paljastamisella ja yksittäis-tapauksilla. Helsingin poliisissa saadaan lopulta selvitettyä kuutisenkymmentä prosenttia ilmoitetuista raiskauksista. Onnistunut tutkinta puolestaan voi johtaa useaan syytteeeseen, koska yhdellä -tekijällä saattaa olla useita uhreja.

Yksi syy lisääntyneeseen ilmoitus-määrään on varmasti seksuaalisesta häirinnästä ja väkivallasta julkisuudessa -käyty keskustelu. Silti moni ei edelleenkään hae apua tai tee rikosilmoitusta heti tapahtuneen jälkeen. Viive vaikeuttaa rikoksen selvittämistä ja voi tehdä myös avun saamisesta vaikeampaa.

Syy rikoksesta vaikenemiseen on usein tapahtuneeseen liittyvä uhrin häpeä ja pelko siitä, ettei tule otetuksi vakavasti. Puolitoista vuotta sitten julkaistun eurobarometrin mukaan noin joka kymmenes suomalainen hyväksyy raiskauksen joissakin olosuhteissa. Uhria syyllistävät asenteet nostavat kynnyistä ilmoittaa raiskauksesta viranomaisille ja hakea apua.

Suomessa raiskauksen määritelmä perustuu käytettyyn väkivaltaan tai sen uhkaan. Ruotsissa tuli kuukausi sitten voimaan uusi laki, joka määrittelee raiskauksen suostumuksen puutteen kautta. Vastaavantyyppinen määritelmä on käytössä esimerkiksi Hollannissa.

Suomessa raiskauksen suostumus-perusteista määritelmää ajava kansalaisaloite on kerännyt muutamassa kuu-kaudessa puolet käsittelyyn vaadittavasta kannattajamäärästä. Asiantuntijaryhmä selvittää parhaillaan raiskausrikoksia koskevan lain uudistamista.

On tärkeää, että myös Suomessa keskustellaan aiheesta. Raiskauksen määritelmän selkiyttäminen olisi selkeä viesti raiskauksen uhreille. Kenenkään itsemääräämisoikeuteen ei saa puuttua -ilman suostumusta.”

Article 11

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Politiikka

5.6.2018

Kansalaisaloite vaatii lainmuutosta: Seksi ilman suostumusta on raiskaus

Tiistaina avatussa kansalaisaloitteessa vaaditaan raiskauksen määritelmän uudistamista lainsäädännössä niin, että se perustuu suostumukseen eikä käytettyyn väkivaltaan tai sen uhkaan.

SUOSTUMUS2018-kansalaisaloitteen allekirjoitusten kerääminen alkoi tiistaina aamupäivällä. Kansalaisaloitteessa vaaditaan raiskauksen määritelmän uudistamista lainsäädännössä niin, että se perustuu suostumukseen eikä käytettyyn väkivaltaan tai sen uhkaan.

Kansalaisaloitteessa painotetaan, että suostumus seksiin on keskeistä yksilön seksuaalisen itsemääräämisoikeuden suojan kannalta.

Aloitteen taustalla on joukko yksityishenkilöitä sekä kansalais- ja nuorisojärjestöjä. Vihreiden nuorten toinen puheenjohtaja Iiris Suomela ja vasemmistonuorten puheenjohtaja Hanna-Marilla Zidan toimivat kampanjan edistämiseksi perustetun pienimuotoisen yhdistyksen johdossa.

Eduskunnassa keskusteltiin raiskausta koskevan rikoslain uudistamisesta maaliskuussa, kun eduskunnan naisverkoston tekemään lakialoitetta käsiteltiin.

SUOMELAN mukaan kansalaisaloite kulkee eduskunnan naisverkoston esittämän lakialoitteen rinnalla, mutta on tätä yksityiskohtaisempi.

”Me olemme työstäneet kansalaisaloitetta 7–10 juristin ja oikeusoppineen kanssa. Olemme pyrkineet vastaamaan eduskunnan keskustelussa nousseisiin lakialoitteen puutteisiin”, Suomela sanoo.

Kansalaisaloitteessa esimerkiksi listataan sellaiset tilanteet, joissa seksin toinen osapuoli ei voi päätellä toisen suostumusta. Näihin tilanteisiin lukeutuu kansalaisaloitteen mukaan se, jos henkilö nukkuu tai hänen tajunnantilaansa on muuttunut esimerkiksi päihteiden tai lääkityksen seurauksena. Kansalaisaloitteen mukaan tapauksissa, joissa uhri ei ole pystynyt antamaan suostumustaan, kyseessä on aina raiskaus.

EDUSKUNNAN naisverkoston aloite keräsi aikaisemmin tänä vuonna 78 kansanedustajan allekirjoitukset. Koska allekirjoittajia oli alle puolet kansanedustajista, lakialoitteen läpimeno sellaisenaan näyttää epätodennäköiseltä.

Suomelan mukaan kansalaisaloitteen tavoitteena on herättää avioliittolain muutosta ajaneen Tahdon-kampanjan kaltainen kansalaisliike. Kansalaisaloitteeseen kerätään allekirjoituksia tämän vuoden loppuun saakka. Jos 50 000 allekirjoittajan määrä tulee täyteen, aloite annetaan uuden hallituksen käsiteltäväksi ensi keväänä.

RUOTSIN valtiopäivät päätti uudistaa raiskauslain suostumusperusteiseksi toukokuussa. Oikeusministeri Antti Häkkänen (kok) kertoi maaliskuussa kokoavansa asiantuntijaryhmän pohtimaan raiskausta koskevan lainsäädännön uudistamista.

Suostumus2018-kansalaisaloite avattiin tänään kello kymmenen jälkeen. Ensimmäisen kuuden tunnin aikana aloitteen allekirjoitti lähes 4 500 henkilöä.

Article 12

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa
25.5.2018

Ruotsissa ja Norjassa raiskaajat joutuvat vankilaan, Suomessa yli puolet saa pelkkää ehdollista – nyt tähän halutaan muutos

Vakavien seksuaalirikosten kuittaaminen ehdollisella vankeudella saa kritiikkiä.

Helsingin käräjäoikeudessa käsiteltiin viime vuoden maaliskuussa juttua, jossa neljää miestä syytettiin törkeästä raiskauksesta.

Helsingin käräjäoikeudessa käsiteltiin viime vuoden maaliskuussa juttua, jossa neljää miestä syytettiin törkeästä raiskauksesta.-KUVA: JUSSI NUKARI / LEHTIKUVA

Susanna Reinboth HS

SEKSUAALIRIKOKSISTA säädetyt rangaistusasteikot ovat jo nyt riittävän ankaria. Ongelma on, että asteikon koko laajuutta ei käytetä, vaan rangaistukset painottuvat lievimpään päähän.

Näin voisi tiivistää lausuntopalautteen arviomuistiosta, jossa oikeusministeriö pohti muun muassa seksuaalirikoksia koskevien pykälien muutostarpeita.

Ministeriö ehdotti lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten maksimirangaistuksen korottamista nykyisestä neljästä vuodesta kuuteen vuoteen. Sen sijaan raiskausten rangaistusasteikkoihin ei kiristykäsiä ehdotettu.

VALTAKUNNANSYYTTÄJÄNVIRASTO (VKSV) toteaa lausunnossaan, että rangaistusasteikot ovat laajat ja mahdollistavat nykyistä huomattavasti ankarammat rangaistukset.

”Meillä suhtautuminen seksuaalirikoksiin on esimerkiksi Ruotsiin ja Norjaan verrattuna lievempää”, VKSV toteaa. Se huomauttaa, että esimerkiksi törkeissä huumorikoksissa käytetään myös asteikon yläpäättä, mutta seksuaalirikoksissa suurin osa rangaistuksista sijoittuu asteikon puolenvälin alapuolelle.

Jos asiaan halutaan muutosta, raiskauksen minimirangaistusta pitäisi korottaa, VKSV toteaa. Nykyisin raiskauksesta tuomitaan vähintään vuosi vankeutta.

Myös Raiskauskriisikeskus Tukinainen on samoilla linjoilla. Se kuitenkin arvostelee seksuaalirikoksia koskevien pykäliden pistemäisiä uudistuksia.

Asia on johtanut Tukinaisen mielestä epäjohtonmukaiseen lainsäädäntöön. Se ehdottaakin, että koko seksuaalirikoksia koskeva lainsäädäntö katsottaisiin kerralla kuntoon.

MUUTAMASSA lausunnossa tartuttiin muistiossa esitettyyn havaintoon, että viime vuosina raiskauksista on tuomittu yhä useammin ehdollista vankeutta.

Ministeriö arvioi, että tämä saattaa liittyä vuonna 2011 tapahtuneeseen uudistukseen. Silloin puolustuskyvyttömän – siis esimerkiksi sammuneen tai nukkuvan – hyväksikäyttö alettiin katsoa aina raiskaukseksi. Aiemmin se oli katsottu selvästi lievemmin rangaistavaksi teoksi, seksuaaliseksi hyväksikäytöksi.

Nykyisin yli puolet raiskaajista saa vankeusrangaistuksensa ehdollisena. Myös vähintään kolmasosa törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä annetuista tuomioista on ehdollisia.

KESKUSRIKOSPOLIISIN mielestä ehdollinen vankeus ei ole näistä rikoksista uskottava rangaistus eikä sillä ole rikoksia estävää vaikutusta. Krip ehdottaakin, että ehdollisten rangaistusten mahdollisuutta seksuaalirikoksissa rajoitetaan merkittävästi.

Emeritaprofessori Kevät Nousiainen arvioi, että Suomessa sovelletaan ensikertalaissääntöä varsin mekaanisesti. Korkeintaan kahden vuoden vankeusrangaistus voidaan tuomita ehdollisena ja ensikertalaiselle yleensä tuomitaankin.

Nousiainen huomauttaa, että Suomen linja poikkeaa seksuaalirikoksissa huomattavasti Pohjoismaisten naapurien linjasta. Ruotsissa ja Norjassa raiskaajat joutuvat vankilaan, sillä Ruotsissa minimirangaistus raiskauksesta on kaksi vuotta ja Norjassa kolme vuotta vankeutta.

Myös professori Johanna Niemi kiinnittää huomiota samaan asiaan. Hänen mielestään sekä raiskauksessa että lapsen seksuaalisessa hyväksikäytössä keskeinen ongelma on ehdollisen rangaistuksen käyttäminen varsin törkeissäkin tapauksissa.

”Ehdotettu lapsen seksuaalisen hyväksikäytön enimmäisrangaistuksen korottaminen kuuteen vuoteen ei tässä kohdin auta, sillä rangaistukset mitataan nytkin asteikkojen alapäästä”, Niemi huomauttaa.

OIKEUSMINISTERIÖ ehdotti myös kokonaan uutta rikosnimikettä, törkeää lapsen raiskausta. Tämä rikosnimike on käytössä esimerkiksi Ruotsissa.

Rikosnimike kattaisi teot, joissa tekijän katsotaan nykyisin syyllistyneen sekä raiskaukseen että lapsen hyväksikäyttöön. Rangaistusasteikko olisi 4–12 vuotta vankeutta.

Monessa lausunnossa ehdotusta pidetään ongelmallisena.

Rikosoikeuden professori Matti Tolvanen huomauttaa, että nykyisin törkeästä raiskauksesta ja törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä voi saada yhteensä 13 vuotta vankeutta. Ehdotus siis laskisi maksimirangaistusta vuodelta.

Ministeriön mielestä maksimirangaistusta olennaisempaa onkin minimirangaistus.

SUUREMPI ongelma on Tolvasen mielestä raiskauksen tunnusmerkistön muotoilussa. Siinä lapsen ikää ei ole rinnastettu pykälässä mainittuun avuttomaan tilaan.

Ongelma nousi keskusteluun paljon arvostelua saaneessa tapauksessa, jossa 10-vuotiaan kanssa yhdynnässä ollutta miestä ei tuomittu raiskauksesta. Oikeuden mukaan pikkutyttö ei ollut näytetty vastustaneen yhdyntää.

Tolvasen mukaan olisikin syytä muuttaa raiskauksen tunnusmerkistöä niin, että sukupuoliyhteys nuoren lapsen kanssa rinnastettaisiin nukkuvan tai vahvasti päihtyneen hyväksikäyttöön.

”Tässä on todellinen ongelma, ei enimmäisrangaistuksessa, joka on jo nyt riittävä. Myös lapsen törkeän seksuaalisen hyväksikäytön minimi tulisi korottaa kahteen vuoteen vankeutta. Silloin se olisi linjassa törkeän raiskauksen rangaistusasteikon kanssa”, Tolvanen toteaa.

Fakta

Raiskauksesta ja lapsen hyväksikäytöstä saa vankeutta

- Raiskauksesta tuomitaan 1–6 vuotta vankeutta.
- Törkeästä raiskauksesta voi saada 2–10 vuotta vankeutta.

- Lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä saa vähintään neljä kuukautta ja enintään neljä vuotta vankeutta.
- Törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä tuomitaan 1–10 vuotta vankeutta.
- Rikoslain 20. luvussa säädetään rangaistavaksi myös lievempiä rikoksia, muun muassa seksuaalinen hyväksikäyttö ja seksuaalinen ahdistelu.

Article 13

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

4.5.2018-

Tekijä tuomittiin kolmen vuoden ehdottomaan vankeusrangaistukseen törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä, mutta syyte törkeästä raiskauksesta ei menestynyt. Tämä johtui siitä, että pikkutyttö ei vastustanut hyväksikäyttäjäänsä.

LAINMUUTOS veisi lausuntojen mukaan uusiin ongelmiin. Käytännössä se tarkoittaisi, että kärjäsaleissa arvioitaisiin jo 12-vuotiaiden lasten vapaaehtoisuutta seksuaalisiin tekoihin.

Syyttäjät ovat keränneet esimerkkejä tilanteista, jotka uusien pykälien myötä tuomittaisiin nykyistä lievemmin.

”Jos 12-vuotias tyttö haluaa omasta tahdostaan seurustella ja olla sukupuoliyhteydessä keski-ikäisen miehen kanssa, joka ei kehota, taivuttele tai houkuttele lasta, teko ei olisi säännösten mukaan rangaistava lapsenraiskauksena”, Pohjois-Suomen syyttäjäalue toteaa.

Teko tuomittaisiin todennäköisesti sukupuoliyhteytenä lapsen kanssa. Vankeusrangaistus voisi vaihdella neljästä kuukaudesta kuuteen vuoteen.

Nykyisen lain mukaan teko tuomittaisiin todennäköisesti törkeänä lapsen seksuaalisena hyväksikäyttönä, jolloin rangaistus olisi yhdestä vankeusvuodesta kymmeneen vuoteen.

”Yleisesti huolestuttaa, että uudistus heikentää huomattavasti 12–15-vuotiaiden lasten asemaa, jos lapsi on itse aktiivinen ja suostuva osallistumaan sukupuoliyhteyteen. Tämän ikäisen kyky päättää seksuaalisesta toiminnasta ei ole yhtä kehittynyt kuin aikuisella”, Pohjois-Suomen syyttäjäalue jatkaa.

ITÄ-SUOMEN syyttäjäalue on samoilla linjoilla ja huomauttaa, että uudistus näyttää lieventävän rangaistuksia myös lapsiin kohdistuvissa raiskauksissa.

Se antaa esimerkin. Jos 15-vuotias lapsi raiskataan pitämällä hänestä kiinni, teko täyttää nykyisin törkeän lapsenraiskauksen tunnusmerkistön ja minimirangaistus on neljä vuotta vankeutta. Uudistuksen jälkeen sama teko täyttäisi lapsenraiskauksen tunnusmerkistön ja minimirangaistus olisikin vain kaksi vuotta.

”Onko tämä uudistuksen tarkoitus?”

Itä-Suomen syyttäjäalue huomauttaa, että uudistuksen jälkeen lasta syyllistettäisiin hänen omasta toiminnastaan. Kärjäsalissa keskityttäisiin selvittämään, halusiko lapsi seksiä ja lähtikö hän mukaan vapaaehtoisesti.

”12–15 vuotiaita vastuutetaan varsin pitkälle seksuaalisista ratkaisuista ja asioista, joilta heitä on tähän saakka katsottu tarpeelliseksi suojata iän ja kehitystason vuoksi.”

SYTTÄJÄT tulkiesivat, että sääntely tehdään vain yhden tavoitteen saavuttamiseksi: tarkoitus on estää seurustelevia nuoria joutumasta turhaan rikosprosessin kohteeksi.

”Mietinnön perusteella jää epäselväksi, millainen taustaselvitys tämän huolen takana on.”

Nykyisinkään rangaistusta ei tuomita tilanteissa, joissa kyse on suunnilleen samanikäisen nuorten keskinäisistä suhteista, vaikka toinen osapuoli olisi alle 16-vuotias.

Professori Johanna Niemi Turun yliopistosta esittää, että vastuuta rajoittava säännös rakennettaisiin sen varaan, onko nuorten kesken ollut tasavertainen seurustelusuhde.

”Tiedossani on, että suhteesta 15-vuotiaan kanssa on jätetty syyttämättä, vaikka ikäero on ollut varsin selvä, jos kysymys on ollut ’vanhanaikaisesta’ seurustelusta, jossa on ensin tutustuttu, sitten seurusteltu, halailtu, huolehdittu ehkäisystä ja jossain vaiheessa päädyttyä seksiin. On ymmärrettävää, että ei tällöin ole mitään syytä ryhtyä rikosoikeudellisiin toimiin.”

MYÖS OULUN käräjäoikeus varoittaa, että tutkinnan ja oikeudenkäynnin painopiste on muutoksen takia siirtymässä lapsen käytöksen selvittelyyn. Nykyisin poliisitutkinnan ydin on vain se, tapahtuiko yhdyntää vai ei. Mitään merkitystä ei ole sillä, oliko lapsi ”vapaaehtoinen”, oikeus toteaa.

”Käsityksemme mukaan 0–14-vuotiaat lapset eivät voi pätevästi antaa suostumusta itseensä kohdistuvaan rikokseen.”

Raiskauskeskus Tukinainen mukaan ehdotuksessa otetaan reipas loikka sadan vuoden taakse.

”Viimeksi tämän tyyppisiä kannanottoja esiintyi 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alkupuolella eli siis noin 100 vuotta sitten, kun vuoden 1889 rikoslain mukaan kysyttiin 12-vuotialta, ’ovatko he haureuteen antautuneet?’ Tämä on merkittävä lapsiuhrin asemaa ja oikeusturvaa heikentävä ehdotus – suorastaan taantumuksellinen.”

Helsingin käräjäoikeus kysyy, antaako ehdotus liian suoran viestin, että 12-vuotiaan sukupuoliyhteydet ovat hyväksyttäviä.

”Tämän ikäisillä harvoin on pitkiä seurustelusuhteitakaan, jotka puoltaisivat ikärajan laskemista näin alas. Käräjäoikeus ei pidä ikärajan laskemista 12 vuoteen perusteltuna.”

MINISTERIÖN työryhmä päätyi ehdotukseensa tietoisesti, sillä työryhmässä edustettuna ollut ihmisoikeusjärjestö Amnesty International kiinnitti eriväisessä mielipiteessään huomiota lasten aseman heikkenemiseen.

Amnesty painotti, että vastuu lapsen häiriöttömästä kehityksestä on vanhemmalla osapuolella, erityisesti aikuisella. Kun kyse on lapsen kehitystä vahingoittavista teoista, lapsen aloitteellisuudelle ei tulisi antaa näin suurta painoarvoa.

Monet jakavat lausuntokierroksen perusteella Amnestyn huolen uudistuksen vaikutuksista lapsiin. Lausunnoissa 12 vuoden ikärajaa pidettiin aivan liian alhaisena. Tätä mieltä oli esimerkiksi Naisjärjestöjen keskusliitto.

”Ruotsissa lapsenraiskauksen ikäraja on 15 vuotta, ja tämä ikäraja tulisi ottaa käyttöön myös Suomessa. Naisjärjestöjen keskusliiton mielestä ikärajan tulee olla ehdoton, jolloin vapaaehtoisuutta ei käytännössä arvioida, vaikka kyse olisi vain hieman alle ikärajan olevasta lapsesta.”

Liitto myös vaatii, että ikärajaa tulee soveltaa riippumatta siitä, tiesikö vastaaja uhrin ikää. Samaa esittävät monet muut.

SYTTÄJÄT esimerkiksi pelkäävät, että jopa 10-vuotiaiden lasten vapaaehtoisuutta jouduttaisiin arvioimaan, kun vastaaja kiistää tienneensä lapsen todellisen iän.

Siksi moni esittää, että vastuu olisi ankara. Tuomio siis voisi tulla, jos ei ole vaivautunut selvittämään lapsen ikää.

Lapsia koskevat säännökset saavat arvostelua sekavuudesta. Esimerkiksi syyttäjät huomauttavat, että lapsi tarkoittaa milloin mitäänkin.

”Lapsi voi tarkoittaa alle 16-vuotiasta, alle 12-vuotiasta, 12–15-vuotiasta, 16–18-vuotiasta tai henkilöä, jonka on perusteltua syytä olettaa olevan alle 18-vuotias”, syyttäjät listaavat.

Monien lausunnonantajien mielestä myöskään keinot 16–17-vuotiaiden lasten suojelemiseksi eivät ole riittäviä. Muun muassa ulkoministeriö korostaa, että kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta henkilöä. Suomella on velvollisuus suojella heitä seksuaaliselta riistolta.

16–17-vuotiaiden asema liittyy ehdotukseen seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Myös se herätti paljon arvostelua.

Ehdotuksen mukaan seksuaalisena hyväksikäyttönä tuomittaisiin muun muassa tilanne, jossa tämän ikäinen taivutellaan esimerkiksi töissä tai vapaa-ajantoiminnassa yhdyntään.

”16–17-vuotiaiden lasten suojelemiseksi ei ole riittävää, että valta-aseman väärinkäytön avulla tehdyt raiskaukset tuomitaan seksuaalisena hyväksikäyttönä”, tiivistä Naisjärjestöjen keskusliitto.

Article 14

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

3.5. 2018

Suomen raiskauslakeja pitää muuttaa, sanovat rikos-oikeuden professorit – ”10-vuotias ei ole kykenevä ilmaisemaan, haluaako seksiä”

Rikosoikeuden professorien mielestä oikeuden päätös ei vastaa nykyaikaista käsitystä siitä, mikä on seksuaalirikos.

Matti Tolvanen (vas.), Minna Kimpimäki ja Jussi Tapani.

Matti Tolvanen (vas.), Minna Kimpimäki ja Jussi Tapani.-KUVA: MINNA RAITAVUO / LEHTIKUVA, LAPIN YLIOPISTO JA TURUN YLIOPISTO.

Ann-Mari Huhtanen HS

OIKEUSOPPINEIDEN mielestä kymmenvuotiaan tytön tapauksen tulkitseminen raiskauksen sijaan seksuaaliseksi hyväksikäytöksi kertoo osaltaan siitä, että seksuaalirikoksia koskeva laki vaatii kipeästi muutoksia.

Korkein oikeus (KKO) hylkäsi torstaina valituslupahakemuksen, joka koski tytön seksuaalista hyväksikäyttöä Pirkanmaalla syksyllä 2016. Näin ollen voimaan jäi Turun hovioikeuden päätös, jonka mukaan sukupuoliyhteys 10-vuotiaan kanssa ei ollut raiskaus.

Lapin ja Itä-Suomen yliopiston rikosoikeuden professorien Minna Kimpimäen ja Matti Tolvasen mukaan päätös ei vastaa nykyaikaista käsitystä siitä, mikä on seksuaalirikos. Ongelmia on sekä laintulkinnassa että nykyisessä rikoslaissa.

”Sitä, milloin ihminen on puolustuskyvytön, on tulkittu tuomioistuimissa tiukasti, mikä on johtanut kiistanalaisiinkin ratkaisuihin”, Kimpimäki sanoo ja kertoo olevansa vahvasti sitä mieltä, että laki kaipaa seksuaalirikosten osalta kokonaisuudistusta.

”Tähän mennessä säädöksiä on muuteltu sieltä ja täältä, joten laista on tullut vaikeasti tulkittava. Seksuaalisen hyväksikäytön ja raiskauksen suhde on nykyisellään hyvin ongelmallinen.”

Myös Turun yliopiston rikosoikeuden professori Jussi Tapani kannattaa säädösten keskinäisiä suhteita tarkastelevaa kokonaisuudistusta ”pistemäisten” parantelujen sijaan.

”MIELESTÄNI lainsäädäntö ei ole kunnossa”, sanoo myös Tolvanen.

”Painopisteen pitäisi olla siinä, kykeneekö kumpikin osapuoli ilmaisemaan tai muodostamaan tahtoa. Ei 10-vuotias ole kykenevä ilmaisemaan, haluaako seksiä.”

Hän olisi kaivannut asiasta korkeimmalta oikeudelta ennakkopäätöstä siitä, katsotaanko kymmenvuotiaan pystyvän ilmaisemaan tahtonsa tällaisessa asiassa.

”Muutenkin laissa pitäisi korostaa sitä, että teosta tekee moitittavan se, että ihmisen itsemääräämisoikeutta loukataan. Ei se, että käytetään väkivaltaa, jota nykyisessä laissa korostetaan”, Tolvanen jatkaa.

Rikoslaki määrittelee raiskauksen väkivallalla tai sen uhalla tapahtuvana pakottamisena. Jo vuosien ajan lakiin on toivottu muutosta, joka laajentaisi raiskauksen tunnusmerkistöä huomioimalla sen, onko uhri suostunut sukupuoliyhteyteen vai ei.

Nykyisellään tapauksia, joissa ei ole käytetty tai uhattu väkivallalla tai joissa uhri ei ole ollut tiedottomuuden, vamman, sairauden, pelkotilan tai muun avuttoman tilan takia kykenemätön puolustautumaan tai muodostamaan tai ilmaisemaan tahtoaan, ei tulkita raiskaukseksi.

Pirkanmaan käräjäoikeus ei tuominnut tekijää törkeästä raiskauksesta sillä perusteella, että pikkutyttö ei vastustanut hyväksikäyttäjäänsä. Käräjäoikeuden sekä myöhemmin Turun hovioikeuden mukaan sukupuoliyhteyden aikana ei käytetty väkivaltaa, eikä lapsi ollut pelkotilassa tai muussa avuttomassa tilassa.

RUOTSISSA SEKSI ILMAN MOLEMPIEN SUOSTUMUSTA ON HEINÄKUUSTA ALKAEN AINA LAITONTA. Kimpimäen mielestä lakia pitäisi muuttaa suostumusperusteiseksi tai ainakin siihen suuntaan myös Suomessa.

”Kehitys on muualla menossa vahvasti siihen suuntaan, että raiskaus määritellään suostumuksen pohjalta. Siihen suuntaan pitäisi myös meillä uudistaa”, hän sanoo.

HÄNEN mukaansa näin varmistettaisiin paremmin myös kansainvälisten velvoitteiden täyttyminen. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien sekä Suomen allekirjoittama Euroopan neuvoston Istanbulin sopimuskin korostavat suostumuksen puuttumista, eikä vaikka sitä, millä keinoin uhri vastusti tekijää.

Tapani pitää perusteltuna selvittää suostumusperusteiden lain tarpeellisuutta. Hän suhtautuu kuitenkin malliin siirtymiseen varovaisuudella, koska asia vaatii huolellista analyysiä.

”Paljon riippuu siitä, mitä suostumusperusteista muotoillaan, sekä mitä rangaistavuuden edellytyksiä ja rangaistusvastuun poistavia seikkoja lakiin kirjoitetaan.”

TOLVANEN ei tunnustaudu suostumusmallin puhtaaksi kannattajaksi siihen mahdollisesti liittyvien näyttöongelmien takia. Ruotsin asianajajayhdistys on arvostellut uutta lakia ja sanonut, että se ei johda suurempaan tuomioiden määrään todisteiden saamisen vaikeuden vuoksi.

Käytännössä Ruotsin malli voi johtaa siihen, että rikoksesta voidaan tuomita myös sellaisessa tapauksessa, joissa tekijä ei ole ymmärtänyt toisen osapuolen vastentahtoisuutta vaikka hänen olisi pitänyt se ymmärtää.

”Saksan malli olisi parempi sen vuoksi, että siinä tekijälle pitää olla ollut sanoin tai muuten ilmaistuna selvää, ettei toinen halua”, Tolvanen sanoo.

SUOSTUMUSPYKÄLÄN lisäämistä rikoslakiin arvioitiin Suomessa viimeksi vuoden 2014 lainsäädäntömuutosten yhteydessä. Tuolloin suostumuksen lisäämistä lakiin pidettiin kuitenkin ongelmallisena.

Asiasta on keskusteltu myös tänä vuonna. Viimeksi maaliskuussa eduskunnassa käsiteltiin eduskunnan naisverkoston lakialoitetta suostumuksen puutteen lisäämisestä raiskauksen määritelmään.

Article 15

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

27.3.2018

Suomessa raiskaus ei ole raiskaus, jos uhrin hakkaa suostuvaiseksi sutenööri

Raiskaussäännöksissä näyttää olevan ihmiskaupan mentävä aukko.

Susanna Reinboth HS

MILLAISEN rangaistuksen saa mies, joka on yhdynnässä naisen kanssa ilman naisen vapaaehtoista suostumusta?

Oikea vastaus: sakot, kunhan vain osaa pelata kavereiden kanssa korttinsa oikein.

Tämän pelin osasivat kolme miestä, jotka käyttivät hyväkseen tuttavansa raiskaamaa naista. He saivat viime keskiviikkona sakot seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäytöstä.

TAPAHTUMAT lähtivät vyörymään, kun kolmikymppinen mies raiskasi juuri 18 vuotta täyttäneen naisen.

Oikeuden mukaan mies raiskasi terveydentilaltaan ja kehitykseltään riippuvaisessa asemassa olleen naisen viiteen eri kertaan käyttämällä väkivaltaa. Pelon tai muun avuttoman tilan vuoksi nainen ei pystynyt puolustautumaan.

Mies otti naisen asuntoonsa, kohteli tätä väkivaltaisesti ja alkoi parittaa tätä. Hän kuljetti naisen tapaamisiin kolmen eri miehen kanssa.

”Uhri ei väkivallan tai sen pelon johdosta ollut kieltäytynyt sukupuoliyhteyksistä”, oikeus totesi julkisessa selosteessaan. Raiskaaja sai tuttaviltaan yhteensä 73 euroa korvausta naisen hyväksikäytöstä.

Raiskaaja tuomittiin yhden vuoden ja kymmenen kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen raiskauksesta ja ihmiskaupasta.

Muut miehet selvisivät sakoilla. Kaksi heistä sai 60 päiväsakkoa ja kolmas 40 päiväsakkoa. Sakkojen suuruus vaihteli 800:n ja 1 980 euron välillä.

OIKEUS KATSOI siis selvitettyksi, että raiskaajan lisäksi kolme muuta miestä oli ollut naisen kanssa yhdynnässä ilman, että nainen oli siihen vapaaehtoisesti suostunut.

Miksei näitä miehiä tuomittu raiskauksesta?

Sen takia, etteivät nämä miehet olleet käyttäneet tai uhanneet käyttää väkivaltaa. He olivat ulkoistaneet väkivalta- ja uhkailupuolen kaverilleen.

Oikeus tuomitsi miehet Suomen lain mukaisesti. Mutta onko laki oikeudenmukainen?

TAPAUS OSUU viime aikoina käydyin raiskauskeskustelun ytimeen. Eduskunnan naisverkosto esittää lakialoitteessaan raiskauksen määritelmän muuttamista niin, että olennaista olisi suostumuksen puuttuminen.

Nykyinen laki lähtee siitä, että raiskaus edellyttää väkivaltaa tai sillä uhkaamista. Kansainvälinen kehitys on kuitenkin kulkenut siihen suuntaan, ettei raiskauksessa ole olennaista väkivallan tai vastustuksen määrä vaan suostumuksen puute.

Näin totesi Euroopan ihmisoikeustuomioistuin (EIT) joulukuussa 2003 antaessaan Bulgarialle langettavan tuomion 14-vuotiaan tytön raiskausepäilyn huonosta tutkinnasta.

Ruotsi on ennättänyt hankkeessa Suomea pidemmälle. Ruotsin hallitus ehdotti viime viikolla eduskunnalle lain muuttamista niin, että seksi ilman molempien osapuolien suostumusta on rikos.

Ruotsin hallitus ehdottaa lakiin myös tuottamuksellista eli huolimattomuudesta tehtyä raiskausta. Rikoksesta voitaisiin siis tuomita, kun tekijä ei ole ymmärtänyt toisen osapuolen vastentahtoisuutta, vaikka hänen olisi pitänyt se ymmärtää.

SEKSIKAUPAN uhrin hyväksikäyttöön liittyy samaa tematiikkaa kuin vaikkapa sammuneen hyväksikäyttöön. Siltä osin rikoslakia muutettiin vuonna 2014.

Nykyisen lain mukaan sammuneen tai muuten avuttoman ihmisen seksuaalinen hyväksikäyttö on raiskaus. Aiemmin teko katsottiin raiskaukseksi vain, jos raiskaaja oli saattanut uhrin tiedottomaan tilaan.

Jos uhri oli hoitanut juomisen itse tai joku muu oli juottanut hänet, tekijä tuomittiin lievemmästä rikoksesta, seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

Vanha laki lähti siis ajatuksesta, ettei kyse ollut raiskauksesta, jos uhri ei kieltäytynyt seksistä. Sillä ei ollut mitään väliä, että kieltäytymisen tai vastustuksen puute saattoi johtua esimerkiksi nukkumisesta tai sammumisesta.

SAMA AJATUSRAKENNELMA näyttää olevan seksikaupan uhrien hyväksikäytössä.

”Asiakkaat” ovat yhdynnässä vastentahtoisien uhrin kanssa, mutta heidän vastuunsa rajoittuu minimiin – he kun eivät ole itse hakanneet naista suostuvaiseksi, vaan sen on tehnyt sutenööri.

Jos raiskauksen tunnusmerkistö muuttuu nyt ehdotetulla tavalla, seksikaupan uhrien hyväksikäyttäjät voisivat joutua vastuuseen raiskauksesta. Ihmiskauppiaille lainmuutos voisi tietää rangaistusta yllytyksestä tai vähintään avunannosta raiskauksiin.

Nyt raiskaussäännöksissä näyttää olevan ihmiskaupan mentävä aukko.

Article 16

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Kotimaa

15.3.2018

Näin yksinkertaista se oikeasti on: Raiskaus ei ole seksiä

Raiskauksen määrittely suostumuksen puuttumisen kautta ei ole ollenkaan monimutkainen asia, kirjoittaa kolumnissaan toimittaja Maija Aalto.

Maija Aalto HS

PÄIVÄÄ kaikki, joista seksissä on jotain elämälle vierasta.

Olen tähän asti virheellisesti kuvitellut, että joitain asioita ei enemmistölle järkevistä aikuisista tarvitsisi selittää.

Nyt erehdyin lukemaan, mitä aikuiset sanovat internetissä, kun halutaan muuttaa raiskausta koskevaa lainsäädäntöä. Toivon kovasti että läpällä, mutta pitää muistaa, miten monia tällainen vitsikkyys aidosti satuttaa. Siksi täti pitää nyt pienen oppitunnin aloittelijoille.

Pitääkö seksiin olla suostumus?

Kyllä.

Miksi muka?

Seksiin kuuluu olennaisesti, että se on kahden tai useamman ihmisen välistä vapaaehtoista toimintaa. Ei siis esimerkiksi peliä tai vallankäyttöä.

Raiskausta taas ei voi määritellä vain siltä pohjalta, että siinä olisi käytetty väkivaltaa. Raiskaus kun on jo itsessään väkivaltaa aina. Hämäähän se, että laki on tässä niin vanhentunut, siksihän sitä pitääkin korjata.

Mistä sen tietää, suostuuko toinen?

Ihmisillä on tapana käyttää keskinäisessä kanssakäymisessään viestintää. Puheen lisäksi olemassa on esimerkiksi eleitä, ilmeitä, tapoja koskettaa. Ällistytävän usein tässä ihmiset onnistuvat tulkitsemaan toisiaan täysin oikein, vaikka ihmisenä eläminen toisten ihmisten kanssa vaatiikin elämänmittaista harjoittelua.

Jos omat taidot loppuvat, voi perehtyä vaikka taiteeseen tai populaarikulttuuriin, joissa tietävästi joskus on mainittu jotain toisten ihmisten haluamisesta.

Entä jos ei ole silti varma?

Voi kysyä.

Entä jos toinen vastaa ”ei”?

Se tarkoittaa ”ei”. Se siis ei tarkoita ”kyllä”. Tai voihan sitä sopia vaikka millaisista leikeistä, mutta jos ei ole sovittu, ei pidä yksin kehitellä sanoille päinvastaisia merkityksiä.

Entä jos toinen sanoo ”ei”, kun on jo aloitettu?

Sitten lopetetaan.

Entä jos toinen on lapsi tai tajuton tai muuten avuttomassa tilassa?

Sitten ei aloiteta.

Entä jos edellinen kohta ei päde, mutta ei tunnu sopivalta edes kysyä?

Kuuntele itseäsi ja ole hiljaa. Aikuinen ihminen kykenee kyllä tekemään eron flirtin ja ahdistelun välillä. Jos jo mokasit, lopeta ja pyydä anteeksi.

Entä jos sen toisen kanssa on naimisissa?

Entä sitten? Olen häkeltynyt, että joku edelleen nostaa tämän asian esille. Parisuhteet toki menneisyydessä nähtiin omistussuhteina, mutta pitkään laissakin on ollut toisin. Nykyisin kuvitellaan, että vakavampien ihmissuhteiden olisi jotenkin tarkoitus perustua rakkauteen ja luottamukseen, mihin pakottaminen ei sovi.

Entä jos toinen jälkikäteen valehtelee sanoneensa ei, vaikka on sanonut kyllä?

Oikeusvaltiossa on poliisi ja tuomioistuimia, joiden duunia on selvittää, mitä oikeasti tapahtui. Se ei aina ole yksinkertaista. Vaikka onhan ihminen muissakin väkivaltarikoksissa syytön, kunnes toisin todistetaan. Miksi tämä näyttö nähdään ongelmana vain raiskausten kohdalla?

Entä jos toinen sanoo kyllä?

Pitäkää kivaa.

Article 17

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Politiikka

8.3.2018

Eduskunta käsitteli raiskauksen määritelmää – ”Seksuaalinen kanssakäyminen keskimäärin muuttuu tämän lain myötä laadukkaammaksi”

Lakialoitteessa on tavoitteena lisätä lakiin keskeiseksi raiskauksen määritelmäksi suostumuksen puute.

Eduskunnan naisverkoston väistyvä puheenjohtaja Hanna Sarkkinen (vas) esitteli naistenpäivänä lakialoitteen raiskauspykälän muuttamisesta.

Eduskunnan naisverkoston väistyvä puheenjohtaja Hanna Sarkkinen (vas) esitteli naistenpäivänä lakialoitteen raiskauspykälän muuttamisesta.-KUVA: JUHANI NIIRANEN / HS

Niko Vartiainen HS, Susanna Reinboth HS

EDUSKUNTA käsitteli torstaina rikoslain raiskausta koskevan pykälän uudistukseen tähtäävää lakialoitetta.

Eduskunnan naisverkoston jättämässä lakialoitteessa on tavoitteena lisätä lakiin keskeiseksi raiskauksen määritelmäksi suostumuksen puute. Nykyisessä laissa raiskauksen määritelmä lähtee siitä, että tilanteeseen liittyy väkivallan käyttöä tai sillä uhkaamista.

Lakialoitteen on allekirjoittanut 78 kansanedustajaa. Mukana on edustajia kaikista eduskuntaryhmistä. Vaikka lakialoite ei nyt menisi läpi allekirjoittajien määrän jäätyä alle sadan, uskoo eduskunnan naisverkoston puheenjohtaja Hanna Sarkkinen (vas) keskustelun jatkuvan.

”Tärkeää ei ole, kenen aloitteesta tai missä muodossa se menee läpi, vaan että itse asia menee läpi mahdollisimman pian”, aloitteen Sarkkinen sanoo.

Oikeusministeri Antti Häkkänen (kok) ilmoitti keskiviikkona asettavansa asiantuntijatyöryhmän selvittämään raiskausrikoksia koskevan lain uudistamista.

EDUSKUNTAKESKUSTELUSSA aiheesta ei kuultu kritiikkiä. Sali toisaalta jäi myös aika väljäksi kiivaaksikin äityneen kyselytunnin jälkeen.

Lakiesityksen esitelleen Sarkkisen mukaan huolet siitä, että lakimuutoksen jälkeen raiskausilmoitukset lisääntyisivät yön jälkeen mahdollisesti aamulla iskevän katumuksen vuoksi, ovat liioiteltuja.

”Sellaiset huolet osoittavat kyynistä suhtautumista naiseen. Suostumuksen läsnäoloa arvioidaan tapahtumahetken olosuhteiden nojalla, ei jälkikäteisten ajatusten perusteella”, Sarkkinen sanoi ja vakuutti, ettei lakiuudistuksessa olla muuttamassa rikosoikeuden ja oikeusvaltion perusteita.

Hänen mukaansa nykyisinkin raiskausrikoksissa näytön saamiseen liittyy haasteita.

”Tilanne tuskin muuttuisi, vaikka lakia muutettaisiin suostumuksen puutteen suuntaan.”

LUKUISAT kansanedustajat kiittivät Sarkkisen puheenvuoroa. Muun muassa Tuomo Puumala (kesk) korosti sitä, että lakiesityksen lähettämä viesti on tärkeä.

”Tämä ei välttämättä lisää oikeustapausten määrää sinänsä, mutta se lähettää valtavan tärkeän viestin siitä, mitä eduskunta asiasta ajattelee.”

Sdp:n Tarja Filatovin mukaan suostumuksen puutteen kirjaaminen lakiin on periaatteellinen kannanotto.

”Se kertoisi siitä, ettei voida mennä väkivallan uhan tai selkeän väkivallan taakse, vaan myös tilanteesta, jossa puututaan itsemääräämisoikeuteen ilman suostumusta, voidaan tuomita raiskauksesta.”

Myös Sarkkisen puoluetoveri Kari Uotila (vas) korosti aloitteen signaalivaikutusta.

”Seksuaalinen kanssakäyminen keskimäärin muuttuu tämän lain myötä laadukkaammaksi. Kun kanssakäyminen perustuu yhteisymmärrykseen ja suostumukseen, seksielämä on laadukkaampaa.”

Olli-Poika Parviainen (vihr) kiitti oikeusministeri Häkkäsen aloitetta viedä lakialoite asiantuntijoiden käsiteltäväksi, mutta vaati samalla sitä, ettei asia saa hautautua työryhmiin. Lakivaliokunnan varapuheenjohtaja Eva Biaudet (r) ilmoitti haluavansa toimia aloitteen käsittelyn puolesta.

”Meidän tarvitsee käydä keskustelua rikoslaista sekä siitä, missä kulkevat naisten itsemääräämisoikeuden rajat. Myös miesten, mutta kyseessä on hyvin sukupuolittunut ilmiö. Tekijät ovat yleensä miehiä, olipa uhri mies tai nainen.

Suostumuksen puute vai väkivallan määrä?

RAISKAUKSESSA ei ole olennaisinta väkivallan määrä tai uhrin vastustus, vaan uhrin suostumuksen puuttuminen. Näin lausui Euroopan ihmisoikeustuomioistuin (EIT) joulukuussa 2003 antaessaan Bulgarialle langettavan tuomion 14-vuotiaan tytön raiskausepäilyn huonosta tutkinnasta.

EIT:n päätöksen jälkeen Suomessa voimistuivat vaatimukset raiskauspykälien kirjoittamisesta uusiksi. Kiinnitetäänkö huomiota liikaa väkivaltaan ja uhkailuun? Pitäisikö raiskauksen tunnusmerkistössä mainita suostumuksen puute?

Nykyisen lain mukaan raiskauksesta tuomitaan se, joka pakottaa toisen sukupuoliyhteyteen käyttämällä väkivaltaa tai uhkaamalla väkivallalla.

1990-LUVULLA säännös oli vielä tiukempi. Silloin raiskauksen katsottiin toteutuneen vasta, jos nainen oli pakotettu yhdyntään väkivallalla tai sellaisella uhkauksella, jossa on ollut ”pakottava vaara tarjona”.

Pykälän muotoilu johti siihen, että eräissä tapauksessa tuomioistuin katsoi, että vastoin tahtoaan maattua naista ei raiskattu.

Oikeus katsoi selvitetyn, että mies oli maannut naisen ilman tämän suostumusta. Oikeuden mukaan naiseen ei kuitenkaan kohdistunut sellaista väkivaltaa, että rikoksen tunnusmerkistö olisi täyttynyt.

”Toteuttaakseen rikoksen tunnusmerkistön väkivallan tai uhkauksen tulee olla sellaista, että se on omiaan murtamaan asianomistajan vastarinnan”, oikeus totesi. Oikeuden mukaan naisen kokema pelko ei riittänyt.

VUONNA 1999 seksuaalirikospykälää muutettiin rikoslain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Raiskaussäännöksestä tuli sukupuolineutraali, mutta edelleenkin edellytettiin väkivaltaa tai sen uhkaa.

Lakiin lisättiin myös porrastus. Perusmuotoisen raiskauksen lisäksi lakiin tuli törkeä raiskaus ja jo etukäteen paljon kohua herättänyt ”lievä raiskaus” eli pakottaminen sukupuoliyhteyteen. Teko katsottiin lieväksi, jos väkivalta tai uhkailu oli vähäistä.

”Lievän raiskauksen” lisäämistä lakiin vastustettiin muun muassa sen takia, että raiskaustuomioiden epäiltiin lieventyvän. Näin saattoi tapahtuakin.

NELOSEN uutisten vuonna 2009 tekemän selvityksen mukaan tuomioistuimet saattoivat pitää jopa ruumiinvammoihin johtaneita raiskauksia lievinä.

Nelosen uutiset kävi läpi kaikki käräjäoikeuksien käsittelemät seksuaalirikosjutut vuoden ajalta. Kävi ilmi, että syyttäjät ja tuomioistuimet olivat pitäneet lievinä jopa sellaisia raiskauksia, joissa nainen oli saanut vammoja, jossa häntä oli pidetty vankina useita päiviä tai jossa naisen kotiin on väkivalloin tunkeuduttu.

Keskustelu johti siihen, että vuonna 2014 lievä raiskaus eli pakottaminen sukupuoliyhteyteen poistettiin laista.

Samassa yhteydessä raiskaukseksi alettiin luokitella myös esimerkiksi sammuneen tai muuten avuttoman ihmisen hyväksikäyttö. Aiemmin vastaavat tilanteet oli tuomittu seksuaalisena hyväksikäyttönä.

NÄIDEN lainmuutosten yhteydessä pohdittiin, pitäisikö raiskauksen tunnusmerkistössä puhua väkivallan tai sen uhan sijasta suostumuksen puutteesta.

Asiaa ajoivat esimerkiksi Amnesty ja naisjärjestöt. Keskustelussa viitattiin myös EIT:n Bulgaria-päätökseen, joka joidenkin arvioiden mukaan suorastaan edellytti pykälän sanamuodon uusimista.

Lain uudistustarpeita pohtineessa muistiossa oikeusministeriö viittasi Ruotsissa käytyyn vastaavaan keskusteluun. Siellä tehdyssä mietinnössä pidettiin selkeästi virheellisenä käsitystä, että EIT:n päätös edellyttäisi suostumuksen ottamista tunnusmerkistöön.

Ruotsissa päädyttiin siihen, ettei suostumuksen puutetta kirjoiteta lakiin.

Sen sijaan suostumuksen puute on mainittu esimerkiksi Britannian ja Kanadan raiskaussäännöksissä.

Oikeusministeriö huomautti, ettei pykälän erilainen kirjoitustapa kuitenkaan tarkoita eroa siinä, mitkä teot katsotaan raiskauksiksi.

PYKÄLÄN muuttamista puoltaisi ministeriön muistion mukaan se, että näin laissa ilmaistaisiin selkeästi seksuaalirikoksia koskevassa ajattelussa tapahtunut muutos.

”Tällaisen tunnusmerkistön säätäminen on myös viesti yhteiskunnalta: seksin harjoittaminen siihen suostumattoman henkilön kanssa on rikos.”

Toisaalta ministeriö pelkäsi, että rikosprosessissa huomio kiinnittyisi vielä nykyistä enemmän uhriin ja hänen käyttökseen.

MINISTERIÖ kiinnitti huomiota myös siihen, ettei seksin yhteydessä muutenkaan aina nimenomaisesti selvitetä kumppanin suostumusta.

”Lainsäädännön rakentamista nimenomaisesti annetulle suostumukselle voidaan pitää elämälle vieraana.”

Ministeriö päätyi esittämään, ettei suostumuksen puutetta kirjata tunnusmerkistöön. Tästä huolimatta raiskauspäykälän on katettava kaikki sellaiset tekotavat, joissa tekijällä ei ole ollut uhrin vapaaehtoisesti annettua suostumusta, muistiossa painotettiin.

Article 18

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Kotimaa

8.3.2018

Miten määritellä raiskaus? Eduskunta alkaa tänään käsitellä lakialoitetta – ”Luulisi, että olisi yleinen käsitys, että seksiin pitää olla molempien suostumus”

Aloitteella on alle sata allekirjoitusta, joten se ei todennäköisesti mene nyky muodossaan läpi. Eduskunnan naisverkoston puheenjohtaja Hanna Sarkkinen luottaa kuitenkin asiasta heränneen keskustelun jatkuvan. ”Jos ei ole varma, onko suostumusta, pitäisi se varmistaa kysymällä”, hän sanoo.

Aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja on eduskunnan naisverkoston puheenjohtaja on vasemmistoliiton kansanedustaja Hanna Sarkkinen.

Aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja on eduskunnan naisverkoston puheenjohtaja on vasemmistoliiton kansanedustaja Hanna Sarkkinen.-KUVA: JUSSI NUKARI / LEHTIKUVA

Niko Vartiainen HS

KESKUSTELU rikoslain raiskausta koskevan pykälän uudistamisesta alkaa tänään eduskunnassa.

Lakialoitteen tavoitteena on lisätä lakiin keskeiseksi raiskauksen määritelmäksi suostumuksen puute. Aloite keräsi 78 allekirjoitusta. Koska allekirjoittajia oli alle puolet eduskunnasta, on aloitteen läpimeno ainakin nyky muodossaan epätodennäköistä.

Se ei kuitenkaan ole aloitteen ensimmäisen allekirjoittajan, eduskunnan naisverkoston puheenjohtaja Hanna Sarkkisen (vas) mukaan ongelma. Hän sanoo olevansa luottavainen jo nykyisen aloitteen pohjalta heränneen keskustelun etenemiseen.

”Vaikka aloite ei menisi läpi, toivon, että asia voisi edetä ministeriön valmistelun kautta nyt tai seuraavalla vaalikaudella”, Sarkkinen sanoo.

Hiljattain on myös käynnistetty Suostumus2018-niminen kampanja, joka Sarkkisen lakialoitteen tavoin pyrkii määrittelemään raiskauksen rikoslaisa nimenomaan suostumuksen puutteen kautta. Kampanja suunnittelee lain uudistamiseksi kansalaisaloitetta.

Jos se saa 50 000 allekirjoitusta, voi aloite tulla eduskunnan pöydälle jo tällä vaalikaudella.

NAISVERKOSTON lakialoitteessa ehdotetaan rikoslain raiskausta koskevan pykälän ensimmäiseen momenttiin lisättäväksi raiskauksen määritelmään lause sukupuoliyhteydestä toisen henkilön kanssa ilman suostumusta.

Sarkkisen mukaan aloitteessa tärkeintä oli tehdä yksinkertainen muoto, jossa raiskauksen päämääritelmään lisätään suostumuksen puute. Tarkalleen juuri ehdotetussa muodossa rikoslain uudistaminen ei ole hänen mukaansa välttämätöntä.

Mikäli laki menisi virkamiesvalmisteluun, siinä uudistettaisiin todennäköisesti hänen mukaansa koko raiskausta koskeva rikoslain pykälistö, ei pelkästään yhtä momenttia.

RUOTSISSA vastaavaa lainsäädäntöä laaditaan parhaillaan. Hanke on siellä nauttinut suosiota yli puoluerajojen. Ruotsin lakiehdotuksen palautteessa kuitenkin esitettiin kritiikkiä sen suhteen, että uudistus johtaisi tulkintaepäselvyyksiin ja todistusoikeudellisiin ongelmiin.

Samasta asiasta huomautti oikeusministeri Antti Häkkänen (kok), joka ilmoitti keskiviikkona asettavansa asiantuntijatyöryhmän selvittämään raiskausrikoksia koskevan lain uudistamista. Hänen mukaansa asiantuntijakeskustelun ja Ruotsin lakiehdotuksen käsittelyn pohjalta ilmeneviä ehdotuksia viedään eteenpäin Suomessakin.

”Keskeistä tässä on sen arvioiminen, millaisella rikoslain tunnusmerkistön muotoilulla seksuaalisen itsemääräämisoikeuden loukkaukset ovat mahdollisimman laajasti kriminalisoitu”, Häkkänen kirjoitti.

Sarkkisen mukaan näyttöongelmia on raiskausrikoksissa nykyiselläänkin. Lailla halutaan kuitenkin hänen mukaansa antaa yhteiskunnallinen viesti siitä, mikä on oikein ja mikä on väärin.

”Jo nykyisellään tuomioistuimissa arvioidaan suostumusta ja suostumuksen puutetta, vaikka sitä ei ole laissa kirjattukaan”, Sarkkinen sanoo.

EUROOPAN ihmisoikeustuomioistuin totesi päätöksessään jo vuonna 2003, että viranomaisten tulee raiskaustapauksissa kiinnittää huomiota nimenomaan suostumuksen puutteeseen, ei uhrille syntyneisiin vammoihin ja tämän vastustukseen.

Sarkkisen mukaan aloitteen tarkoituksena on saada laki vastaamaan nykyaikaista oikeuskäytäntöä ja ihmisoikeusajattelua

Samalla lain perusteluihin kirjattaisiin tarkemmin, mitä suostumuksen puutteella tarkoitetaan. Näyttökynnystä laki ei hänen mukaansa muuttaisi.

Suostumuskaavakkeista tai muista kirjallisista sopimuksista puhuminen, kuten lakiehdotuksen yhteydessä on tehty, on Sarkkisen mukaan kysymyksen hämärtämistä.

”Se vie koko fokuksen pois raiskauksesta ja uhrin tilanteesta. Luulisi, että olisi yleinen käsitys, että seksiin pitää olla molempien suostumus. Jos ei ole varma, onko suostumusta, pitäisi se varmistaa kysymällä. Mutta jos on niin, ettei tämä ole itsestään selvää, on tämä erittäin tarpeellinen yhteiskunnallinen keskustelu.”

Article 19

Category: Lenient sentencing and values, **Consent based legislation and feminist discourse**

Politiikka

7.3.2018

Oikeusministeri Häkkänen ehdottaa raiskaus-lainsäädännön selvittämistä asiantuntija-ryhmässä

Lakialoitetta rikoslain raiskausta koskevan pykälän uudistamisesta käsitellään eduskunnassa torstaina.

Oikeusministeri Antti Häkkäsen mukaan raiskausrikoksen tunnusmerkistö tulee olla kirjoitettu sellaiseksi, että sen nojalla jokainen raiskausteko saadaan rangaistuksi.

Oikeusministeri Antti Häkkäsen mukaan raiskausrikoksen tunnusmerkistö tulee olla kirjoitettu sellaiseksi, että sen nojalla jokainen raiskausteko saadaan rangaistuksi.-KUVA: RONI REKOMAA / LEHTIKUVA

Niko Vartiainen HS

OIKEUSMINISTERI Antti Häkkänen (kok) haluaa koota rikosoikeuden asiantuntijoista ryhmän pohtimaan raiskausta koskevan lainsäädännön uudistamista. Häkkänen kirjoittaa asiasta oikeusministeriön sivuilla.

Ehdotus liittyy eduskunnan naisverkoston jättämään lakialoitteeseen, jolla vaaditaan raiskauksen määritelmän muuttamista rikoslaissa.

Rikoslain raiskausta koskevan pykälän alkuun ehdotetaan aloitteessa lisättävän suostumuksen puute keskeiseksi raiskauksen määritelmäksi. Nykyisessä laissa raiskauksen määritelmä lähtee siitä, että tilanteeseen liittyy väkivallan käyttöä tai sillä uhkaamista.

ALOITETTA käsitellään eduskunnassa ensimmäisen kerran torstaina. Sen ensimmäinen allekirjoittaja on eduskunnan naisverkoston puheenjohtaja Hanna Sarkkinen (vas). Ehdotuksen mukaan nykyinen rikoslain raiskauksen määritelmä ei Suomessa suojaa tehokkaasti yksilön seksuaalista itsemääräämisoikeutta.

Vastaavaa lainsäädäntöä valmistellaan parhaillaan Ruotsissa, ja ehdotus on saanut paljon kannatusta yli puoluerajojen.

Naisverkoston lakialoitteen allekirjoitti 78 henkilöä. Se sai tukea kaikista eduskuntapuolueista.

HÄKKÄSEN mukaan rikosoikeuden tutkijoista, tuomareista, syyttäjistä ja asianajajista koostuvan ryhmän tulee pohtia sitä, onko nykyisen rikoslain tunnusmerkistö rangaistavien tekojen osalta riittävän laaja.

Suostumusta painottavaa raiskauslainsäädäntöä on kritisoitu siitä, ettei suostumuksen antamista ole helppo tulkita. Määritelmän muutos ei myöskään välttämättä auttaisi selvittämään raiskausrikoksia nykyistä paremmin.

HÄKKÄNEN viittaa kirjoituksessaan Ruotsissa käsiteltävän lakiehdotuksen lausuntopalautteeseen. Siinä useat lausunnonantajat ovat Häkkäsen mukaan katsoneet, että ehdotettu lainsäädäntö johtaisi merkittäviin tulkintaepäselvyyksiin ja todistus oikeudellisiin ongelmiin.

”Edelleen useat lausunnonantajat ovat painottaneet riskiä siitä, että oikeudenkäynneissä huomio entisestään kohdistuisi uhriin ja tämän toimintaan”, Häkkänen kirjoittaa.

Hänen mukaansa raiskausrikoksen tunnusmerkistö tulee olla kirjoitettu sellaiseksi, että sen nojalla jokainen raiskausteko saadaan rangaistuksi.

Häkkinen sanoo ministeriön ryhtyvän tarvittaessa lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin, mikäli asiantuntijakeskustelussa ja Ruotsin lakiehdotuksen käsittelyssä ilmenee toimia, jotka parantavat rikosvastuun toteutumista.

Article 20

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Kotimaa

20.2.2018

Eduskunnan naisverkosto esittää lakimuutosta – suostumuksen puute halutaan osaksi raiskauksen määritelmää

Tavoitteena on lisätä suostumuksen puute raiskauksen keskeiseksi määritelmäksi rikoslakiin. Mallia on otettu Ruotsista, missä hallitus on esittänyt vastaavaa lakimuutosta.

Eduskunnan naisverkoston puheenjohtaja on vasemmistoliiton kansanedustaja Hanna Sarkkinen.

Eduskunnan naisverkoston puheenjohtaja on vasemmistoliiton kansanedustaja Hanna Sarkkinen.-KUVA: JUSSI NUKARI / LEHTIKUVA

Elina Kervinen HS

EDUSKUNNAN naisverkosto on jättänyt lakialoitteen, jolla vaaditaan raiskauksen määritelmän muuttamista rikoslaisissa.

Tavoitteena on lisätä lakiin keskeiseksi raiskauksen määritelmäksi suostumuksen puute. Nykyisessä laissa raiskauksen määritelmä lähtee siitä, että tilanteeseen liittyy väkivallan käyttöä tai sillä uhkaamista.

”Ei voi olla niin, että raiskaus on määritelmällisesti sidottu väkivaltaan, vaan sen pitää olla määritelty suostumuksen puutteen kautta. Se olisi yhdenmukaista ihmisen seksuaalisen itsemääräämisoikeuden kanssa”, sanoo eduskunnan naisverkoston puheenjohtaja Hanna Sarkkinen (vas).

Lakialoitteen on allekirjoittanut vajaat 80 kansanedustajaa.

VASTAAVAA lainsäädäntöä laaditaan paraikaa Ruotsissa, missä lakimuutosta on mietitty jo pitkään. Siellä #metoo-kampanja sai poliitikot liikkeelle.

Naisverkosto kertoo ottaneensa mallia naapurista. Ruotsissa lakiesityksellä on ollut laaja kannatus yli puoluerajojen.

Suomessa esimerkiksi ihmisoikeusjärjestö Amnesty ja Naisjärjestöjen Keskusliitto ovat kannattaneet vastaavaa rikoslain muutosta.

SUOSTUMUSTA painottavan raiskauslainsäädännön tavanomainen vasta-argumentti on, ettei suostumuksen antamista ole helppo tulkita. Lisäksi määritelmän muutos ei välttämättä auttaisi selvittämään aiempaa enempää raiskausrikoksia, koska näytön saaminen olisi yhä yhtä vaikeaa kuin ennenkin.

Sarkkinen katsoo, että laki voisi tästä huolimatta vahvistaa uhrin asemaa. Yhä useampi ehkä uskaltaisi viedä tapauksia oikeuteen, kun määritelmä ei olisi sidottu väkivaltaan.

Lisäksi kyse olisi yhteiskunnallisesta viestistä.

”Minkä viestin lainsäätäjät antaa siitä, mikä on ihmisen seksuaalinen itsemääräämisoikeus? Näytön ongelma on nykyiselläänkin ja varmasti myös tulevaisuudessa, mutta se ei ole minun mielestäni peruste jättää tätä tekemättä”, hän sanoo.

LAKIALOITTEEN allekirjoittajien joukossa on useiden puolueiden edustajia ja naisverkoston jäsenten lisäksi miehiä.

Hankkeen etenemiselle ei kuitenkaan ole suuria ennakko-odotuksia. Hallituksen ulkopuolelta tulevat lakiesitykset etenevät vain harvoin, ellei niillä ole poikkeuksellisen suurta kannatusta.

”Vaikkei tämä aloite etenisikään, niin toive on, että asiaa harkittaisiin ministeriössä ja paine lainsäädännön muuttamiseen kasvaisi joko tällä vaalikaudella tai sitten vaikka seuraavalla”, Sarkkinen sanoo.

Category: Consent based legislation and feminist discourse

Vieraskynä

27.1.2018

Professori Johanna Niemi Vieraskynä-palstalla: Suomen lain määritelmät eivät välttämättä vastaa nykyistä käsitystä seksuaalisuudesta

#metoo-kampanjan esiin nostaman ajattelutavan muutoksen pitäisi näkyä myös lainsäädännössä ja raiskaustuomioissa.

SEKSUAALISEN häirinnän vastainen #metoo-kampanja on nostanut keskusteluun suhtautumisen seksuaalisuuteen. Ajattelutapa, jonka mukaan mies vie ja nainen vikisee, joutaa romukoppaan.

Ajattelutavat muuttuvat, ja vallitsevia asenteita heijastava lainsäädäntö seuraa perässä. Lainsäädäntö on myös osa muutosprosessia.

Johanna Niemi

Johanna Niemi-

Suomessa seksuaalirikosten sääntelyssä korostuu tekojen fyysisyys. Raiskaus on perinteisesti määritelty pakottamisena ja väkivallan käyttönä sukupuoliyhteyden toteuttamiseksi: tekijä on aktiivinen subjekti, ja teon uhri pyrkii torjumaan hyökkäystä. Seksuaalinen ahdistelu määritellään fyysiseksi kosketteluksi.

Seksuaalisten tekojen kohteeksi joutuminen vastoin omaa tahtoa on usein myös psyykkisesti vahingollista. Tätä ulottuvuutta nykyinen seksuaalirikoksia koskeva lainsäädäntö ei hahmota riittävästi.

KANSAINVÄLISESSÄ oikeudessa on viime vuosina korostettu, että vastoin toisen osapuolen suostumusta tapahtuvan sukupuoliyhteyden on oltava rangaistavaa. Esimerkiksi Ruotsissa esitetään lakiin muutosta, jonka mukaan sukupuoliyhteys ilman selvää suostumusta olisi raiskaus. Suomessa naisjärjestöt ovat ajaneet tällaista muutosta, mutta -oikeusministeriö on torjunut sen.

Suomen rikoslaissa raiskauksen määrittely on kehittynyt parempaan suuntaan. Vuonna 2011 tehtiin muutos, jonka mukaan toisen henkilön tiedottomuuden, pelon tai muun avuttoman tilan hyväksikäyttäminen sukupuoliyhteyden toteuttamiseen tuomitaan raiskauksena. Siksi lain muuttaminen suostumuksen puuttumiseen pohjautuvaksi ei käytännössä olisi suuri muutos.

Joissakin tapauksissa muutoksella olisi kuitenkin merkitystä. Esimerkiksi paljon huomiota osakseen saanut hovioikeuden ratkaisu, jossa sukupuoliyhteys 10-vuotiaan tytön kanssa tuomittiin törkeänä lapsen seksuaalisena hyväksikäyttönä eikä raiskauksena, olisi voinut olla toisenlainen, jos raiskaus määriteltäisiin ilman suostumusta tapahtuvaksi sukupuoliyhteydeksi.

Säännöstä voisi täydentää tarkentamalla, milloin suostumusta ei ole annettu: esimerkkejä olisivat pelkotila, valta-aseman väärinkäyttö ja muut pakottavat olosuhteet.

Suostumusperusteista raiskausmääritelmää vastustetaan, koska suostumuksen nimenomainen antaminen koetaan todellisille tilanteille vieraaksi ja sen arvioidaan johtavan näyttöongelmiin tuomioistuimissa.

Jos säätelyllä halutaan suojella seksuaalista itsemääräämisoikeutta, suostumuksen puuttuminen on perusteltu lähtökohta sääntelylle. Seksuaalisen suostumuksen ei tarvitse olla sanallinen, vaan suostumuksen voi ilmaista myös muulla tavoin.

Tuomioistuimissa näyttöongelmat liittyvät nykyisinkin tilanteisiin, joissa kiistellään suostumuksesta. Toisaalta näyttövaikeuksia korostetaan usein liikaa: joitain seksuaali-rikoksia ei pystytä näyttämään -toteen, mutta tämä pätee muihinkin rikoksiin.

VIIME AIKONA #metoo-kampanja on saanut kysymään, vastaako edes suostumukseen keskittyminen nykykäsitystä seksuaalisuudesta. Kampanja tuo esiin, että ahdistelijat ovat käyttäneet valtaansa väärin ja asettaneet naiset asemaan, jossa heidän on tullut ”suostua” annettuihin pelisääntöihin.

Anglosaksisissa maissa, joissa suostumuskriteerillä on ollut tärkeä merkitys, on pohdittu myös suostumukselle vaihtoehtoisia malleja. On esitetty, että sukupuoliyhteys pakottavissa olosuhteissa tulisi kriminalisoida, eikä suostumuksella tällöin olisi merkitystä. Malli olisi lähellä Suomen lain pykälää pelon tai muun avuttoman tilan hyväksikäytöstä.

NYKYAIKAISEN käsityksen seksuaalisuudesta tulisi lähteä siitä, että naiset ja miehet ovat tasa-arvoisia myös seksuaalisuudessa ja voivat -ilmaista osallisuuttaan aktiivisesti.

Kanadan korkein oikeus totesi ratkaisussaan vuonna 1999, että syytetyn omat spekulatiot kumppanin suostumuksesta eivät käy pätevästä puolustuksesta. Syytetty voi vedota suostumusta koskevaan erehdykseen vain, jos kumppani on ilmaissut suostumustaan hänelle.

Seksuaalirikosten uudistamista ei pitäisi torjua vetoamalla vanhentuneisiin käsityksiin siitä, että miehet eivät ymmärrä, milloin kumppani on antanut suostumuksensa. Se on miesten aliarvioimista.

Uudistus ei muuttaisi oikeuskäytäntöä merkittävästi, mutta joissain haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten loukkaamista koskevissa tapauksissa lopputulos voisi vastata paremmin yleistä oikeustajua.

Johanna Niemi

Kirjoittaja on Minna Canth -akatemia-professori Turun yliopistossa.

Article 22

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

23.11.2017

Oikeusministeri Häkkänen linjaa alkuvuodesta, ovatko seksuaali-rikoksista annetut rangaistukset riittäviä – ”Nyt on tarpeellista arvioida sääntelyä uudestaan”

Turun hovioikeuden päätös 10-vuotiaan tytön seksuaalisesta hyväksikäytöstä herättää keskustelua.

Oikeusministeri Antti Häkkänen arvioi alkuvuodesta, pitäisikö seksuaalirikoksia koskevia pykäläiä muuttaa.

Oikeusministeri Antti Häkkänen arvioi alkuvuodesta, pitäisikö seksuaalirikoksia koskevia pykäläiä muuttaa.-KUVA: JUSSI NUKARI / LEHTIKUVA

Susanna Reinboth HS

OIKEUSMINISTERI Antti Häkkänen (kok) ottaa alkuvuodesta 2018 kantaa siihen, pitäisikö seksuaalirikoksia koskevia säännöksiä muuttaa. Tässä yhteydessä hän linjaa myös sen, ovatko rangaistukset kohdillaan.

”Pidän seksuaalirikoksia niin vakavina oikeudenloukkauksina, että nyt on tarpeellista arvioida sääntelyä uudestaan”, Häkkänen toteaa HS:lle sähköpostihaastattelussa.

Ministeriössä on jo tehty asiaan pohjatöitä. Ne ovat jatkoa Häkkäsen edeltäjän Jari Lindströmin (sin) käynnistämään oikeustajututkimukseen, jonka tulokset julkistettiin kesäkuussa. Tutkimuksen mukaan kansalaiset suhtautuvat seksuaali- ja väkivaltarikoksiin jonkin verran ankarammin kuin tuomarit.

Viime päivinä julkisuudessa on keskusteltu Turun hovioikeuden päätöksestä, jossa 23-vuotiasta miestä ei tuomittu törkeästä raiskauksesta, vaikka hän oli 10-vuotiaan tytön kanssa yhdynnässä ilman tytön suostumusta. Mies sai kolme vuotta vankeutta törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

HÄKKÄNEN HUOMAUTTAA, että nykyiset säännökset raiskausrikoksista ovat varsin tuoreita. Säännökset tulivat voimaan kesällä 2014.

”Yksittäisistä tuomioistuinratkaisuksista ei voi tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä rangaistuskäytännön suurista linjoista. Kuitenkin nyt sääntelyä arvioidaan uudelleen ja teen asiasta johtopäätöksiä alkuvuodesta 2018”, Häkkänen toteaa.

KUN RAISKAUSSÄÄNNÖKSIÄ arvioitiin edellisen kerran, laista kumottiin niin sanottu lievää raiskausta eli sukupuoliyhteyden pakottamista koskeva pykälä. Nykyisin myös tällaiset teot arvioidaan raiskauksina.

Silloin pohdittiin myös, pitäisikö raiskauksen tunnusmerkistössä nimenomaan mainita suostumuksen puute, kuten muutamissa maissa on tehty. Tähän ei kuitenkaan päädytty.

Häkkänen ottaa ensi vuoden alkupuolella kantaa myös siihen, pitäisikö pykälässä nimenomaisesti mainita suostumuksen puute.

Hän kuitenkin näkee, että nykyiseen linjaukseen on useita syitä. Vaikka pykäläien kirjoitustapa vaihtelee eri maissa, rikosten arviointi on kuitenkin hyvin samantapaista.

LAINSÄÄDÄNNÖN rakentamista nimenomaisesti annetulle suostumukselle voidaan pitää hankalana, Häkkänen arvioi.

”Suostumus voidaan antaa tilanteessa, jossa suostumuksen antajan tahdonmuodostukseen on vaikutettu epäasiallisesti”, hän huomauttaa.

”Suostumuksen ottaminen tunnusmerkistötekijäksi voisi aiheuttaa sen, että nykyistä enemmän kiinnitetään huomiota uhrin käyttäytymiseen, mikä puolestaan voi tehdä hänen asemansa entistä raskaammaksi rikosprosessissa.”

Häkkänen korostaa, että nykyisinkin raiskaussäännöksissä säädetään rangaistaviksi sellaiset teot, joissa uhrin asianmukaisen suostumuksen voi katsoa puuttuvan.

”Ne eivät koske pelkästään väkivallalla tai sen uhalla tehtyjä tekoja, vaan myös esimerkiksi puolustuskyvyttömiin kohdistuvia tekoja tilanteissa, joissa uhri ei kykene ilmaisemaan suostumustaan.”

LASTEN ERITYISASEMA on otettu huomioon erikseen siten, että alle 18-vuotiaaseen kohdistuva raiskaus on lähtökohtaisesti törkeä raiskaus, Häkkänen toteaa.

Sukupuolilyhteys ja muu seksuaalinen teko alle 16-vuotiaan kanssa on kaikissa tilanteissa rangaistava teko, Häkkänen painottaa. Teko tulee tuomituksi lapsen seksuaalisena hyväksikäyttönä tai törkeänä lapsen seksuaalisena hyväksikäyttönä riippumatta siitä, syyllistyykö tekijä samalla raiskausrikokseen.

Häkkänen toteaa, että lapsiin kohdistuvien julmien tekojen estämiseksi tarvitaan toimia laajalla rintamalla. Rikosoikeuden kehittäminen on yksi osa näiden rikosten torjuntaa.

”Lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset ovat julmia ja vakavia tekoja. Yksikin uhri on liikaa. Uhrit kantavat henkisiä ja fyysisiä haavoja mukanaan koko elämän.”

Editorial 5

Category: Lenient sentencing and values

Pääkirjoitus

12.12.2016

Raiskauksiin tiukka linja

Uhrina syyllistävät asenteet nostavat kynnystä ilmoittaa viranomaisille väkivallasta ja hakea apua.

EUROOPAN UNIONIN tuoreen Eurobarometri-kyselyn mukaan noin joka kymmenes suomalainen -hyväksyy raiskauksen joissakin olosuhteissa. Erot EU-maiden välillä ovat suuria, sillä kaikista EU-maiden kansalaisista peräti 27 prosenttia löytää raiskaukselle hyväksyttäviä syytä, Romaniassa ja Unkarissa jopa puolet.

Luvut ovat hälyttäviä. Ne kertovat siitä, että raiskauksiin liittyvät asenteet ja -uskomukset ovat sitkeässä ja ne siirtävät väkivallan syyn tekijältä uhrille. Suomessakin elää yhä käsitys, että raiskatuksi joutuminen on ainakin osittain uhrin omaa syytä. Katsotaan, että uhri on antanut suostumuksensa sukupuoliyhteyteen, jos hän on esimerkiksi lähtenyt -vapaaehtoisesti mukaan, flirttaillut, ollut juovuksissa tai pukeutunut paljastavasti.

Yksikään näistä "syistä" ei oikeuta seksuaalista väkivaltaa. Raiskaus on rikos, joka voi tuhota uhrin elämän. Kun ihminen on joutunut raiskatuksi, hänen itsemääräämisoikeutensa on mennyt.

Uhrina syyllistävät asenteet nostavat kynnystä ilmoittaa viranomaisille raiskauksesta ja hakea apua. Uhrit ovat myös tapahtumista raportoidessaan usein altavastajia, minkä vuoksi moni rikos jää rankaisematta. Seksuaalirikoksiin tarvitaan tiukka linja.

Editorial 6

Category: Immigrants as a threat

Pääkirjoitus

3.2.2015

Naisiin kohdistuva väkivalta vaatii laajempaa huomiota

Helsingissä on tehty vuosien mittaan turvallisuuskyselyitä, joiden tulokset kertovat Helsingin ke-hittyneen 2000-luvulla aiempaa turvallisemmaksi kaupungiksi.

Tilaaajille

Helsingissä on tehty vuosien mittaan turvallisuuskyselyitä, joiden tulokset kertovat Helsingin ke-hittyneen 2000-luvulla aiempaa turvallisemmaksi kaupungiksi. Vastanneista niin miehet kuin naisetkin tuntevat keskustassa liikkumisen turvallisemmaksi kuin ennen, eivätkä liikkeellä olevat ihmiset pelkää alituisen joutuvansa rikosten kohteeksi.

Tuoreimman, vuodelta 2012 olevan -kyselyn mukaan niin miesten kuin naistenkin kaupungilla kohtaama suoranainen väkivalta on vähentynyt – mutta -silloin, kun naiset joutuvat väkivallan kohteeksi, siitä noin puolet on luonteeltaan seksuaalista. Myös naisten työ-paikoillaan kohtaama väkivalta ja sillä uhkailu ovat koko ajan lisääntyneet. -Miehillä vastaavaa ilmiötä ei juuri ole.

Helsingissä poliisin tietoon tulee vuosittain noin 300 seksuaalirikosta. Helsingin -poliisi piti keskiviikkona tiedotustilaisuuden kaupungin turvallisuudesta ja kertoi, että julkisella paikalla tapahtuneet raiskaukset ovat tänä vuonna huolestuttavasti lisääntyneet. Niitä on yhä vain pieni osa raiskauksista, mutta poliisilla on nyt tutkittavanaan kaikkiaan 14 -tapausta edellisvuoden yhdeksään verrattuna.

Suoranaisen väkivallan lisäksi tytöt ja naiset törmäävät kaupungilla liikkeessaan kaikenlaiseen ahdisteluun ja häirintään. Siitä ilmoitetaan harvemmin poliisille. Tätä tapahtui jo ennen kuin Suomeen ja Helsinkiin tuli tänä syksynä poikkeuksellisen paljon -turvapaikanhakijoita.

Poliisin mukaan Helsingissä julkisella paikalla tehdyistä 14 raiskauksesta kolme on tapauksia, joissa epäiltyä on turvapaikanhakija. Ilta-Sanomat kertoi lisäksi keskiviikkona, että koko maassa poliisin tiedossa on noin sata seksuaalista ahdistelutapausta, joissa tekijöiksi epäillään turvapaikanhakijoita.

Turvapaikanhakijoiden seksuaalirikos-epäilyjä ei pidä vähätellä. Niihin pitää puuttua tiukasti ja käydä myös vastaan-ottokeskuksissa tekemässä selväksi, -mitkä ovat Suomen tavat ja lait

Naisten kokemuksista kuitenkin havaitsee, että heihin kohdistuva seksuaalinen väkivalta ei ole vain tämän syksyn ilmiö. Tämän väkivallan muodon tulisi saada enemmän huomiota yleisemminkin.

Oikaisu 3.12.2015 kello 14.10: Helsingissä poliisin tietoon tulee 300 seksuaalirikosta, ei 300 raiskausta kuten kirjoituksessa aiemmin luki.

Editorial 7

Category: Immigrants as a threat, lenient sentencing and values

Pääkirjoitus

29.11.2015

Seksuaalirikollisten uhreja kohtaan on väärin, että vain ulkomaalais-taustaisen teko aiheuttaa hälytystilan

Suuri osa tytöistä ja naisista tietää kokemuksesta, että suomalaisetkin miehet seuraavat tuntemattomia naisia, lääppivät heitä ja tekevät kaikkea sitä, mistä nyt suurella huomiolla puhutaan turvapaikanhakijoihin liittyen, kirjoittaa Hanna Mahlamäki.

Hanna Mahlamäki HS

29.11.2015 2:00 | Päivitetty 29.11.2015 11:58

”Ihan suomalaisetkin voivat tehdä tällaista ja sitä on voinut aina tapahtua. Sitähän on aina vaara semmoiseen.”

Näin sanoi Ylen pääuutislähetysten haastattelussa tiistaina Emmi Pulkkinen, Kempeleen keskustasta haastateltavaksi poimittu nuori tyttö. Uutisten aiheena oli samana päivänä paljastunut raiskaustapaus, jossa poliisi epäilee ulkomaalaistaustaista 17-vuotiasta 14-vuotiaan kempeleläistyön raiskauksesta.

Se, mitä uutisissa haastateltu nuori tyttö sanoi ja minkä varmaan kaikki tytöt ja naiset tietävät, ei kuitenkaan noussut päähuomion kohteeksi.

HUOMIO kiinnittyi siihen, mitä pääministeri Juha Sipilä (kesk) teki.

”Tuo on vakava, tuomittava, inhottava ja raukkamainen teko, jos julkisuudessa oleva tieto kaikkineen pitää paikkansa”, Sipilä lausui kuin olisi kuullut ensimmäistä kertaa ylipäätään, että Suomessa epäillään tapahtuneen raiskaus.

Uutisissa kerrottiin jopa, että pää-ministeri järjesti Kempeleen raiskausepäilyn takia kriisikokouksen. Tieto osoittautui liioitelluksi. Kokous oli ollut suunnitelmassa jo ennen kuin uutinen epäilystä tuli – sen Sipilä itse asiassa sanoi tv-kameralle jo samana päivänä.

Faktan ei annettu häiritä sitä, että oli aika rakentaa draama: Nyt se sitten tapahtui. Muualta tullut mies kajosi meidän tyttöömme. Ja nyt Suomen naisten suojelemiseksi tehdään kaikki voitava,

KEMPELEESSÄ tiistaina ja Raisiossa perjantaina paljastuneet turvapaikanhakijataustaisiin tekijöihin kohdistuvat raiskausepäilyt ovat hirvittäviä uutisia.

Poliisin mukaan seksuaalirikosepäilyjä, joissa epäiltynä on turvapaikanhakija, on tänä vuonna ollut muutamia kymmeniä. Kymmenkunta epäilyistä tapauksista on raiskauksia ja loput lievempiä ahdistelua. Ne kaikki ovat tuomittavia ja väärin. Raiskausten ja ahdistelun uhrit ansaitsevat kaiken mahdollisen avun.

SAMALLA kun turvapaikanhakijoiden tekemä seksuaaliväkivalta nyt tuomitaan, on muistettava se, mitä Emmi Pulkkinen sanoi tiistaina ja minkä suuri osa tytöistä ja naisista tietää kokemuksesta.

Ihan suomalaisetkin tekevät tällaista. Jotkut suomalaisetkin miehet seuraavat tuntemattomia naisia, lääppivät heitä ja tekevät kaikkea sitä, mistä nyt suurella huomiolla puhutaan turvapaikanhakijoihin liittyen. On väärin suomalaisten seksuaalirikollisten uhreja kohtaan, että vain ulkomaalaistaustaisen teko aiheuttaa hälytystilan.

Article 22

Category: Immigrants as a threat

Kotimaa

24.11. 2015

Sipilä piti kriisikokouksen Kempeleen raiskausepäilyn jälkeen – ”Suomen lainsäädäntö ajan tasalla”

14-vuotiaan tytön epäillään joutuneen raiskatuksi Kempeleessä maanantai-iltana. Poliisin mukaan epäillyt tekijät ovat ulkomaalaistaustaisia. ”Emme kokoustaneet Kempeleen asian johdosta, vaan kävimme ylipäänsä läpi vastaanottokeskuksissa ja niiden ulkopuolella tapahtuneita häiriöitä”, Sipilä sanoi.

Markus Heikkilä HS, Paavo Teittinen HS, Olli Pohjanpalo HS, Juha-Pekka Raeste HS

24.11.2015 10:31 | Päivitetty 24.11.2015 19:45

PÄÄMINISTERI Juha Sipilä (kesk), sisäministeri Petteri Orpo (kok) ja oikeusministeri Jari Lindström (ps) pitivät tiistaina hätäkokouksen Kempeleen raiskaustapauksen jälkeen.

14-vuotiaan tytön epäillään joutuneen raiskatuksi Kempeleessä maanantai-iltana. Poliisi ei ole vahvistanut epäiltyjen tekijöiden olevan turvapaikanhakijoita mutta kertoo heidän olevan ulkomaalaistaustaisia.

”Emme kokoustaneet Kempeleen asian johdosta, vaan kävimme ylipäänsä läpi näitä vastaanottokeskuksissa ja niiden ulkopuolella tapahtuneita häiriöitä. Ne ovat poliisin mukaan lisääntyneet”, kokouksesta saapunut Sipilä kertoi HS:lle.

Häiriöitä on Sipilän mukaan tapahtunut sekä turvapaikanhakijoiden kesken vastaanottokeskuksissa että suomalaisten toimesta keskusten liepeillä.

”Kuulimme poliisiylijohtajan sekä sisäministerin raportin tehdyistä toimista ja siitä, voisimmeko tehdä vielä enemmän. Todella paljonhan tuolla vastaanottokeskuksissa on jo tehty häiriöiden estämiseksi.”

POLIISIYLIJOHTAJA Seppo Kolehmainen vahvisti Ylelle, että poliisin tehtävämäärissä vastaanottokeskuksissa ja niiden lähellä on selvä piikki.

Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen

Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen-KUVA: MARKUS JOKELA HS

”Vastaanottokeskuksissa ja niiden liepeillä on ollut häiriöitä, tappelunujakoita, varkauksia, mutta myös epäasiallista kohtelua naisia kohtaan kuten häirintää, huutelua ja jopa käsiksi käymistä, Kolehmainen sanoi Ylelle.

Kolehmaisen mukaan poliisi suhtautuu tapauksiin vakavasti. Samalla hän kehotti ihmisiä malttiin.

”Viestini on se, että ei kannata omankädenoikeutta lähteä tässä harjoittamaan, vaan antaa viranomaiskoneiston selvittää ja lainmukaisesti toimia.”

POLIISIN vartiointia ja toimintaa vastaanottokeskusten ympärillä on jo viime aikoina lisätty, pääministeri sanoi.

Toimia turvapaikanhakuprosessin lyhentämiseksi käydään viikoittain läpi. Lisäksi Sipilä mainitsi, että sisäministeriön johdolla on panostettu turvapaikanhakijoiden valistamiseen muun muassa naisiin kohdistuvan häirinnän suhteen.

Sipilän mukaan tiistain kriisikokouksessa käytiin läpi esimerkiksi sitä, voiko rikoksiin syyllistyneiden turvapaikanhakijoiden karkottamista nopeuttaa.

”On selvä, että vakavasta rikoksesta saatu tuomio vaikuttaa turvapaikkapäätökseen. Totesimme, että lainsäädäntömme on itse asiassa hyvin ajan tasalla näissä kysymyksissä.”

Siitä, miten rikos mahdollisesti vaikuttaa turvapaikkapäätökseen, voit lukea tarkemmin tästä linkistä.

SIPILÄ ei halunnut ottaa suoraan kantaa siihen, ovatko Kempeleen raiskauksista epäillyt turvapaikanhakijoita.

”Se on poliisin tiedotettava asia, olen viitannut vain julkisuudessa oleviin tietoihin.”

MTV Uutisten mukaan teosta epäillyt ovat turvapaikanhakijoita.

Rikoskomisario Seppo Leinonen ei vahvista tietoa HS:lle. Maanantai-iltana Kempeleen vastaanottokeskuksessa oli kuitenkin poliisioperaatio, joka Leinosen mukaan liittyy tapauksen tutkintaan.

”Kyseiset miehet ovat 15-17-vuotiaita”, Leinonen sanoi. Heitä päästään kuulustelemaan keskiviikkona.

PÄÄMINISTERI SIPILÄ painotti, että kaikkia turvapaikanhakijoita ei pidä syyllistää muutaman henkilön rikosepäilyn takia.

”Täytyy koko ajan muistaa, että nyt on kyse epäilystä. Ja olipa sitten kyse mistä tahansa, niin koko joukkoa ei koskaan saa leimata.”

Sipilällä itsellään on koti Kempeleessä. Pääministerin Kempeleen-koti nousi syksyllä otsikoihin kansainvälistä mediaa myöten, kun Sipilä lupasi antaa sen turvapaikanhakijoiden käyttöön.

EPÄILTY RAISKAUS tapahtui Asematiellä myöhään maanantai-iltana, Oulun poliisilaitos kertoi.

Poliisi epäilee kahden ulkomaalaistaustaisen nuoren miehen käyneen tyttöön käsiksi ja ainakin toisen miehistä raiskanneen hänet.

Tapauksen uhri on poliisin mukaan vielä järkyttynyt tapahtumasta eikä ole pystynyt kaikilta osin kertomaan, mitä tapahtui. Epäiltyjä ei ole pystytty vielä kuulemaan tulkki-ongelmasta johtuen.

PAIKALLE sattumalta tulleet paikkakuntalaiset miehet olivat poliisin mukaan soittaneet apua. Poliisi kuulee heitä tänään tiistaina todistajina, mutta tiedossa on jo, etteivät he ole nähneet itse tapahtumia.

Poliisin koirapartio seurasi epäiltyjen jälkiä asuntoon, josta miehet tavoitettiin.

Alaikäiset miehet ovat nyt kiinniotettuina epäiltyinä törkeästä raiskauksesta ja törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

Article 23

Category: Lenient sentencing and values

Sunnuntai

6.9.2015

Seksuaalirikokset kuumentavat tunteita

Etenkin seksuaalirikokset ovat puhuttaneet viime aikoina suomalaisia. Helsingin Tapanilassa viime maaliskuussa tapahtuneen raiskauksen tekijät tuomittiin ehdollisiin vankeusrangaistuksiin. "Kansankäräjät" piti rangaistuksia lievinä. Käräjäoikeus katsoi lieventäviksi tekijöiksi: "seksuaalisen itsemääräämisoikeuden loukkauksen syvyyden, teko-olosuhteet, tekijöiden nuoren iän sekä asian saaman poikkeuksellisen julkisuuden.

Venla Rossi Petri Sajari

ETENKIN seksuaalirikokset ovat puhuttaneet viime aikoina suomalaisia. Helsingin Tapanilassa viime maaliskuussa tapahtuneen raiskauksen tekijät tuomittiin ehdollisiin vankeusrangaistuksiin. "Kansankäräjät" piti rangaistuksia lievinä. Käräjäoikeus katsoi lieventäviksi tekijöiksi: "seksuaalisen itsemääräämisoikeuden loukkauksen syvyyden, teko-olosuhteet, tekijöiden nuoren iän sekä asian saaman poikkeuksellisen julkisuuden."

Rikosoikeuden apulaisprofessori Sakari Melanderin mukaan kansalaisten asenteita koventavat erityisesti lisääntynyt rikosuutisointi ja värikkäät otsikot.

"Varsinaisista rikoksista kerrotaan uutisissa aika niukasti. Hiljattain tehtyjen tutkimusten mukaan juuri tiedon vähäisyys vaikuttaa siihen, millaisia rangaistuksia tavalliset ihmiset rikoksista antaisivat", hän sanoo.

ASETELMA MUUTTUU usein oleellisesti, kun ihmiset saavat enemmän tietoja tekijästä, uhrista ja olosuhteista. Tiedon lisääntyminen johtaa tutkimusten mukaan siihen, että yleisön vaatimat rangaistukset voivat olla jopa lievempiä kuin tuomioistuimen antamat tuomiot.

Melander korostaa, että seksuaalirikosten rangaistuksissa on ollut tarkistamisen varaa – ja juuri niin on tehty. Laista poistettiin pakottaminen sukupuoliyhteyteen -rikosnimike vuonna 2014. Nykyään sitä pidetään astetta vakavampana tekona eli raiskauksena. Lapsiin kohdistuvia seksuaalirikoksia taas on muutettu ankarammiksi jo monta kertaa 2000-luvulla.

"Viimeksi muutettiin tavallista raiskausta koskevaa säännöstä. Sillä pyrittiin vaikuttamaan nimenomaan muun muassa rangaistuksen tasoon. Siksi nyt olisi epäjohdonmukaista alkaa säätää kovempia rangaistuksia seksuaalirikoksista, koska meillä ei ole mitään tietoa uuden lainsäädännön vaikutuksista", Melander sanoo.

Seksuaalirikoksista määrättyjä rangaistuksia on vaihteittain muutettu ankarammiksi, mutta siitä huolimatta seksuaalirikosten määrä ei ole tilastojen mukaan vähentynyt.

Article 24

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

9.7.2015

Kuka määrittelee, milloin raiskaus on nöyryyttävä?

Tapanilan raiskauksessa tekotapa ei tuomioistuimen mielestä ollut erityisen nöyryyttävä. Kuka Suomessa määrittelee, mikä on nöyryyttävää?

Tapanilan juna-asema. Oikeus tuomitsi kesäkuun lopussa kolme nuorta miestä ehdolliseen vankeuteen Tapanilan aseman lähellä tehdystä raiskauksesta.

Tapanilan juna-asema. Oikeus tuomitsi kesäkuun lopussa kolme nuorta miestä ehdolliseen vankeuteen Tapanilan aseman lähellä tehdystä raiskauksesta.-KUVA: MIKKO STIG LEHTIKUVA

Maria Pettersson HS

Helsingin käräjäoikeus tuomitsi kesäkuun lopussa kolme nuorta miestä ehdolliseen vankeuteen Tapanilan raiskaustapauksesta. Syyttävä vaati heille rangaistusta törkeästä raiskauksesta, mutta oikeus ei ollut samaa mieltä. Kaksi viidestä mukana olleesta nuoresta miehestä vapautettiin syytteistä.

Yksi syy siihen, miksi oikeus ei pitänyt joukkoraiskausta törkeänä, oli se, että oikeuden mukaan tekotapa ei ollut erityisen nöyryyttävä.

Mielipide- ja keskustelupalstoilla tuomiolauselman toteamusta pidettiin uhria alentavana.

Kuka Suomessa päättää, milloin teko on nöyryyttävä ja milloin ei?

OIKEUDENKÄYNNISSÄ tuomioistuin kuuntelee uhrin, raiskaajan ja mahdollisten todistajien kertomukset. Sen jälkeen tuomioistuin päättää, onko teko ollut erityisen nöyryyttävä vai ei.

Se, miltä uhrista tuntuu, ei juuri vaikuta siihen, pitääkö tuomioistuin tekoa nöyryyttävänä vai ei.

Terttu Utriainen

Terttu Utriainen-KUVA: MARKUS JOKELA HS

"Sen, onko teko nöyryyttävä vai ei, päättää viime kädessä tuomari", sanoo rikosoikeuden emeritaprofessori Terttu Utriainen.

Juuri tässä piilee asian vaikeus: nöyryytetyksi tulemisen tunne on hyvin subjektiivinen. Kukaan muu kuin uhri ei voi tietää, kuinka suurta ja millaista nöyryytystä tämä tuntee. Tuomarin pitäisi kuitenkin arvioida subjektiivista tunnetta objektiivisesti.

Utriainen käyttää esimerkkinä toista rikostyyppiä, kunnianloukkausta.

"Siinä uhri voi kokea itsensä erittäin loukatuksi, mutta tuomarin tehtävä on arvioida objektiivisesti, onko loukkaus todella tapahtunut."

ENTÄ MIHIN TUOMARI PERUSTAA PÄÄTÖKSENSÄ?

Ensinnäkin raiskaus on jo lähtökohtaisesti nöyryyttävä rikos. Tuomarin tehtävä on pohtia, onko se erityisen nöyryyttävä.

Kimmo Nuotio

Kimmo Nuotio-KUVA: MARKKU NISKANEN HS

"Nöyryyttävyyteen liittyy samanlaista problematiikkaa kuin muihinkin tämäntyyppisiin avoimiin termeihin", sanoo Helsingin yliopiston rikosoikeuden professori Kimmo Nuotio.

Hänen mukaansa tuomari pohjaa käsityksensä muun muassa kokemukseensa: tuomari saattaa olla kymmenien vuosien aikana törmännyt niin moneen raiskaustapaukseen, että pystyy vertailemaan niitä toisiinsa.

Lisäksi tuomari käyttää lakikirjallisuutta

Ensin katsotaan, onko "nöyryyttävyys" määritelty rikoslaissa: onko olemassa jonkinlainen lista siitä, millaisia asioita pitää tapahtua, jotta raiskaus olisi erityisen nöyryyttävä?

Lain ohella tuomari tutustuu oikeuskirjallisuuteen ja aiempiin tuomioihin.

Esimerkiksi hallituksen esityksessä 6/1997 mainitaan, että "erityisen nöyryyttävällä tavalla tehdystä raiskauksesta voi olla kysymys silloin, kun raiskaus tapahtuu uhrille läheisten ihmisten nähden tai kun raiskauksen kohdetta nöyryytetään muulla tavoin."

Toisaalla, viime vuonna annetussa korkeimman oikeuden päätöksessä, raiskaus taas todetaan erityisen nöyryyttäväksi sillä perusteella, että uhri pakotettiin kahtena eri päivänä useampaan kertaan eri tavoin toteutettuihin sukupuoliyhteyksiin kahden raiskaajan kanssa. Uhria myös pidettiin vangittuna United Brotherhood -järjestön kerhotilassa.

Minkäänlaista listaa asioista, jotka tekevät raiskauksesta erityisen nöyryyttävän, ei kuitenkaan ole olemassa.

TERTTU UTRIAISEN mukaan tuomari perustaa päätöksensä tietoonsa suomalaisesta yhteiskunnasta

"Tuomari pohtii, mitkä asiat suomalaisessa yhteiskunnassa ovat nöyryyttäviä, ja tekee päätöksensä sen perusteella", Utriainen sanoo.

Tässä törmätään ongelmaan. Kaikki suomalaiset eivät suinkaan jaa samoja arvoja tai näkemystä siitä, mikä on nöyryyttävää.

"Kyllä tässä yhtenäiskulttuurista lähdetään. Meillä suomalaisilla on tiettyjä normeja, joista olemme yleensä yhtä mieltä. Kun tuomari on kasvanut suomalaisessa kulttuurissa, hän on sisäistänyt sen arvot ja näkemykset siitä, mitä täällä pidetään nöyryyttävänä", Utriainen sanoo.

Tuomioistuimet siis lähtevät siitä oletuksesta, että vaikkapa parikymppinen punavuorelainen mainostoimistotyöntekijä, 70-vuotias lestadiolaisen suurperheen pää Pohjanmaalta ja nelikymppinen itäsavolainen afganistanilaistaustainen maanviljelijä jakavat samat arvot, ja että tuomari tuntee tämän arvopohjan ja pystyy sen perusteella miettimään, mikä on nöyryyttävää ja mikä ei.

Paavo Kettunen

Paavo Kettunen-KUVA: MINNA RAITAVUO

"ARKIKIELESSÄ nöyryyttäminen tarkoittaa sitä, että toiselta viedään hänen arvonsa, kunniansa, valinnanvapautensa ja itsemääräämisoikeutensa. Nöyryytetyksi tulemisen ja häpeän kokemus on kuitenkin aina subjektiivinen. Yksi saattaa kokea jonkin asian äärimmäisen nöyryyttäväksi, toinen ohittaa sen olankohautuksella", sanoo nöyryytystä ja häpeää tutkinut Itä-Suomen yliopiston käytännöllisen teologian professori Paavo Kettunen.

Nöyryyttävyyydestä puhutaan usein nimenomaan seksuaalirikosten kohdalla. Myös suuri osa häpeätutkimuksesta kohdistuu nimenomaan seksiin ja seksuaalisuuteen kohdistuvaan häpeään.

VAIKKA uhrin kokeman nöyryytyksen ottaminen mittatikuksi tuntuisi reilulta, on siinäkin ongelmia.

Ajatellaan esimerkkiä, jossa raiskaaja leikkaa uhrinsa hiukset. Teko itsessään on uhrille äärimmäisen nöyryyttävä. Lyhyttukkaisena eläminen voi kuitenkin olla esimerkiksi joistain kulttuuritaustoista tulevien naisten kohdalla vielä erityisen kammottavaa, jos kyseisessä kulttuurissa naisen pitkä tukka on hyvin tärkeä asia.

Oikeus ei kuitenkaan Suomessa juuri ole linjannut, että rangaistus vaihtelisi uhrin kulttuuritaustan mukaan.

"Esimerkiksi Yhdysvalloissa on paljon oikeustapauksia, joissa uhrin tai tekijän kulttuuritausta on merkittävä asia. Meillä sellaista on vähän, lähinnä tulee mieleen joitakin poikien ympärileikkaukseen liittyviä tapauksia", Kimmo Nuotio sanoo.

Jos nöyryyttävyyttä aletaan pohtia kulttuuritaustaa vasten, voitaisiin kulttuurillisiin seikkoihin vedota myös uhria haittaavalla tavalla: uhrin kulttuurissa on tavallista olla bikineissä ja hän on tunnettu sekasaunoja, joten hänen päällysvaatteidensa riisuminen ei ole erityisen nöyryyttävää. Tällaisesta ajattelusta on päinvastoin yritetty päästä eroon.

Tekijä ymmärrys uhrin kulttuuritaustasta sen sijaan voisi periaatteessa vaikuttaa, Nuotio sanoo.

Mikäli raiskaaja tietää, että uhrin kulttuurissa tukan leikkaaminen on erityisen nöyryyttävää ja hän leikkaa tukan nimenomaan nöyryyttääkseen, hän voisi saada kovemman rangaistuksen.

Jos raiskaaja taas ei ole tietoinen pitkän tukan asemasta uhrin kulttuurissa, niin sanottu tahallisuusvaatimus ei täyty, eikä raiskaajaa välttämättä voi tuomita kovempaan rangaistukseen.

MILTÄ NÖYRYYTTÄVYYS KUULOSTAA UHRIN KORVAAN?

Kolmikymppinen Kaisa eli nuorena aikuisena neljä vuotta suhteessa, jossa häntä pahoinpideltiin monella tapaa. Loppuvaiheessa avomies raiskasi Kaisan pahimmillaan useita kertoja viikossa.

Hän kertoo, ettei edelleenkään voi lukea uutisia julkisella paikalla. Niissä saatetaan kertoa raiskauksista, joista annetut tuomiot tuntuvat musertavan epäoikeudenmukaisilta – uutiset voivat olla liikaa, vaikka tapahtumista on yli kymmenen vuotta.

"Tuomioistuin pohtii, kuinka nöyryyttävä tapahtuma oli juuri tekohetkellä. Se ei kuitenkaan ota huomioon sitä, että uhri saattaa kantaa nöyryytystä mukanaan vuosia, ehkä loppuelämänsä."

Kaisa yritti lähteä suhteesta monta kertaa ennen kuin pääsi lopulta pois muuttamalla toiselle paikkakunnalle. Hän on myös vaihtanut nimensä. Takana on vuosia terapiaa.

"Joka kerta, kun jossakin lukee, että raiskaus ei ollut erityisen nöyryyttävä, se vaikuttaa uhreihin ja tuleviin uhreihin. Kävelin joka päivä poliisilaitoksen ohi ja joskus mietin, pitäisikö mennä tekemään ilmoitus."

Kaisa ei kuitenkaan koskaan tehnyt rikosilmoitusta.

"Silloinkin uutisoitiin naurettavan lyhyistä rangaistuksista, joita raiskaajille annettiin. Ajattelin, että en kestä, jos joudun selittämään kokemuksiani jollekin poliisiedälle, joka sitten sanoo, että ei sinua ole raiskattu tai että ei tuo nyt ole niin paha."

Myöskään oikeuteen meneminen ei houkutellut.

"Se on hyvin raskas prosessi, jonka lopputulos voi olla se, että raiskaaja vapautetaan. Tai että ihan oikeudessa todetaan, etteivät raiskaukseni olleet erityisen nöyryyttäviä."

KIMMO NUOTIO ehdottaa, että lakitekstiä muutettaisiin. "Nöyryyttävyydellä tarkoitettaneen kutakuinkin sitä, että raiskauksen tekotapa on ollut erityisellä tavalla uhria alentava ja hänen ihmisarvoaan loukkaava. Tämä ei kuitenkaan ilmene lakitekstistä."

Nuotion mielestä tämän selvennyksen voisi kirjoittaa myös lakiin. "Ehkä silloin raiskauksen uhrin ja muutkin ymmärtäisivät paremmin, miksi kynnys tämän perusteen soveltamiseen on suhteellisen korkealla."

Terttu Utriainen ehdottaa yksinkertaista ratkaisua. Se ei poista ongelmaa, mutta voisi parantaa tilannetta hieman.

"Tuomiolauselmat voisi kirjoittaa toisin", Utriainen sanoo.

Ei ole olemassa valmista kaavaa, jonka mukaan raiskaustuomioiden tuomiolauselmat kirjoitetaan. Tuomari voi vaikuttaa sisältöön paljon. Tuomarin ei ole pakko kirjoittaa tuomiolauselmaan esimerkiksi sanoja "tekotapa ei ollut erityisen nöyryyttävä" tai "teko kesti vain lyhyen ajan".

Utriaisien mukaan esimerkiksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tapa kirjoittaa tuomiolauselmat on usein hyvä.

"Niissä korostetaan teon loukkaavuutta."

Kaisan nimi on muutettu.

Article 25

Category: Immigrants as a threat

Kotimaa

27.6.2015

Emeritus-professori puolustaa Tapanilan raiskaus-tapauksen tuomiota blogissaan

Kolme nuorta miestä sai Tapanilan raiskaustapauksessa tuomiot raiskauksesta, mutta eivät törkeästä raiskauksesta, josta syyttäjä vaati rangaistusta.

Tapanilan asema Helsingissä 11. maaliskuuta 2015. Yksi Tapanilan raiskaustapauksesta tuomituista sai yhden vuoden ja neljän kuukauden ehdollisen vankeusrangaistuksen. Kahden muun ehdolliset vankeustuomiot ovat tasan vuoden mittaiset.

Tapanilan asema Helsingissä 11. maaliskuuta 2015. Yksi Tapanilan raiskaustapauksesta tuomituista sai yhden vuoden ja neljän kuukauden ehdollisen vankeusrangaistuksen. Kahden muun ehdolliset vankeustuomiot ovat tasan vuoden mittaiset.-KUVA: MIKKO STIG LEHTIKUVA

27.6.2015 18:32

Prosessioikeuden emeritusprofessori Jyrki Virolainen kirjoittaa blogissaan, että Helsingin kärjäoikeus toimi oikein tuomitessaan kolme nuorta miestä ehdolliseen vankeuteen Tapanilan raiskaustapauksesta. He saivat tuomiot raiskauksesta, mutta eivät törkeästä raiskauksesta, josta syyttäjä vaati rangaistusta.

Tapaus on herättänyt runsaasti keskustelua. Esimerkiksi eduskuntapuolueiden kärkipoliitikot arvioivat Helsingin Sanomille keskiviikkona, että seksuaalirikostuomioiden ja kansalaisten oikeustajun välillä on juopa, jota on vaikea selittää.

Virolainen kirjoittaa, että kärjäoikeuden perustelut ovat seikkaperäisiä ja hyviä.

"[Törkeään] raiskaukseen ei riitä, että teko on nöyryyttävä, vaan lain (RL 20:2) mukaan vaaditaan, että sukupuolilyhteys toteutetaan erityisen nöyryyttävällä tavalla. Se, että raiskausteon tekevät useat henkilöt yhdessä, ei automaattisesti tee rikoksesta rikoslain mukaan törkeää, vaan raiskauksen tulee olla myös kokonaisuutena arvostellen törkeä. "

Kihlakunnansyyttäjä Eija Velitski kertoi tiistaina valittavansa Helsingin kärjäoikeuden langettamasta tuomiosta. Velitskin mukaan hän aikoo mittauttaa ylemmissä oikeusasteissa ainakin teon törkeysarvioinnin ja sen, onko rangaistukset mitattu oikein, Ilta-Sanomien kertoo.

Vuosi ehdollista vankeutta on Velitskin mukaan vääränlainen viesti oikeuslaitokselta raiskausrikoksesta, joka tapahtuu julkisella paikalla usean tekijän voimin.

PROFESSORI ARVOSTELEE myös oikeus- ja työministeri Jari Lindströmin päätöstä käynnistää selvitys siitä, ovatko rikoksista annettavat tuomiot oikeudenmukaisessa suhteessa teon moitittavuuteen.

Hallitusohjelmassa on kirjaus, jonka mukaan "rangaistukset vastaavat yleistä oikeustajua".

"Oikeusministerin kaavailema selvitystyö ei onnistu, koska yleisen oikeustajun selvittäminen luotettavalla tavalla on mahdoton tehtävä. Selvityksen tuloksena, jos sellaista yritettäisiin, saataisiin vain joukko ristiriitaisia mielipiteitä."

Informaatio- ja teknologiaoikeuden emeritusprofessori, varatuomari Jukka Kempainen myötäili Virolaisen näkemyksiä blogissaan.

Virolainen on Lapin yliopiston prosessioikeuden emeritusprofessori.

YKSI TAPANILAN raiskaustapauksesta tuomituista sai yhden vuoden ja neljän kuukauden ehdollisen vankeusrangaistuksen. Kahden muun ehdolliset vankeustuomiot ovat tasan vuoden mittaiset.

Tuomitut on määrätty lisäksi oheisseuraamuksena valvontaan.

Article 26

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

23.6.2015

Julkisuus lievensi Tapanilan raiskauksen tuomioita – rikos-oikeuden professori arvioi rangaistuksia

Helsingin käräjäoikeus lievensi rangaistuksia tapauksen saaman julkisuuden vuoksi. Rikosoikeuden professorin mukaan se on poikkeuksellista.

Tapanilan asema Helsingissä 11. maaliskuuta 2015. Yksi Tapanilan raiskaustapauksesta tuomituista sai yhden vuoden ja neljän kuukauden ehdollisen vankeusrangaistuksen. Kahden muun ehdolliset vankeustuomiot ovat tasan vuoden mittaiset.

Tapanilan asema Helsingissä 11. maaliskuuta 2015. Yksi Tapanilan raiskaustapauksesta tuomituista sai yhden vuoden ja neljän kuukauden ehdollisen vankeusrangaistuksen. Kahden muun ehdolliset vankeustuomiot ovat tasan vuoden mittaiset.-KUVA: MIKKO STIG LEHTIKUVA

Lasse Kerkelä HS

Helsingin käräjäoikeus tuomitsi tänään tiistaina kolme nuorta miestä Tapanilan raiskaustapauksesta ehdolliseen vankeuteen. He saivat tuomiot raiskauksesta mutta eivät törkeästä raiskauksesta, josta syyttäjä vaati heille rangaistusta.

Yksi tuomituista sai yhden vuoden ja neljän kuukauden ehdollisen vankeusrangaistuksen. Kahden muun ehdolliset vankeustuomiot ovat tasan vuoden mittaiset. Tuomitut on määrätty lisäksi oheisseuraamuksena valvontaan.

Heidät määrättiin maksamaan yhteisvastuullisesti uhrille 5 000 euroa kärsimyskorvauksia.

Ilta-Sanomien mukaan syyttäjä aikoo valittaa tuomiosta.

Itä-Suomen yliopiston rikos- ja prosessioikeuden professori Matti Tolvanen arvioi, että käräjäoikeuden määräämät rangaistukset ovat vallitsevan rangaistustason mukaisia.

”Siitä voi keskustella, onko se vallitseva taso oikea vai ei”, hän sanoo.

Syytettyjä oli kaikkiaan viisi. Kahden syytetyn osalta syytteet hylättiin, sillä käräjäoikeuden mukaan he eivät osallistuneet raiskaukseen millään tavalla.

RIKOS TAPAHTUI tämän vuoden maaliskuussa. Käräjäoikeuden mukaan miehet olivat lähteneet seuraamaan Tapanilan juna-asemalta naista.

Kaksi nuorta miestä oli lyönyt naista avokämmenellä pakaroihin ja kaikki kolme tuomion saanutta estivät yhdessä naisen kulun.

Heistä yksi esti naista huutamasta pitämällä kättä naisen suun edessä ja työnsi toisen kätensä uhrin housuihin sisään. Toinen nuori mies työnsi kätensä toiselta puolelta housuihin. He painoivat sormensa naisen ruumiin sisään.

Uhri sai tässä vaiheessa työnnettyä itseään irti miehistä, raavittua yhtä miestä ja huudettua apua. Tällöin kolmikko poistui paikalta.

KÄRÄJÄOIKEUDEN MUKAAN raiskauksen tunnusmerkistö täyttyi, kun miehet työnsivät sormensa naisen sisään.

Tuomioistuimen mukaan raiskaus on lähtökohtaisesti aina nöyryyttävä, mutta Tapanilan raiskausta ei tehty rikoslain tarkoittamalla erittäin nöyryyttävällä tavalla, eikä se ollut myöskään kokonaisuutena arvioituna törkeä, minkä vuoksi se ei täyttänyt törkeän raiskauksen tunnusmerkistöä.

KÄRÄJÄOIKEUS ALENSI kaikkien kolmen tuomitun rangaistuksia rikosepäilyjen saaman poikkeuksellisen julkisuuden vuoksi. Nuorten somalialaistaustaisten miesten avustajat kertoivat oikeudessa heidän joutuneen julkisuuden vuoksi uhkailujen kohteeksi.

Käräjäoikeuden mukaan julkista keskustelua käytiin epäillyn rikosnimikkeen eli törkeän raiskauksen ja epäiltyjä koskevien tietojen pohjalta.

"Törkeä raiskaus rikosnimikkeenä pitää sisällään hyvin laajan kirjon rikoksentehtäviä. Se, että teosta ei ole julkisuudessa ollut tarkempaa tietoa on ollut omiaan luomaan yleisölle väärää mielikuvaa epäillyn rikoksen tekotavasta", käräjäoikeus toteaa tuomiossa.

Käräjäoikeuden mukaan tuomittujen puolustukset esittivät oikeudenkäynnissä huolen julkisessa keskustelussa ja sosiaalisessa mediassa esitettyjen uhkausten vaikutuksesta heidän kehitykseensä.

Rikosoikeuden professori Tolvasen mukaan on poikkeuksellista, että tuomioistuin alentaa rangaistusta julkisuuden vuoksi.

"Julkisuutta voi soveltaa rangaistuksen alentamisperusteena vain harvoin poikkeuksellisissa tapauksissa. Ei pidä tehdä johtopäätöstä, että rikoksen sama julkisuus alentaisi lähtökohtaisesti rangaistusta. Kun syyllistyy näinkin vakavaan rikokseen, on ennakoitavissa, että silloin voi joutua julkisuuteen", Tolvanen sanoo.

Hänen havaintojensa mukaan perinteisissä viestimissä ei kerrottu epäiltyjen nimiä eikä kuvia heistä, mutta ainakin eräs nettijulkaisu julkaisi niitä netissä.

Kahden tuomitun osalta rangaistusta lievensi myös heidän nuori ikänsä. 15–17-vuotiaana rikoksen tehneille voidaan lain mukaan tuomita rangaistukseksi enintään kolme neljäsosaa siitä, mitä täysi-ikäiselle tuomittaisiin samasta teosta.

Tuomituista yksi oli rikoksen aikaan täysi-ikäinen.

OIKEUDENKÄYNTI käytiin kokonaan yleisöltä suljetuin ovin.

Article 27

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

27.8. 2014

Raiskauksesta aletaan tuomita nykyistä ankarampia rangaistuksia syyskuussa

Samalla seksuaalinen ahdistelu tulee rangaistavaksi omana rikoksenaan.

Lainmuutos laajentaa rikoslain raiskauspykälän soveltamisalaa.

Lainmuutos laajentaa rikoslain raiskauspykälän soveltamisalaa. -KUVA: MARTTI KAINULAINEN LEHTIKUVA

Lasse Kerkelä HS

Raiskauksista aletaan lainmuutoksen myötä tuomita nykyistä ankarampia rangaistuksia syyskuun alusta eli ensi viikosta lähtien.

Samalla seksuaalinen ahdistelu tulee rangaistavaksi omana rikoksenaan. Siihen syyllistyy koskettelemalla toista henkilöä niin, että se loukkaa hänen seksuaalista itsemääräämisoikeuttaan.

Seksuaalisesta ahdistelusta tuomitaan sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

LAINMUUTOS LAAJENTAA rikoslain raiskauspykälän soveltamisalaa. Tähän asti sukupuoliyhteyteen pakottamisiksi katsotut teot ovat vastaisuudessa rikosnimikkeeltään raiskauksia, josta voidaan tuomita enintään neljä vuotta vankeutta.

Jos raiskauksessa on käytetty väkivaltaa, rangaistus on ankarampi.

Ankarin mahdollinen raiskauksesta tuomittava rangaistus on vastaisuudessakin kuusi vuotta vankeutta. Törkeästä raiskauksesta tuomitaan puolestaan vähintään kaksi vuotta ja enintään kymmenen vuotta vankeutta.

Lainmuutoksen myötä kaikki alle 18-vuotiaisiin kohdistuvat raiskaukset katsotaan aina törkeiksi raiskauksiksi.

KAIKKI AIKUISIIN KOHDISTUVAT seksuaalirikokset lukuun ottamatta seksuaalista ahdistelua tulevat virallisen syytteen alaisiksi. Aiemmin syyttäjä ei ole saanut nostaa kaikista seksuaalirikoksista syytettä, jos rikoksen uhri ei ole sitä halunnut tai erittäin tärkeä yleinen etu sitä vaatinut.

Myöskään rikoksen uhrin pyyntö ei voi enää estää rikossyytteen nostamista.

Kaikki lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset ovat jo nyt virallisen syytteen alaisia.

Article 28

Category: Statistics

Kotimaa

18.4. 2014

Raiskauksista epäillään yhä useammin teinejä
Poliisi arvelee myös uhrien ilmoituskynnyksen madaltuneen

Poliisi joutuu tutkimaan yhä useammin raiskausepäilyjä, joissa tekijäksi epäillään alle 18-vuotiasta.

Poliisille tehtiin viime vuonna 61 rikosilmoitusta, joiden mukaan 15–17-vuotias syyllistyi raiskaukseen tai sukupuoliyhteyteen pakottamiseen. Alle 15-vuotiaita koskevia rikosepäilyjä ilmoitettiin 16. Luvut käyvät ilmi HS:n Poliisiammattikorkeakoulusta hankkimista tiedoista.

Teinejä koskevien raiskausepäilyjen määrä on kasvanut varsin tasaisesti vuodesta 2000. Tuolloin 15–17-vuotias oli epäiltyä raiskauksesta 24 rikosilmoituksessa ja alle 15-vuotias kahdeksassa.

Raiskausepäilyjen määrän kasvaminen ei rajoitu ainoastaan nuoriin. Poliisi sai vuosituhannen alussa 413 raiskausta koskevaa rikosilmoitusta. Vuonna 2013 niitä oli jo 736.

Ilmoitusten huippuvuosi oli 2012, jolloin poliisi sai 844 raiskausilmoitusta.

HELSINGIN poliisin väkivaltarikostorjunnan toimintalinjan johtaja [Ritva Elomaa](#) sanoo, että Helsingissä alakäisiin kohdistuvat seksuaalirikosepäilyt ovat harvinaisia.

Elomaa muistuttaa, ettei epäilyjen määrästä voi vetää sellaista johtopäätöstä, että itse raiskausten määrä olisi lisääntynyt.

"Uhrikyselyiden perusteella näyttää itse asiassa siltä, että tekojen määrä on pysynyt suunnilleen samana. Törkeiden tekemuotojen osalta se on jopa vähentynyt."

Elomaa arvioi raiskausepäilyjen määrän kertovan siitä, että kynnyks rikosilmoituksen tekemiseen on laske-
nut.

Article 29

Category: Lenient sentencing and values

17.3. 2014

Kotimaa

Savon Sanomat: Oikeusministeri huolissaan naisista

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (r) on huolissaan suomalaisten naisten väkivallan pelosta, hän kertoi Savon Sanomille.

Hän viittaa EU-selvitykseen, jonka mukaan suomalaisnaiset pelkäävät väkivaltaa ja seksuaalirikoksia enemmän kuin EU-maissa keskimäärin. Noin puolet suomalaisnaisista pelkää väkivaltaa yleisillä paikoilla ja karttaa turvattomaksi kokemiaan paikkoja.

Ratkaisuksi Henriksson väläyttää raiskausrikostuomioiden kiristämistä. Lisäksi hän peräänkuuluttaa muutosta.

"Kyse on jokaisen vastuusta. Jokaisessa keittiönpöydässä, perheessä, päiväkodeissa, kouluissa ja työpaikoilla pitäisi puhua asiasta."

Article 30

Category: Lenient sentencing and values

12.2.2014

Kotimaa

Eduskunta kovensi raiskausrangaistuksia

Eduskunta oli tyytyväinen hallituksen esitykseen, joka kiristää seksuaalirikosten rangaistuksia. Lakiesitys oli lähetekeskustelussa tiistaina. Salissa oli tuolloin vain kourallinen kansanedustajia.

Rikoslaista poistetaan säännös pakottamisesta sukupuoliyhteyteen. Lievemmistä seksuaalirikoksista rangaistaan vastaisuudessa raiskausta koskevan pykälän mukaisesti.

Raiskauksesta voidaan lakimuutoksen jälkeen siis tuomita kahden asteikon mukaan.

Lievemmän raiskauksen rangaistusasteikkoa kiristetään. Teosta tuomitaan vankeutta neljästä kuukaudesta neljään vuoteen. Muun raiskauksen rangaistusasteikko on edelleen vankeutta yhdestä vuodesta kuuteen vuoteen.

EDUSTAJAT pitivät lakimuutosta oikean suuntaisena. [Eeva-Maria Maijala](#) (kesk) kuitenkin piti huonona, että raiskaustuomioissa voidaan soveltaa kahta asteikkoa.

Jos teossa on väkivaltaa, se tuomitaan raiskauksena. Jos kohde on alle 18-vuotias, raiskaus on aina törkeä, ja siitä voi saada kahdesta kymmeneen vuotta vankeutta.

Article 31

Category: Lenient sentencing and values

Politiikka

11.2.2014

Raiskausrangaistukset kovenevat

Eduskunta hyväksyi kiristyvän tuomiolinjan seksuaalirikoksista.

Anna-Maja Henriksson

Anna-Maja Henriksson-KUVA: OUTI PYHÄRANTA H

Olli Pohjanpalo HS

Eduskunta oli tyytyväinen hallituksen esitykseen, joka kiristää seksuaalirikoksista annettavia rangaistuksia. Lakiesitys oli lähetekeskustelussa tiistaina.

Salissa oli vain kourallinen kansanedustajia asiaa käsiteltäessä. Vastustajat olisivat tulleet paikalle, jos tarvetta olisi ollut.

Rikoslaita poistetaan säännös pakottamisesta sukupuoliyhteyteen. Lievemmistä seksuaalirikoksista rangaistaan vastaisuudessa raiskausta koskevan pykälän mukaisesti.

RAISKAUKSESTA voidaan lakimuutoksen jälkeen tuomita kahden asteikon mukaan.

Lievemmän raiskauksen rangaistusasteikkoa kiristetään. Teosta tuomitaan vankeutta neljästä kuukaudesta neljään vuoteen. Muun raiskauksen rangaistusasteikko on edelleen vankeutta yhdestä vuodesta kuuteen vuoteen.

Edustajat pitivät lakimuutosta oikean suuntaisena. Eeva-Maria Maijala (kesk) kuitenkin piti huonona, että raiskaustuomioissa voidaan jatkossa soveltaa kahta asteikkoa. Maijalan näkemyksen mukaan tämän voi tulkita myös rangaistusten lieventämiseksi.

"Raiskausta kutsuttaisiin aina raiskaukseksi, mutta siitä voitaisiin tuomita lievemmän asteikon mukaan. Se merkitsisi, että kun raiskauksesta minimi on nyt yksi vuosi, muutoksen jälkeen se olisi neljä kuukautta."

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (r) pudisteli päätään.

"Tässä ei missään nimessä olla lieventämässä mitään vaan ollaan menossa tiukempaan suuntaan. Tässä tulee kaikilta osin ankarampi rangaistusasteikko."

Jos teossa on vähänkin väkivaltaa, se tuomitaan raiskauksena. Jos kohteena on alle 18-vuotias, raiskaus on aina törkeä. Törkeästä raiskauksesta tuomio on vähintään kaksi ja enintään kymmenen vuotta vankeutta.

MILTEI kaikki seksuaalirikokset ovat vastaisuudessa virallisen syytteen alaisia. Tähän saakka syyttäjällä on ollut mahdollisuus jättää syyte nostamatta, jos raiskauksen täysi-ikäinen asianomistaja on sitä pyytänyt.

"Tämän myötä kotona tapahtuvat puolison raiskaukset saadaan paremmin tuomioistuinmenettelyn piiriin",
Jaana Pelkonen (kok) sanoi.

Editorial 8

Category: Lenient sentencing and values

27.1. 2014

Pääkirjoitus

Loppu seksuaaliselle väkivallalle

Suomen sisäministeriö ja Yhdysvaltain presidentti Barack Obama ovat tarttuneet samaan aikaan tärkeään haasteeseen: seksuaalisen väkivallan ja häirinnän kitkemiseen.

Obama ilmoitti keskiviikkona perustavansa korkean tason työryhmän, joka etsii keinoja seksuaalisen väkivallan ja etenkin yliopistojen kampuksilla tapahtuvien raiskauksien torjumiseksi. Joka viides naisopiskelija joutuu kampuksella seksuaalisen ahdistelun kohteeksi.

Uraa-uurtavassa liittovaltiotason hankkeessa on mukana ministereitä ja yleisiä syyttäjiä.

Torstaina Suomen sisäministeriö puolestaan ilmoitti kaksivuotisesta hankkeesta, joka tähtää naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan vähentämiseen. Hankkeeseen osallistuvat myös poliisiammattikorkeakoulu ja joukko järjestöjä.

Sekä Yhdysvalloissa että Suomessa on huomattu, että uhrit ovat häirintätilanteista raportoidessa usein altavastaajia. Siksi moni rikos jää rankaisematta.

On hieno uutinen, että ongelmaan tartutaan niin Suomessa kuin Yhdysvalloissa. Kulttuurien erilaisuudesta kertoo se, että Yhdysvalloissa itse presidentti katsoo velvollisuudekseen puolustaa naisten ja tyttöjen ihmissoikeuksia.

Suomessakin hanke kaipaisi korkea-arvoista keulakuvaa, jotta viesti menisi perille.

Article 32

Category: Lenient sentencing and values

17.1.2014

Kotimaa

Raiskauksista luvassa kovempia tuomioita

Rangaistukset seksuaalirikoksista ovat kiristymässä. Hallitus antoi eilen torstaina eduskunnalle lakiesityksen rikoslain muuttamisesta.

Vähemmän törkeästä raiskauksesta rangaistusasteikko kiristyisi siten, että minimirangaistus on neljä kuukautta vankeutta ja maksimi neljä vuotta.

Alaikäiseen kohdistunut raiskaus määritellään vastaisuudessa aina törkeäksi raiskaukseksi. Sen vähimmäisrangaistus nousee kahteen vuoteen vankeutta.

Uutena rikoslakiin tulisi pykälä seksuaalisesta häirinnästä, joksi katsotaan esimerkiksi koskettelu. Rangaistus olisi sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

Aikuisiin kohdistuvat seksuaalirikokset seksuaalista häirintää lukuun ottamatta esitetään siirrettäviksi virallisen syytteen alaisiksi.

Category: Lenient sentencing and values

20.12.2013

Pääkirjoitus

Seksuaalirikoksiin tiukka linja

Seksuaalirikoksia koskevan lainsäädännön uudistaminen on edennyt loppusuoralle. Eduskunta saa hallituksen esityksen käsiteltäväkseen tammikuussa.

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (r) on ajanut rikoslakiin merkittäviä muutoksia. Säännös pakottamisesta sukupuoliyhteyteen kumottaisiin, ja vastaisuudessa tilalla sovellettaisiin raiskausta koskevia säännöksiä.

Alle 18-vuotiaan raiskausta pidettäisiin vastedes aina törkeänä. Samalla rangaistavaksi tehtäisiin myös seksuaalinen häirintä.

Raiskauksista ja muista seksuaalirikoksista annettavat tuomiot ovat jo pitkään olleet yleisessä oikeustajussa liian lieviä esimerkiksi omaisuusrikoksiin verrattuina. Nyt myös esitysluonnoksen lausuntokierros osoitti, että lain tiukennukset katsotaan eri asiantuntijapiireissä tarpeellisiksi.

Keskustelua on kuitenkin aiheuttanut raiskaustapausten niin sanottu suostumusmalli. Mallin puoltajat ovat sitä mieltä, että rangaistavuuden kannalta olennaista on uhrin suostumus, ei väkivalta.

Malli siirtäisi kuitenkin huomion uhrin käytökseen ja lisäisi uhrin kärsimyksiä. Muun muassa tästä syystä oikeusministeriö ei ole kannattanut suostumusmallia. Samaan ratkaisuun on päädytty muissakin Pohjoismaissa.

Article 33

Category: Lenient sentencing and values

18.12.2013

Kotimaa

Alaikäisen raiskauksesta kovempi rangaistus

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (r) aikoo tuoda eduskuntaan ensi vuoden puolella uuden lakipaketin raiskauslainsäädännöstä.

Henriksson sanoi eduskunnan budjettikeskustelussa, että lakipakettiin sisältyy myös rangaistuksia kiristävä säännös.

"Olen sitä mieltä, että lapsiin eli alle 18-vuotiaisiin kohdistuva raiskaus pitäisi aina käsitellä törkeänä raiskauksena, ja se tarkoittaa käytännössä sitä, että vähimmäisrangaistus tulee nousemaan kahteen vuoteen", Henriksson sanoi eduskunnalle.

Eduskunta on vaatinut rangaistusten kiristämistä väkivalta- ja seksuaalirikoksissa. Myös budjettikeskustelussa nousi esille toive siitä, että lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä tulisi rikos, joka ei vanhenisi rikosoikeudellisesti koskaan.

Category: Lenient sentencing and values

18.11.2013

Pääkirjoitus

Väkivaltaa pitää torjua aiempaa tehokkaammin

Suomen ei pidä tyytyä vähään, kun sopimusta naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan poistamisesta pannaan täytäntöön.

Istanbulin sopimuksena tunnettu Euroopan neuvoston yleissopimus vuodelta 2011 velvoittaa sopimusvaltiot torjumaan naiseen kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa. Suomessa valmistellaan parhaillaan sopimuksen ratifiointia.

Sopimus on tärkeä, sillä kansainvälinen oikeus on havahtunut yksityiselämän väkivaltaan hitaasti. Perhe- ja yksityiselämää on usein suojeltu valtion toimia vastaan, vaikka tällaisissa tapauksissa etenkin naiset kaipaavat valtion suojaa.

YK:ssa vuonna 1979 hyväksyttyä naisten syrjinnän poistamista koskevaa yleissopimusta (CEDAW) on tulkittu 1990-luvun alusta lähtien niin, että väkivalta kuuluu sopimuksen soveltamisalaan. Istanbulin sopimus korostaa, että yksityiselämän väkivalta on ihmisoikeuskysymys. Sopimus edellyttää tehokkaita toimia väkivallan ehkäisemiseksi ennalta, väkivallan uhrien suojelemiseksi ja väkivaltaan syyllistyneiden saattamiseksi edesvastuuseen.

ULKOMINISTERIÖN johtama työryhmä antoi keväällä 2013 mietintönsä Istanbulin sopimuksen vaatimista kansallisista toimenpiteistä, joilla sopimus on määrä saattaa voimaan Suomessa. Mietinnön analyysi Suomessa vaadittavista toimenpiteistä on hyvin puutteellinen: monet kansalaisjärjestöt jättivät mietintöön eriäviä mielipiteitä, ja mietinnöstä annettiin useita kriittisiä asiantuntijalausuntoja.

Huoli liittyy etenkin resurssien riittämättömyyteen. Sopimus velvoittaa muun muassa tarjoamaan palveluita väkivallan uhreille, mutta Suomessa on turvakoteja vain murto-osa kansainvälisesti suositellusta määrästä.

Kriisipuhelimia ja raiskauksen uhrien tukipalveluita hoitavat lähinnä järjestöt Raha-automaattiyhdistyksen rahoituksella. Istanbulin sopimuksen mukaan palveluiden järjestämisvastuu kuuluu valtiolle.

Työryhmän mietintö ei nimeä sopimuksen toteuttamisesta vastuussa olevia viranomaisia. Myös lainsäädännön uudistustarpeita arvioidaan ylimalkaisesti.

Istanbulin sopimus suhtautuu Suomessakin käytettyyn perheväkivallan sovitteluun pidättyvästi, koska perheväkivallan osapuolten valta-asetelma on usein vääristynyt. Sopimus edellyttää sen varmistamista, että väkivalta otetaan huomioon sovittaessa lasten huollosta ja tapaamisoikeudesta. Suomessa näin ei aina tapahdu. Istanbulin sopimus korostaa myös uhrin suostumuksen puuttumista raiskauksen keskeisenä tunnusmerkkinä.

Suomalaisessa kriminaalipolitiikassa ollaan hyvin varauksellisia uusien rikosnimikkeiden käyttöönotossa. Rikoslain nykyisten nimikkeiden ajatellaan kattavan myös uudentyyppiset tilanteet.

Suomessa esimerkiksi naisten sukupuolielinten silpominen tai niin sanottu kunniaväkivalta käsitellään pahoinpitelyrikoksena ja häirintä kunnianloukkauksena tai kotirauhan rikkomisena. Silloin jää huomiotta, mitä oikeushyvää – esimerkiksi seksuaalista itsemääräämisoikeutta – teolla loukataan.

ISTANBULIN sopimus koskee sekä naisiin että miehiin kohdistuvaa väkivaltaa. Naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa väkivaltaa vähentävät toimet parantavat myös yksityiselämän väkivallan uhreiksi joutuvien miesten ja poikien asemaa.

Siksi niidenkin, jotka ovat kiinnostuneita miesten oikeuksista, pitäisi vaatia Istanbulin sopimuksen hyvää täytäntöönpanoa.

Euroopan neuvosto odottaa jäsenvaltioiden ratifioivan Istanbulin sopimuksen nopeasti, jotta sopimus tulee pian voimaan. Suomi pyrkii kiirehtimään ratifiointia tasa-arvomaineensa vuoksi: maamme on saanut kansainvälisiltä valvontaelimiltä toistuvasti moitteita, koska valtion toimia naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi on pidetty riittämättöminä.

Istanbulin sopimuksen ratifioinnissa ei pidä tyytyä rimaa hipovaan, saati riman alittavaan, täytäntöönpanoon. Virkamiesten ja poliitikkojen on osoitettava, että naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja perheväkivaltaan suhtaudutaan meillä vakavasti.

Vieraskynä-palstalla julkaistaan asiantuntijakirjoituksia. Noin 4 300 merkin mittaisia tekstejä voi tarjota osoitteeseen hs.artikkeli@hs.fi. Toimitus editoi julkaistavat artikkelit.

Article 34

Category: Lenient sentencing and values

17.11.2013

Kotimaa

Räsänen: Ensikertalaisuus pois rankoista rikoksista

Kansanedustaja Kari Tolvanen jättää ensi viikolla lakialoitteen ensikertalaisuuden ehtojen tiukentamisesta.

Sisäministeri Päivi Räsänen (kd) muuttaisi säännöstä rikollisten ensikertalaisuudesta.

Räsänen mielestä ensikertalaisuus voitaisiin poistaa kokonaan vakavissa henkilöihin kohdistuvissa rikoksissa.

"Ei voi olla oikein, että kolmen vuoden välein raiskaa ensikertalaisena ja voi tehdä sen uudelleen ja voi saada aina tuomion puoleen", Räsänen sanoo.

Räsänen keskustele asiasta oikeusministeri Anna-Maja Henrikssonin(r) kanssa, jonka hallinnonalaan asia kuuluu.

"Olisi yleisen oikeuskäsityksen mukaista muuttaa säännöstä."

Kansanedustaja Kari Tolvanen (kok) jättää rikosentekijän ensikertalaisuuden määritelmää muuttavan lakialoitteen eduskuntaan ensi tiistaina.

Tolvanen haluaa tiukentaa lain pykälää, jonka nojalla rikollinen katsotaan teosta riippumatta ensikertalaiseksi, jos hän on rikosten välissä elänyt nuhteettomasti kolmen vuoden ajan. Tolvasen mielestä rankoissa rikoksissa, kuten murhissa ja tapoissa, ei pitäisi soveltaa ensikertalaisuutta.

"Kun rangaistus on kärsitty ja sen jälkeen oltu kolme vuotta nuhteettomasti, aletaan taas tehdä rikoksia. Lapsiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa on tullut ilmi tällaista."

Article 35

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

6.10.2013

Oikeusprofessori: Väkivallan ei pitäisi määrittää raiskauksen vakavuutta
Rikosoikeuden professori ja joukko järjestöjä vaativat, että rikoslaki määrittäisi raiskauksen uhrin suostumuksen perusteella. Oikeusministeriö työstää paraikaa seksuaalirikoksia koskevaa lakimuutosta.

Terttu Utriainen

Terttu Utriainen-KUVA: MARKUS JOKELA HS

Johanna Sjöholm HS

Rikosoikeuden professori ja joukko järjestöjä vaativat, että rikoslaki määrittäisi raiskauksen uhrin suostumuksen perusteella. Oikeusministeriö työstää paraikaa seksuaalirikoksia koskevaa lainmuutosta.

Oikeusprofessori ja joukko järjestöjä kritisoivat seksuaalirikoksia koskevaa lainmuutostyötä.
Oikeusministeriö työstää paraikaa muutosta seksuaalirikosten lainsäädäntöön. Esitysluonnos palasi hiljattain lausuntokierrokselta.

Rikosoikeuden professori Terttu Utriainen arvostelee Suomen seksuaalirikoslainsäädäntöä vanhakantaiseksi ja paikallaan junaavaksi.

Utriainen ihmettelee, miksi luonnoksessa ei esitetä muutoksia raiskauksen tunnusmerkistöön. Nykyinen laki määrittelee raiskauksen pitkälti sen perusteella, käyttääkö tekijä väkivaltaa.

"Viittaus on ollut laissa jo vuosina 1889 ja 1971. Uhrin suostumukseen viittaava perustelu olisi huomattavasti modernimpi ratkaisu. Nykyään raiskauksissa käytetään väkivaltaa yhä vähemmän", Utriainen sanoo.

SUOSTUMUKSEN PUUTTEEN kirjaamista lakiin kannattavat myös ihmisoikeusjärjestö Amnesty ja neljä muuta järjestöä.

Amnestyn sukupuoleen ja seksuaalisuuteen perustuvan syrjinnän asiantuntija Tiina Oikarinen ja Naisjärjestöt yhteistyössä Nytkis -yhdistyksen pääsihteeri Johanna Pakkanen kirjoittivat vaatimuksesta mielipidekirjoituksessaan Helsingin Sanomissa sunnuntaina 6. lokakuuta.

"Raiskaus on mielestämme loukkaus ihmisen seksuaalista itsemääräämisoikeutta kohtaan ihan sinällään – ei pelkästään sen perusteella, onko tekijä käyttänyt väkivaltaa", Oikarinen perustelee.

Amnestyn ja Nytkiksen näkemystä tukevat Ensi- ja turvakotien liitto, Naisjärjestöjen keskusliitto ja Monika-Naiset Liitto ry.

SEKSUAALIRIKOSTEN MÄÄRITTELYSSÄ on kansainvälisesti kaksi eri linjaa. Esimerkiksi Pohjoismaissa ja Saksassa raiskauksia tarkastellaan Suomen tapaan väkivallan näkökulmasta. Anglosaksisissa maissa kuten Britanniassa lähtökohta on uhrin suostumuksessa.

Professori Utraisen mukaan ihmisoikeussopimukset ja kansainväliset oikeusistuimet tukevat anglosaksista mallia. Esimerkiksi kansainvälinen rikostuomioistuin (ICC) ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuin ovat olleet näkemyksen kannalla.

SUOSTUMUSMALLIN VASTUSTAMISTA on perusteltu muun muassa sillä, että siinä huomio kiinnittyisi rikosprosessissa liialti uhriin. Näin prosessista tulisi uhrille entistä raskaampi.

Oikeusministeriön lainsäädäntöneuvos Jukka Lindstedt kirjoitti perustelusta mielipidekirjoituksessaan (HS 29.9.). Oikarisen ja Paakkasen kirjoitus oli vastaus Lindstedtin kirjoitukseen.

HS ei tavoittanut Lindstedtiä sunnuntaina kommentoimaan lakimuutosta.

Professori Utrainen ei pidä huomion kiinnittymistä uhriin ongelmana.

"Sehän kiinnittyy uhriin joka tapauksessa. Suostumusmallin vastustaminen tuntuu niin Suomessa kuin Ruotsissakin olevan lähinnä konservatiivien viivytystaistelua."

SEKSUAALIRIKOSLAKIIN ON valmisteilla useita muutoksia. Esimerkiksi kaikki raiskaukset ovat tulossa virallisen syytteen alaisiksi.

Lisäksi esimerkiksi seksuaalista häirintää ehdotetaan rangaistavaksi.

Article 36

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

13.5.2013

Rikostuomiot koettelevat oikeustajua

Lapsen törkeä hyväksikäyttö toi tekijälle ehdollista, mutta venevaras joutui vankilaan

Yksi tämän kevään puhuttaneimpia tuomioita oli Savukoskella operoineiden salakalastajien saama noin 13 000 euron lasku taimenista Lapin käräjäoikeudesta. Ne ovat tässä kuvassa. Kilohintaa salataimenille kertyi pitkälti yli kolme tuhatta euroa. Moni halusi verrata vahingonkorvausten määrää esimerkiksi hyväksikäyttö- tai raiskaustapausten muutamien tuhansien eurojen summiin. Sakkoja miehille tuli pari tonnia, mutta erilaisia korvauksia, muun muassa taimenten geneettisen alkuperän tutkimuksesta, yli 10 000 euroa. Yksi tämän kevään puhuttaneimpia tuomioita oli Savukoskella operoineiden salakalastajien saama noin 13 000 euron lasku taimenista Lapin käräjäoikeudesta. Ne ovat tässä kuvassa. Kilohintaa salataimenille kertyi pitkälti yli kolme tuhatta euroa. Moni halusi verrata vahingonkorvausten määrää esimerkiksi hyväksikäyttö- tai raiskaustapausten muutamien tuhansien eurojen summiin. Sakkoja miehille tuli pari tonnia, mutta erilaisia korvauksia, muun muassa taimenten geneettisen alkuperän tutkimuksesta, yli 10 000 euroa.-KUVA: RAJAVARTIOLAITOS

Jukka Harju HS

Professori pitää väkivaltatuomioita yhä liian lievinä, toinen ihmettelee kovia huumetuomioita.

Yksi pieni uutinen pari vuotta sitten pysäytti: turvatyynyvaras sai kaksi ja puoli vuotta linnaa. Siis ihan oikeasti vankilaa.

Oliko tuomio oikea, jos kansalta kysyisi? Todennäköisesti kansa sanoisi, että oli.

MAINOS (TEKSTI JATKUU ALLA)

MAINOS PÄÄTTYÄ

Mutta entä kun vierelle kaivaa muita tuomioita? Löytyy tapauksia, joissa lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä selviää ehdollisella.

Seuraa hämmennys. Miten vene- tai turvatyynyvaras voi joutua teostaan ihan oikeasti vankilaan, kun taas lasta toistuvasti hyväksikäyttänyt mies selviää ehdollisella?

TUOMIOIDEN suhteellisuuden vertailu on vaikea laji. Kun kysyy asiantuntijoilta, saa joukon erilaisia vastauksia.

Rikosoikeuden professori Matti Tolvanen sanoo suoraan, että väkivalta- ja seksuaalirikoksista tuomitaan liian lieviä rangaistuksia suhteessa omaisuusrikoksiin.

"On vaikea ymmärtää, miksi törkeissä pahoinpitelyissä ja seksuaalirikoksissa tuomio mitataan rangaistusasteikon alimmalta viidennekseltä. Kai eduskunta on jotain tarkoittanut, kun se on säätänyt kymmenen vuoden asteikon. Eivät ne kaikki tapaukset voi olla niin lieviä", Tolvanen sanoo.

Hänen mielestään raiskauksista ei pitäisi tuomita ehdollista.

"Pitäisi ilman muuta olla niin, että henki ja terveys sekä seksuaalinen itsemääräämisoikeus olisivat oikeushyvinä tuntuvasti arvokkaampia kuin omaisuus, jonka vahingot voi vielä vakuutuksella kattaa."

"Tärkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä saatetaan tuomita ehdollista vuoden ja kahden väliltä, kyllähän se vähän oudolta tuntuu ja on vaikeasti perusteltavissa. Voi kysyä, toteutuuko siinä eduskunnan tahto enää ollenkaan ja millä valtuuksilla tuomioistuimet ottavat tällaista valtaa. Eduskunnan tahtoa ilmentää se enimmäisrangaistuskin, ei vain vähimmäisrangaistus."

Tolvasen mielestä yksinkertainen lääke olisi se, että korkein oikeus linjaisi kovempia tuomioita.

VALTIONSYÖTTÄJÄ Jarmo Hirvonen katsoo, että väkivaltatuomioissa linjan olisi varaa koventua. Häntä ovat ihmetyttäneet tapaukset, joissa esimerkiksi nuoren urheilijan polvi on vahingoittunut väkivallassa ja seurauksena on ollut muutama kymmenen päiväsakkoa ja tuhat euroa korvauksia.

"Olen kautta aikojen pitänyt väkivaltarikosten rangaistuskäytäntöä vähän liian lievänä. Se on mennyt vähän ylöspäin, mutta se ei ole vielä lähelläkään sitä, mitä se on esimerkiksi Ruotsissa", hän sanoo.

"Meillä väkivaltaan on aina suhtauduttu hyväksyvämmän kuin Ruotsissa, jossa olot ovat olleet rauhalliset ja sosiaaliset ongelmat pienemmät."

Hirvonen oli syyttäjänä tapauksessa, joka pari vuotta sitten nosti kovan äläkän tuomiokäytännöistä.

Vapaalla ollut poliisimies oli virkamerkkiään näyttäen saanut öiseltä kadulta mukaan asuntoonsa karkumatkalla olleen 16-vuotiaan tytön. Kotonaan poliisi oli raiskannut tytön ja ottanut hänestä kuvia.

Tuomio oli kärjillä kaksi vuotta ehdollista, mistä nousi kansan raivo. Tuomio koveni hovissa ja tuli tammikuussa korkeimmasta oikeudesta: kaksi vuotta ja kolme kuukautta, eli poliisi joutui vankilaan.

RIKOSOIKEUDEN professori Kimmo Nuotio taas näkee kysymyksen hieman toisin. Hän muistuttaa, että rangaistuksen määrääminen on aina yksilöllistä, ja siksi vaikuttavat olosuhteet, kuten ensikertalaisuus ja aiemmat tuomiot.

"Jos löytää yksittäisen seksuaalirikoksen, josta on tullut ehdollinen, kannattaa katsoa tarkkaan, mikä sen ehdollisen on tuottanut. Se voi olla esimerkiksi alentunut syyntakeisuus tai nuori henkilö tekijänä.

Omaisuusrikospuolella vaikuttaa se, että usein tuomituilla on jo reilusti rikoshistoriaa."

"Sanoisin, että tuomarit pyrkivät suhteuttamaan tuomioita niihin, joita heillä entuudestaan on. Silloin ongelma korostuu harvinaisissa jutuissa."

Sen sijaan Nuotio on havainnut, että huumetuomiot annetaan usein kovemman kautta. Hän arvelee syyksi sitä, että huumeet on hyvä yhteiskunnan vihollinen.

Pienen lisätienestin toivossa mukaan lähteneen kuriirin osa on kova, vaikka lasti jäisi rajalle.

"On virolaisia kuriireja, jotka tuovat Espanjasta autossa jonkin pussukan ja niille pätkäistään kymmenen vuotta. Näissä tuntuu, että tekijä on vaarassa saada todella kovan tuomion. Pitäisi etsiä ne kaverit, jotka saa fyrkan, ja tuomita sen pyörittäjät kymmeneen ja pidempäänkin", Nuotio sanoo.

"Isossa kuviossa Suomen rikosoikeudessa on tietty logiikka, mutta tietyt turvallisuuteen liittyvät jutut, joita poliisi on pitänyt vahvasti esillä, erityisesti huumeisiin liittyvät, niissä on kovempi linja kuin muualla."

Article 37

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

10.12.2012

Barometri: Yhdeksän kymmenestä pitää raiskaustuomioita liian lievinä
Yhdeksän kymmenestä miehestä ja naisesta pitää raiskaustuomioita liian lievinä, kertoo Sosiaali- ja terveysministeriön tuore Tasa-arvobarometri. Saman mittauksen mukaan miesten asemaa yhteiskunnassa pidetään edelleen naisten asemaa parempana, mutta tasa-arvo on hieman lisääntynyt.

Tilajille

Jussi Rokka HS

10.12.2012 14:00

Yhdeksän kymmenestä miehestä ja naisesta pitää raiskaustuomioita liian lievinä, kertoo Sosiaali- ja terveysministeriön tuore Tasa-arvobarometri. Saman mittauksen mukaan miesten asemaa yhteiskunnassa pidetään edelleen naisten asemaa parempana, mutta tasa-arvo on hieman lisääntynyt.

Barometrin avulla seurataan tasa-arvon ja siihen liittyvien asenteiden kehitystä. Tämänkertainen barometri seuraa vuosina 1998, 2001, 2004 ja 2008 julkaistuja Tasa-arvobarometrejä.

Sekä miehet että naiset ovat voimakkaasti työelämän tasa-arvon kannalla, ilmenee barometristä. Naiset kokevat epätasa-arvoa etenkin palkkaerojen, uralla etenemisen ja ammattitaidon arvostuksen suhteen. Nuoret miehet taas kokevat olevansa huonossa asemassa koulutusasioissa.

PERHEVAPAILLE JÄÄMINEN on barometrin mukaan edelleen miehille selvästi vaikeampaa kuin naisille. Aikaisempiin barometreihin verrattuna arvioidaan kuitenkin miesten nyt voivan helpommin jäädä vanhempain- tai hoitovapaalle.

Tasa-arvoasioista vastaava ministeri Paavo Arhinmäki (vas) huomautti barometrin julkistamistilaisuudessa maanantaina, että isiä yritetään kannustaa perhevapaiden käyttöön. "Ensi vuoden alusta kolmen viikon isyysloman lisäksi isälle on korvamerkitty kuuden viikon oma vanhempainvapaakausi", hän totesi.

Arhinmäen mielestä tulisi myös harkita hoitovapaan kiintiöimistä erikseen äideille ja isille. "Tämä kannustaisi jakamaan vastuuta pienten lasten hoidosta."

SEKSUAALISEN HÄIRINNÄN KOKEMUKSET ovat lisääntyneet miehillä ja yli 55-vuotiailla naisilla, kertoo barometri. Eniten seksuaalista häirintää kokevat edelleen alle 35-vuotiaat naiset.

Raiskaustuomioihin ollaan yhtä tyytymättömiä kuin edellisissäkin tutkimuksissa. 90 prosenttia sekä naisista että miehistä pitää niistä annettuja tuomioita liian lievinä.

BAROMETRIN ON TEETTÄNYT sosiaali- ja terveysministeriö ja toteuttanut Tilastokeskus.

Tiedot kerättiin viime tammi–maaliskuussa puhelinhaastatteluin. Vastauksia saatiin kaikkiaan 1 587.

Editorial 11

Category: Lenient sentencing and values

Pääkirjoitus

20.7.2012

Raiskaus on raskas rikos

Raiskausrikoksista langetettavat tuomiot kovenevat, jos oikeusministeriön pohtima lakiuudistus toteutuu. Samalla nykyistä useampi seksuaalirikos määriteltäisiin raiskaukseksi. Alaikäisen raiskaus katsottaisiin aina törkeäksi, ja lievän raiskauksen nimike poistuisi käytöstä.

Tilaaajille

20.7.2012 2:24

Raiskausrikoksista langetettavat tuomiot kovenevat, jos oikeusministeriön pohtima lakiuudistus toteutuu. Samalla nykyistä useampi seksuaalirikos määriteltäisiin raiskaukseksi. Alaikäisen raiskaus katsottaisiin aina törkeäksi, ja lievän raiskauksen nimike poistuisi käytöstä.

Uudistus on kannatettava, sillä tuomiot ovat olleet lieviä, oikeudenkäyntien odotusajat pitkiä ja syytteiden hylkääminen yleistä.

Kyse on tulkinnoista. Laki antaisi mahdollisuuden määrätä ankarampia rangaistuksia jo nyt, mutta tuomioistuimet soveltavat seksuaalirikoksiin lievempää asteikkoa kuin muihin väkivaltarikoksiin. Nyt pohditaan lakimuutosta, koska tuomioistuimet eivät käytä sitä valtaa, jonka laki niille suo, toteaa rikos- ja prosessioikeuden professori Pekka Viljanen lausunnossaan.

Laajasta lausunnonantajien joukosta kielteisimmin uudistukseen suhtautuukin Helsingin käräjäoikeus, jonka mielestä uudistus ei selkiyttäisi lainsäädäntöä nykyisestä eikä parantaisi uhrin asemaa. Oikeus korostaa myös vakiintunutta rangaistuskäytäntöä.

Tilanne on nurinkurinen. Perimmältään kyse on arvoista ja asenteista. Suomessa elää yhä sitkeänä käsitys, että raiskatuksi joutuminen on ainakin osittain uhrin omaa syytä. Katsotaan, että uhri on antanut suostumuksensa sukupuoliyhteyteen, jos hän ei ole kyennyt puolustautumaan riittävästi.

Mutta mitä puolustautuminen on? Tutkimuksissa on tullut ilmi, että lieväkin väkivalta tai uhkailu riittää usein uhrin tahdon murtamiseen. Se ei vaadi lyömistä, kuristamista tai aseella uhkaamista.

On aika puhua oikeilla nimillä ja määritellä sukupuoliyhteyteen pakottaminen raiskaukseksi. Siitä on kyse, kun ihmistä käytetään seksuaalisesti hyväksi ilman hänen suostumustaan.

E erityisen kannatettava on esitys, jonka mukaan kaikki seksuaalirikokset tulisivat virallisen syytteen alaisiksi. Syytteen nostaminen ei enää riippuisi uhrin tahdosta. Tämä on tärkeää, sillä etenkin lähisuhteisiin liittyy usein alistusta ja painostusta eikä uhri uskalla vaatia tekijälle rangaistusta.

Raiskaus on raskas rikos, joka voi tuhota uhrin elämän. Se on rikos ihmisen koskemattomuutta ja seksuaalista itsemääräämisoikeutta kohtaan. Raiskaus ei muutu lieväksi, jos uhri on vähäpukeinen, päihtynyt tai lamaantuneena kyvytön puolustautumaan.

Article 38

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

15.3. 2012

Hovioikeudet rankaisevat raiskaajia eri tavoin

Ministeri pohtisi tiukennusta rikoksen tekijöiden kohteluun.

Tilaaajille

Suvi Vihavainen HS

Samankaltaisesta raiskausrikoksesta voi saada erilaisen tuomion riippuen siitä, missä puolella maata rikos on tapahtunut.

Itä-Suomen ja Turun hovioikeudet soveltavat lievää tekemuotoa eli tuomitsevat tekijän huomattavasti useammin pakottamisesta sukupuoliyhteyteen kuin Rovaniemen ja Helsingin hovioikeudet. Tiedot selviävät Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tuoreesta tutkimuksesta.

Erot voivat selvityksen mukaan johtua poliisin tai syyttäjän käytännöistä, tapausten alueellisista eroista tai eroista tuomioistuinten tulkintakäytännöissä. Rikosnimikevalinnat eivät kuitenkaan heijastu rangaistuksen ankaruuteen.

"Kannattaa pohtia, miten voi olla näin. Ei ole hyväksyttävissä, että samantyyppiset tapaukset johtavat erilaisiin tuomioihin eri puolilla maata", oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (r) sanoo.

Kokonaisuudessaan viidennes raiskausrikoksista tuomitaan sukupuoliyhteyteen pakottamisena.

RIKOKSIEN törkeysvertailussa raiskaukset ja törkeät raiskaukset sijoittuvat korkealle verrattuna muista rikoksista saatuihin rangaistuksiin. Pakottaminen sukupuoliyhteyteen jää kuitenkin esimerkiksi törkeän kirjanpitorikoksen ja törkeän veropetoksen taakse.

Henrikssonin mukaan rajanvetoa sukupuoliyhteyteen pakottamisen ja raiskauksen välillä on syytä pohtia. Ministeri harkitsisi siirtymistä Ruotsin malliin, jossa vähäinenkin väkivallan käyttö tai sillä uhkaaminen luokitellaan raiskaukseksi.

VALTAOSA raiskauksista tapahtuu tuttujen välillä. Kolmasosassa tapauksista tekijä on seurustelukumppani tai puoliso.

Suurin osa rikoksista tapahtuu tekijän tai uhrin asunnossa. Joka kuudes rikos tehdään tutkimuksen mukaan ulkona.

Raiskauksen uhrit joutuvat odottamaan tuomiota keskimäärin puolitoista vuotta. Se on selvästi enemmän kuin muissa väkivaltarikoksissa.

"Toivon, että aikaa pystyttäisiin lyhentämään", Henriksson esittää.

Hän pitää uhreille maksettuja korvauksia liian alhaisina, sillä heille jää teoista usein pysyvät psyykkiset vammat.

RAISKAUSRIKOSTEN määrä on kaksinkertaistunut kymmenen vuoden aikana muun muassa siksi, että niitä ilmoitetaan poliisille aiempaa herkemmin.

Lisäystä on tuonut myös kesäkuussa voimaan tullut lakimuutos, jonka mukaan sukupuoliyhteys puolustuskyvyttömän kanssa on kaikissa tilanteissa raiskaus.

Pakottaminen

sukupuoliyhteyteen

Uhri oli ollut lenkillä puistossa, kun puoliso tai seurustelukumppani oli juossut hänet kiinni. Tekijä oli läpsinyt uhria kasvoihin, repinyt hiuksista ja kaatanut maahan. Hän oli oraalisisessä sukupuoliyhteydessä uhrin kanssa. Uhri sai pintaruhjeita eri puolille kehoa.

Tuomio: 6 kuukautta ehdollista vankeutta (sisältää tuomion myös pahoinpitelystä).

"Vastaaja on väkivallan uhalla ja väkivallalla murtautunut vastustustahdon".

Raiskaus

Raiskaus tapahtui avopuolisoiden asunnossa. Tekijä työnsi uhrin sängylle, työnsi kädellä kurkusta ja sormen emättimeen. Hän oli sukupuoliyhteydessä uhrin kanssa.

Tuomio: 1 vuosi 4 kuukautta ehdollista vankeutta.

Rangaistusta alentavana on otettu huomioon, että "perheessä oli tapahtuma-aikana taloudellisia ongelmia ja osapuolilla pyrkimystä suhteensa jälleenrakentamiseen".

Törkeä raiskaus

Uhri ja tekijät olivat tavanneet ravintolaillan päätteeksi. Uhri oli kaadettu tekijän asunnolla sängylle, pidetty voimakkein paikallaan ja riisuttu. Hänen kanssaan oltiin suojaamattomassa sukupuoliyhteydessä. Uhrille aiheutui pieni viilto vatsaan, mustelmia, ruhjeita, kipua ja särkyä, unettomuutta, itkuisuutta ja alakuloisuutta.

Tuomio: 2 vuotta 10 kuukautta ehdotonta vankeutta. "Rikoksessa on ollut mukana kaksi henkilöä ja siinä on käytetty uhkana teräasetta."

Article 39

Category: Statistics

Kotimaa

14.3.2012

Raiskausten rangaistukset kiristyneet

Raiskausrikoksista annettavat tuomiot ovat hienoisesti kiristyneet 2000-luvulla. Kaikissa seksuaalirikoksissa vankilassa suoritettavien vankeusrangaistusten pituus on kasvanut noin neljänneksellä, ilmenee Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksesta.

Raiskausrikoksista annettavat tuomiot ovat hienoisesti kiristyneet 2000-luvulla. Kaikissa seksuaalirikoksissa vankilassa suoritettavien vankeusrangaistusten pituus on kasvanut noin neljänneksellä, ilmenee Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksesta.

RAISKAUSRIKOKSISTA TUOMITTAVAT rangaistukset vaihtelevat muutaman kuukauden ehdollisesta 6–7 vuoden ehdottomiin tuomioihin. Perusmuotoisesta raiskauksesta tuomitaan keskimäärin kahdeksi vuodeksi ehdottomaan vankeuteen.

Rangaistukset kiristyivät tuntuvasti 1990-luvun lopussa, jolloin niiden keskipituus kasvoi lainmuutoksen vuoksi noin puolella vuodella.

Raiskausrikoksista tuomitut määrätään maksamaan uhrilleen keskimäärin 6 000 euroa korvauksia.

VIRANOMAISTEN TILASTOIMIEN raiskausten määrä on tuplaantunut kymmenessä vuodessa. Syynä on erityisesti ilmoitusherkkyiden kasvu ja syyteoikeutta laajentaneet lainmuutokset.

Raiskausrikosten määrän odotetaan yhä kasvavan, kun myös sukupuoliyhteys puolustuskyvyttömän kanssa katsotaan nyt kaikissa tapauksissa raiskausrikokseksi.

Article 40

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

1.8.2011

Oikeus sivuuttaa henkisen kivun

Väkivallan merkit painavat tuomioistuinten raiskauspäätöksissä

Tilaaajille

Peppiina Ahokas HS

1.8.2011 3:00

Raiskaajan saaman tuomion ankaruuteen vaikuttaa vahvasti teon yhteydessä käytetty fyysinen väkivalta. Tämä käy ilmi HS:n läpikäymistä Turun, Itä-Suomen ja Helsingin hovioikeuksien raiskausoireidenkäyntien asiakirjoista kahden viime vuoden ajalta

Eräässä Turun hovioikeuteen päätyneessä tapauksessa uhrin musta silmäkulma oli merkittävä tekijä oikeuden arvioidessa raiskaajan ja uhrin kertomusten uskottavuutta sekä osapuolien kertomuksia tapahtumien kulusta.

Tekijän runsaan vuoden mittaiseen vankeusrangaistukseen vaikuttivat raiskatun tahdon murtamiseen käytetyn väkivallan määrä ja raiskauksen tapahtuminen uhrin omassa asunnossa.

JOS raiskaaja ei olisi pahoinpidellyt uhriaan, tuomio olisi saattanut olla huomattavasti lievempi.

Ilman pahoinpitelyä tai väkivallalla uhkaamista tapahtuva väkisinmakaaminen ei ole lain mukaan raiskaus, vaan pakottaminen sukupuoliyhteyteen. Siitä voi selvitä alimmillaan kahden viikon vankeusrangaistuksella, kun vähimmäistuomio raiskauksesta on vuosi vankeutta.

JURISTI

Riitta Silver auttaa seksuaalirikosten uhreja Tukinainen ry:ssä. Silverin mielestä rikoslain sukupuoliyhteyteen pakottamista koskeva pykälä on epämääräinen ja jättää tuomioistuimille paljon harkintavaltaa.

Silver kertoo, että useissa tapauksissa rikosnimike saattaa jopa hämätä uhria.

"Pakottaminen sukupuoliyhteyteen kuulostaa paljon pahemmalta kuin pykälän todellinen sisältö on.

Oikeasti kyseessä on lievä raiskaus." Pakottamisesta sukupuoliyhteyteen voi saada enintään kolme vuotta vankeutta ja tuomio on usein ehdollinen.

Se näkyi myös HS:n luettavakseen saamista tapauksissa, joista seitsemän koski sukupuoliyhteyteen pakottamista. Niissä kaikissa rangaistus annettiin ehdollisena.

Raiskauksissa enimmäisrangaistus on kuusi vuotta.

Tuomioistuimet ovat yleensä perustelleet sukupuoliyhteyteen pakottamisesta annettuja lievempiä rangaistuksia raiskaajan käyttämän väkivallan vähäisyydellä, kertoo raiskaustuomioita tutkinut rikosoikeuden professori Terttu Utriainen.

"Oikeuden perusteluissa ei suoraan mainita olosuhteita rikoksen tapahtumishetkellä, mutta yleensä kyse on tilanteista, joissa tekijä ja uhri ovat tunteneet toisensa aikaisemmin tai tutustuneet esimerkiksi ravintolassa", Utriainen sanoo.

Tukinaisen viime vuoden tilastosta käy ilmi, että lähes puolet yhdistykselle ilmoitetusta seksuaalisen väkivallan tapauksista tapahtuu uhrin tai osapuolien yhteisessä asunnossa.

Tilasto kertoo, että selvästi yli puolessa raiskausta tai seksuaalista hyväksikäyttöä koskevista yhteydenotoista tekijä oli uhrille ennestään tuttu, kuten puoliso, ystävä tai kaveri. Raiskaaja oli tuntematon vain kolmasosassa tapauksista.

Suomen lain mukaan tuomio tulee raiskauksen sijasta antaa pakottamisesta sukupuoliyhteyteen, jos raiskaus on kokonaisuutena arvostellen lieventävien asianhaarojen vallitessa tehty. Lieventävät asianhaarat voivat tarkoittaa esimerkiksi väkivallan tai uhkauksen vähäisyyttä.

RAISKAUSRIKOKSET on porrastettu laissa kolmeen tekemuotoon, jotka ovat törkeä raiskaus, raiskaus ja pakottaminen sukupuoliyhteyteen.

"Jos uhri ei tunne pykälän tunnusmerkistöä tai sen sisältöä, hän useimmissa tapauksissa hyväksyy, että asiaa tutkitaan raiskauksen sijaan pakottamisena sukupuoliyhteyteen", Silver sanoo.

Toisin kuin yleisen syyttäjän alaisissa raiskaustapauksissa, pakottaminen sukupuoliyhteyteen on asianomistajarikos.

Se tarkoittaa, että syyttäjä ei voi nostaa teosta syytettä ilman uhrin vaatimusta.

Uhri voi peruuttaa rangaistusvaatimuksensa myös kesken esitutkinnan, jolloin poliisi keskeyttää tutkinnan.

Tapauksissa, joissa raiskaaja on uhrille tuttu henkilö, rangaistuksen vaatiminen voi olla erityisen vaikeaa.

Seksuaalirikoksia koskevat oikeudenkäyntiasiakirjat ovat pääosin salaisia.

Peittävä pukeutuminen ei varjele raiskaukselta

"Henkinen väkivalta, alistaminen ja kiristäminen jäävät edelleen fyysisen väkivallan varjoon." Juristi Riitta Silver

Riitta Silver

Terttu Utriainen

Article 41

Category: Statistics

Kotimaa

1.8.2011

Väkivallan käyttö vaikuttaa vahvasti raiskaustuomioon

Tilaaajille

Peppiina Ahokas HS

1.8.2011 3:00

Fyysisen väkivallan käyttö raiskauksen yhteydessä vaikuttaa vahvasti siihen, millaisen tuomion tekijä saa.

Ilman pahoinpitelyä raiskaus on lain mukaan pakottaminen sukupuoliyhdyntään, ja siitä voi pienimmillään selvitä kahden viikon vankeustuomiolla.

HS kävi läpi kaikkiaan 53 kolmen eri hovioikeuden käsittelyssä ollutta raiskausrikostapausta.

Tapauksissa, jotka koskivat sukupuoliyhteyteen pakottamista, tuomiot olivat aina ehdollisia. Pituudeltaan tuomiot olivat keskimäärin alle vuoden mittaisia.

Editorial 12

Category: Lenient sentencing and values

Pääkirjoitus

12.7.2011

Raiskaustuomiot kertovat arvoista

Tilaaajille

12.7.2011 3:00

Seksuaalirikoksista annettavien rangaistusten oikeudenmukaisuus puhuttaa jälleen. Lievät tuomiot ja oikeudenkäyntien pitkät odotusajat loukkaavat kansalaisten oikeustajua, ja tuomioiden tiukentaminen saa tukea eri puolueiden poliitikoilta.

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (r) on jo luvannut, että oikeusministeriö ryhtyy selvittämään, onko rangaistusasteikon kiristäminen tarpeen (HS 10.7.).

Koskettavan tarinansa mielipidekirjoituksessaan kertova raiskauksen uhri ihmettelee raiskaajan saamaa puolen vuoden ehdollista tuomiota - odotettuaan oikeuden ratkaisua kolme vuotta (HS 9.7.). Nainen on sitä mieltä, että rangaistuksen lievyys on törkeää vähättelyä uhrin kärsimää tuskaa kohtaan ja suomalainen lainsäädäntö suojelee uhrien sijasta seksuaalirikollisia.

Raiskauksista tuomitaan usein lievemmin kuin muista väkivaltarikoksista, ja huolimatta raiskauksessa käytetyn väkivallan määrästä tuomiot ovat suurelta osin samanlaisia.

Suomalaiseen oikeuskäytäntöön liittyy kummallisuus, jonka mukaan väkivallasta ei tuomita erikseen, jos se liittyy raiskaukseen. Tapon yrityksestä voi saada neljä vuotta vankeutta, mutta raiskauksesta tuomio saattaa olla vain kaksi vuotta, vaikka raiskaaja olisi uhannut tappaa uhrinsa puukko tämän kaulalla.

Kyse on ennen kaikkea tulkinnoista. Lainsäädäntö antaisi kyllä mahdollisuuden määrätä ankarampia rangaistuksia kuin mihin on totuttu, mutta tuomioistuimet soveltavat monesti lievempää rangaistusasteikkoa. Käytännöt vaihtelevat eri puolilla Suomea niin käräjä- kuin hovioikeuksissakin.

Perimmältään kyse on arvoista ja asenteista. Suomessa elää yhä sitkeänä käsitys, että raiskatuksi joutuminen on ainakin osittain uhrin omaa syytä. Varsinkin nuoria naisia syllistetään milloin liian paljastavasta pukeutumisesta, milloin kävelystä öisillä kaduilla.

Lainsäädännössä on edetty järkevään suuntaan. Seksuaalirikoksia koskeva laki tiukentui kesäkuussa niin, että sukupuoliyhteys nukkuvan tai sammuneen kanssa määritellään aina raiskaukseksi. On hyvä, että oikeusministeriö alkaa pohtia myös rangaistusasteikkoa.

Raiskaus on vakava rikos, joka voi tuhota uhrin elämän. Se on rikos ihmisen koskemattomuutta ja itsemääräämisoikeutta kohtaan. Uhria ei saa syyllistää raiskatuksi joutumisesta, olipa hän päihtynyt tai miten tahansa pukeutunut.

Article 42

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

11.7.2011

Raiskaustuomioiden kiristäminen saa tukea

Osa poliitikoista pitää seksuaalirikoslakia riittävänä mutta tuomioita lievinä.

Tilaaajille

Peppiina Ahokas HS, Maria Manner HS

11.7.2011 3:00

Seksuaalirikoksista langetettavien tuomioiden tiukentaminen saa tukea poliitikoilta eri puolueista.

Etenkin kokoomuksen ja perussuomalaisten edustajista moni kiristäisi seksuaalirikoksista laissa määrättyjä rangaistuksia.

"Raiskauksiin ja inestiin liittyvissä tapauksissa linjan pitäisi olla ehdottomasti tiukempi", lakivaliokunnan jäsen Johanna Jurva (ps) sanoo.

Kari Tolvanen (kok) tiukentaisi minimirangaistuksia etenkin lasten seksuaalisen hyväksikäytön osalta.

"Kannatan hyvin tiukkaa linjaa", sanoo lakivaliokunnan jäsen Suna Kymäläinen (sd).

EDUSKUNNAN lakivaliokunnan varapuheenjohtaja Lars Gästgivars (r) pitää nykyistä seksuaalirikoslakia riittävänä, mutta tuomioistuinten tuomioita liian lievinä.

"Laki antaa ankarampiin rangaistuksiin kyllä mahdollisuuden, mutta tuomioistuimet ovat ottaneet siihen tällaisen käytännön, mikä nyt vallitsee Suomessa." Samoilla linjoilla ovat eduskuntaryhmien puheenjohtajat Annika Lapintie (vas) ja Jouni Backman (sd). He pitävät ongelmana vaihtelevia käytäntöjä.

OIKEUSMINISTERI

Anna-Maja Henriksson (r) kertoi sunnuntain Helsingin Sanomissa, että oikeusministeriö alkaa pohtia raiskaustuomioita syksyllä. Ministeriössä selvitetään mahdollisesti, voitaisiinko pitkiin ehdollisiin tuomioihin kytkeä lyhyt ehdoton vankeusrangaistus.

Tuomiot vaihtelevat ehdollisesta usean vuoden vankeuteen

Tilaaajille

koonnut: Peppiina Ahokas HS

Article 43

Category: Statistics

Kotimaa

10.7.2011 3:00

Vantaa. Rikollisjengin jäsenet raiskasivat 19-vuotiaan naisen yhdessä ja erikseen useita kertoja rikollisryhmän kerhotiloissa Vantaalla viime maaliskuun lopussa. Miesten mielestä nainen oli vasikka, ja seksuaalisen väkivallan motiivi oli naisen rankaiseminen.

Heinäkuussa tuomion jutussa sai yhteensä neljä miestä. Yksi miehistä tuomittiin raiskauksesta, törkeästä raiskauksesta ja kahdesta vapauden riistosta viiden vuoden ja kymmenen kuukauden vankeusrangaistukseen. Rangaistukseen sisältyy myös vaarallisen esineen hallussapito, ampuma-aserikos ja rattijuopumus sekä jäännösrangaistus aiemmasta murhatuomiosta.

Toinen miehistä tuomittiin viideksi vuodeksi ja kymmeneksi kuukaudeksi vankeuteen törkeästä raiskauksesta, kahdesta vapaudenriistosta ja avunannosta raiskaukseen.

Myös hänen rangaistukseensa sisältyy jäännösrangaistus aiemmasta tuomiosta. Lisäksi kaksi miestä tuomittiin vapaudenriistosta ja avunannosta raiskaukseen. Oikeus tuomitsi miehet korvaamaan uhrille yhteensä 32000 euroa.

HELSINKI. 64-vuotias toimitusjohtaja tuomittiin teinityttöjen huumaamisesta ja raiskauksista viiden ja puolen vuoden vankeustuomioon heinäkuussa. Hänet määrättiin maksamaan korvauksia tytöille yhteensä 19100 euroa. Syyksi luettiin kaksi raiskausta, kolme törkeää huumarikosta, kolme pahoinpitelyä, lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö ja seksuaalinen hyväksikäyttö. Yksi tytöistä on hänelle sukua. Mies jakoi tytöille alkoholia, amfetamiinia ja morfiinia.

TURKU. 30-vuotias bussikuski tuomittiin 16-vuotiaan naismatkustajan törkeästä raiskauksesta kolmeksi vuodeksi ja kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen kesäkuussa. Vankeustuomion lisäksi hän joutui maksamaan uhrilleen korvauksia runsaat 31000 euroa. Rikos tapahtui viime vuoden marraskuussa. Linja-auto oli tullut pääte pysäkillä, kun kuljettaja sulki auton ovet, esti auton ainoata matkustajaa poistumaan ja raiskasi tämän väkivaltaa käyttäen.

HELSINKI. Kaupan myyjän raiskannut siivooja tuomittiin kahdeksaksi vuodeksi ja kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen kesäkuussa. Lisäksi oikeus määräsi tekijän maksamaan uhrille noin 25000 euron korvaukset. Malmilla sijaitsevan kaupan siivooja kävi naismyyjään käsiksi sulkemisajan jälkeen työntekijöiden tiloissa ja raiskasi hänet usean tunnin aikana kolme kertaa. Raiskaaja myös sitoi naisen, uhkasi tappa hänet ja yritti ryöstää kaupasta rahaa. Käräjäoikeus katsoi, että teot loukkasivat syvästi myyjän ihmisarvoa, ja ne ovat olleet uhrille hyvin traumaattinen kokemus. Rikos tapahtui Malmin Citymarketissa viime vuoden lokakuussa.

MIKKELI. Mies tuomittiin puolentoista vuoden ehdolliseen vankeusrangaistukseen perheväkivallasta kesäkuussa. Mies syyllistyi vaimonsa raiskaukseen, useaan pahoinpitelyyn, laittomaan uhkaukseen ja

kunnianloukkaukseen. Rikokset tapahtuivat 2008-2010. Käräjäoikeus määräsi miehen maksamaan uhrille 9000 euron korvaukset.

Article 44

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

10.7.2011

Raiskaaja repii uhrin rikki

Oikeusministeriö pohtii raiskaustuomioita syksyllä.

Tilaaajille

Peppiina Ahokas HS

10.7.2011 3:00

Raiskaus rikkoo uhrin syvältä ja täysin. Samalla sisin särkyy perinpohjaisesti, eikä sitä voi peruuttaa. Siksi raiskaus on aina pahimmanlaatuista väkivaltaa, vihaa ja fyysisen vallan väärinkäyttöä.

Näin lauantain Helsingin Sanomien mielipideosastolla kirjoitti kolme vuotta sitten raiskattu nainen. Monen muun uhrin tavoin hän kertoo kamppailevansa päivittäin raiskauksen aiheuttaman trauman kanssa.

"Minusta itsestäni tuntuu kuin olisin kuollut sisältä, nöyryytetty ja pilattu", nainen kuvailee.

RIKOSUHRIPÄIVYSTYKSEEN raiskauksen takia hakeutuvien asiakkaiden ensimmäisiä tuntemuksia ovat ahdistus ja epätietoisuus, kertoo Helsingin rikosuhripäivystyksen toiminnanohjaaja Riitta Putkonen. Uhri kokee tilanteen vaikeaksi, koska tapahtuneella on harvoin todistajaa.

"Kärsimyksiä ei vastaa mikään, eikä raiskaajan tuomio hyvitä sitä, mitä uhri on joutunut kokemaan. Kysymyksessä on aina vakava ja erittäin traumatisoiva rikos", Putkonen sanoo.

"Raiskaajan lyhyt tuomio loukkaa rikoksella haavoitettua uhria. Se lisää henkistä kärsimystä sekä arvottomuuden tunnetta. Lievä rangaistus korostaa myös yhteiskunnan kantaa." SEKSUAALIRIKOKSISTA annettavien rangaistusten oikeudenmukaisuus on herättänyt runsaasti väittelyä.

Myös oikeudenkäyntien odotusajat venyvät monen mielestä liian pitkiksi.

"Mitä pidempi oikeudenkäynnin odotusaika on, sitä vaikeampaa toipuminen on uhrille. Lopullinen parantuminen alkaa vasta, kun varsinainen rikosprosessi on käyty läpi", Putkonen sanoo.

Putkosen mukaan rikosuhripäivystyksen asiakkaat odottavat oikeudenkäyntiä keskimäärin 1-2 vuotta. HS:ssä eilen kirjoittaneen lukijan raiskannut mies tuomittiin kolmen vuoden jälkeen.

Oikeusministeri

Anna-Maja Henriksson (r) lupaa, että oikeusministeriö keskustelee seksuaalirikoksia koskevista vankeusrangaistuksista syksyllä, kun oikeuspoliittinen tutkimuslaitos saa valmiiksi Suomen raiskausrikosten rangaistuskäytäntöä koskevan selvityksen.

"Moni kokee, että ehdollinen vankeusrangaistus ei ole kunnollinen rangaistus. Siksi pitää selvittää, voitaisiinko esimerkiksi pitkiin ehdollisiin tuomioihin kytkeä lyhyt, ehdoton vankeusrangaistus", Henriksson esittää.

Hallitusohjelmassa on kirjaus myös oikeudenkäyntien odotusaikojen lyhentämisestä.

"Pitkä oikeuskäsittely on uhrille raskas. Toivon, että pystymme tämän hallituskauden aikana toteuttamaan sen, että oikeudenkäyntien kokonaiskesto lyhenee." UUDESSA hallitusohjelmassa luvataan muitakin parannuksia raiskausten uhrien asemaan, kuten katkeamaton hoitoketju ja raiskaustuomioiden mahdollinen tiukentaminen.

Uhrille hallituksen tarjoama lohtu voi olla laiha. Raiskaajan saama rangaistus ja raiskatulle järjestetty terapia auttavat, mutta eivät silti pysty kohtuullistamaan elämänmittaiseksi paisuvaa tuskaa.

"Raiskauksesta on myös jälkikäteen seurauksia, kuten oikeudenkäynti ja sitä edeltävät tutkimukset. Niidenkin jälkeen tapahtuma vaikuttaa koko elämään", Putkonen sanoo.

SEKSUAALIRIKOKSIA koskeva laki tiukentui kesäkuussa, jolloin sukupuoliyhteys sammuneen tai muuten puolustuskyvyttömän kanssa alettiin määritellä aina raiskaukseksi. Ennen sitä teko oli raiskaus vain, jos tekijä oli huumannut uhrinsa. Muulloin rikos katsottiin seksuaaliseksi hyväksikäytöksi, josta seuraa lievempi rangaistus kuin raiskauksesta.

"Uhrille kokemus on aina sama, vaikka lain edessä nimikkeistö ratkaisee. Uhri saattaa syyllistää itseään esimerkiksi omasta humalatilastaan joskus hyvinkin voimakkaasti. Osa tapauksista jää häpeän takia ilmoittamatta", Putkonen sanoo.

Oletko kokenut seksuaalista väkivaltaa? Kerro tarinasi luottamuksella HS:lle osoitteeseen peppiina.ahokas@hs.fi.

Article 45

Category: Statistics

Kotimaa

13.5.2011

Sammuneen raiskauksesta ei voi selvitä enää sakoilla

Myös viharikoksista seuraa nykyistä ankarampia rangaistuksia kesäkuusta lähtien.

Tilajille

Lasse Kerkelä HS

13.5.2011 3:00

Sukupuoliyhteys sammuneen tai muuten puolustuskyvyttömän kanssa määritellään kesäkuun alusta lähtien tuomioistuimissa aina raiskaukseksi. Samalla teosta seuraavat rangaistukset kovenevat.

Presidentin on määrä vahvistaa rikoslain muutokset tänään perjantaina.

Nykyisin sukupuoliyhteys puolustuskyvyttömän kanssa määritellään raiskaukseksi vain silloin, jos tekijä on saattanut uhrinsa tähän tilaan esimerkiksi unilääkkeillä, viinalla tai huumeilla.

Muussa tapauksessa kyse on rikoslain mukaan seksuaalisesta hyväksikäytöstä, josta seuraa lievempi rangaistus kuin raiskauksesta.

Seksuaalisen hyväksikäytön vähimmäisrangaistus on sakkoja ja enimmäisrangaistus neljä vuotta vankeutta.

KESÄKUUN alusta lähtien raiskaukseksi katsotaan kaikki tilanteet, joissa tekijä käyttää hyväkseen uhrin puolustuskyvyttömyyttä.

Siten esimerkiksi sukupuoliyhteys itsensä sammuneeksi juoneen kanssa johtaa vastaisuudessa raiskaustuomioon.

Tällöin myös vähimmäisrangaistus kovenee yhteen vuoteen vankeutta eikä teosta voi selvitä enää pelkillä sakoilla. Raiskauksesta voidaan tuomita enimmillään kuusi vuotta vankeutta.

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos saa pian valmiiksi selvityksen raiskausrikosten rangaistuskäytännöstä Suomessa.

Oikeusministeriö aikoo sen jälkeen harkita, onko raiskaussäädöksiä tarvetta uudistaa laajemmin.

Myös viharikoksia koskevat rangaistussäännökset uudistuvat kesäkuun alussa. Rikoslakiin tulee kiihottamisesta kansanryhmää vastaan törkeä tekomuoto, josta voidaan tuomita jopa neljä vuotta vankeutta.

Törkeästä kiihottamisrikoksesta on kyse silloin, kun tekijä kehottaa tai houkuttelee esimerkiksi joukkotuhontaan tai murhaan.

Samalla rangaistusten koventamisperusteita täsmennetään niin, että niitä voidaan soveltaa tähänastista laajemmin rasististen rikosten lisäksi myös muihin viharikoksiin.

UUTTA on sekin, että kiihottamiseksi kansanryhmää vastaan katsotaan tilanteet, joissa joku pitää tietoisesti kansanryhmää uhkaavaa tai solvaavaa materiaalia nettisivullaan.

Article 46

Category: Statistics

Kotimaa

17.3.2011

Vain pieni osa raiskaajista saa rangaistuksen

Tilajille

Kerkelä Lasse

17.3.2011 2:00

Rikoslaki määrittelee raiskauksen sukupuoliyhdyntäksi, johon uhri pakotetaan väkivallalla tai sillä uhkaamalla

Raiskaus on lain mukaan törkeä muun muassa silloin, kun raiskaaja aiheuttaa tahallaan vaikean ruumiinvamman tai raiskaajia on useita.

Jos raiskaus on tehty "kokonaisuutena arvostellen lieventävien asianhaarojen vallitessa", kyse on rikoslain mukaan pakottamisesta sukupuoliyhteyteen. Lieventäviä asianhaaroja voivat olla väkivallan tai uhkauksen vähäisyys.

OIKEUSPOLIITTISEN tutkimuslaitoksen tutkijan Heini Kainulaisen mukaan kyselytutkimukset ovat osoittaneet, että uhrit ilmoittavat alle kymmenen prosenttia raiskauksista poliisille.

Toissa vuonna poliisin tietoon tuli yhteensä 660 törkeää raiskausta, raiskausta ja pakottamista sukupuoliyhteyteen.

Niiden lisäksi poliisi totesi noin sadasta rikosilmoituksesta, että rikosepäily on aiheeton.

Syyteharkintaan eteni tuona vuonna 448 tapausta ja käräjille päätyi noin 150 syytettyä. Heistä noin 130 todettiin oikeudessa syyllisiksi ja 20 syyttömiksi.

Heini Kainulaisen mukaan törkeästä raiskauksesta on yleensä tuomittu 3-4 vuotta ehdotonta vankeutta, raiskauksesta kaksi vuotta ehdotonta vankeutta ja pakottamisesta sukupuoliyhteyteen vuosi ehdollista vankeutta.

Lasse Kerkelä

Article 47

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

13.6.2010

Sammuneen makaamisesta ehdotetaan kovempia rangaistuksia
Selvitysmiehen ehdotus lähtee seuraavaksi lausuntokierrokselle.

Tilajille

Veera Nuutinen HS

13.6.2010 3:00

Oikeusministeriö ehdottaa rikoslain muuttamista niin, että sukupuoliyhteys puolustuskyvyttömän henkilön kanssa määriteltäisiin aina raiskausrikokseksi.

Selvitysmiehen ehdotus asiasta on nyt valmistunut. Lainmuutos on osa raiskaussäännösten laajempaa uudistusta.

"Tarkoituksena on saattaa seksuaalirikoksia koskeva rangaistussääntely johdonmukaiseksi ja sellaiseksi, että se vastaa näiden rikosten vahingollisuutta ja paheksuttavuutta", oikeusministeri Tuija Brax (vihr) sanoi lauantaina puhuessaan Nokian Vihreiden kesäpäivillä.

Ehdotus lähtee seuraavaksi lausuntokierrokselle.

NYKYISIN sukupuoliyhteys puolustuskyvyttömän henkilön kanssa on raiskaus vain, jos tekijä on saattanut uhrinsa tähän tilaan.

Sukupuoliyhteyttä uhrin kanssa, joka on puolustuskyvytön muusta kuin tekijästä johtuvasta syystä, pidetään nykylaisäädännön mukaan raiskausta lievempänä tekona.

Oikeustieteen lisensiaatti Jan Törnqvistin laatiman ehdotuksen mukaan erottelusta luovuttaisiin ja raiskauksiksi arvioitaisiin myös tilanteet, joissa tekijä käyttää hyväkseen toisen puolustuskyvyttömyyttä, vaikka ei olisi itse sitä aiheuttanut.

Myöskään sillä, onko puolustuskyvyttömyys tilapäistä vai pysyvää, ei olisi merkitystä. Ehdotus nostaisi tekojen vähimmäisrangaistuksen nykyisestä 14 päivästä yhteen vuoteen vankeutta. Teosta ei liioin enää voitaisi tuomita sakkorangaistusta.

EHDOTUS tarkentaisi myös seksuaaliseen tekoon pakottamista koskevia säännöksiä. Tekoa arvioitaessa puolustuskyvyttömyyden syyllä ei enää olisi merkitystä.

Pääkirjoitus

4.5.2010

Raiskaustuomiot kertovat arvoista

Tilaaajille

4.5.2010 3:00

Suomalaiseen oikeuskäytäntöön sisältyy kummallisuus, jonka mukaan väkivallan käytöstä ei tuomita erikseen, jos se liittyy raiskaukseen. Tapon yrityksestä ilman raiskausta voidaan tuomita neljän vuoden vankeusrangaistus, mutta jos raiskaaja uhkaa tappaa uhrinsa ja vahingoittaa tätä, voi tuomio olla vain kaksi vuotta vankeutta. Tapon yrityksestä ilman raiskausta tuomio voi olla kaksinkertainen.

Toinen kummallisuus lainsäädännössä on se, että sammuneen ihmisen raiskausta arvioidaan eri perustein riippuen siitä, onko uhri itse juonut itsensä tajuttomaan tilaan vai onko raiskaaja juottanut tai huumannut hänet. Nukkuvan tai itsensä sammuksiin juoneen naisen raiskaamisesta tuomitaan lievemmin seksuaalisena hyväksikäyttönä, mutta sammuksiin juotetun naisen väkisinmakaaminen on raiskaus.

Oikeusministeriö valmistele parhaillaan ehdotusta lainmuutoksesta, joka poistaisi mahdollisuuden antaa lievempi tuomio sillä perusteella, että raiskattu on itse aiheuttanut tiedottoman tilansa. Saman logiikan mukaan sammuneen ihmisen pahoinpitely tai tappo pitäisi tuomita lievemmin kuin selvän ihmisen vahingoittaminen.

Suomessa elää yhä sitkeä käsitys, että raiskatuksi joutuminen on ainakin osittain naisen omaa syytä. Nuoria naisia syyllistetään milloin liian paljastavasta tai viettelevästä pukeutumisesta, milloin kävelystä yksin öisillä kaduilla tai lähtemisestä entuudestaan tuntemattoman miehen matkaan.

Suomen laki suhtautuu raiskaukseen seksuaalirikoksena, ei väkivaltana. Raiskaus on kuitenkin aina väkivaltaa, riippumatta siitä, käytetäänkö raiskauksessa muuta fyysistä väkivaltaa. Raiskauksessa uhria käytetään seksuaalisesti hyväksi ilman uhrin suostumusta ja näin murretaan uhrin oikeus koskemattomuuteen.

Huolimatta raiskauksessa käytetyn väkivallan laadusta ja määrästä raiskauksista annetut tuomiot ovat suurelta osin melko samanlaisia. Vankeusaika vaihtelee puolestatoista vuodesta kahteen ja puoleen vuoteen. Samanlaisen väkivallan käyttö ilman raiskausta tuottaisi pidemmän tuomion.

On hyvä, että oikeusministeriössä on herätty muuttamaan lakia, joka koskee sammuneen ihmisen raiskausta. Samalla pitäisi pohtia, miten raiskauksista langetettavien tuomioiden rangaistusasteikkoa voitaisiin laajentaa. Ei ole oikeudenmukaista, että nykyisin raiskaus on eräällä tavalla lieventävä asianhaara väkivaltarikoksessa.

Raiskaus on vakava rikos, jolla voidaan tuhota uhrin seksuaaliterveys jopa loppuelämäksi. Uhria ei saa syyllistää raiskatuksi joutumisesta, olipa uhri humalassa tai pukeutunut miten tahansa.

Article 48

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

1.5.2010

Raiskaustuomioiden liian lieviä

Professori Terttu Utriainen vertaili satoja tuomioita

Juha-Pekka Raeste HS

Raiskauksesta tuomitaan usein lievemmin kuin väkivaltarikoksista. Suomessa tapon yrityksestä saa neljä vuotta vankeutta. Kun raiskaaja uhkaa tappaa uhrinsa puukko tämän kaulalla, tuomio on puolet vähemmän, kaksi vuotta.

Väite käy ilmi Lapin yliopiston rikosoikeuden professorin Terttu Utraisen tuoreesta tutkimuksesta, jossa hän vertaili satoja raiskausrikosten tapauksia ja mielentilatutkimuksia Suomessa ja Euroopassa.

Tutkimuksesta tehty Raiskaus rikosoikeudellisena ongelmana -kirja ilmestyy toukokuun lopulla.

TERTTU UTRIAISEN tutkimuksen perustana oli Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) vuonna 2003 antama päätös, jossa määriteltiin, että raiskauksessa väkivalta ei ole rikoksen tunnusmerkki. EIT:n mukaan olennaista rikoksessa on uhrin suostumuksen puute.

Utraisen selvityksen mukaan suomalaisessa oikeuskäytännössä on pitkälti unohtunut tuo perusasia, eli se, että raiskaus on ennen kaikkea rikos ihmisen koskemattomuutta ja itsemääräämisoikeutta kohtaan.

"Suomessa raiskaus on väkivaltarikos", hän sanoo.

Raiskausrikosten käynnissä tämän kieroutuneen tulkinnan huomaa siitä, että koko todistelu keskittyy fyysisen vastustamisen ja fyysisen väkivallan osoittamiseen, Utriainen kertoo.

FYYSISEN VÄKIVALLAN korostaminen näyttäytyy Utraisen mukaan tuomioistuimissa siinäkin, että lain pohjana olevaa taustamateriaalia tulkitaan tuomioistuimissa usein väärin.

Hallituksen esityksessä sanotaan, että raiskaukseen sisältyvää väkivaltaa ei rangaista erikseen. Tätä on Utraisen mielestä tulkittu väärin niin, että kaikki väkivaltarikokset on yhdistetty osaksi raiskausta.

Utraisen tutkimuksen materiaalin mukaan kärjioikeudet ovat useissa tapauksissa tuominneet syytetyn pelkäästä raiskauksesta, vaikka törkeä pahoinpitely tai kiduttaminen olisi jatkunut päivien ajan.

Jos taas kärjioikeudet ovat tuominneet raiskaajan myös pahoinpitelystä tai törkeästä pahoinpitelystä, hovioikeudet ovat muuttaneet tuomioita pelkiksi raiskauksiksi, Utriainen kertoo.

TUOMIOISTUIMIEN suhtautuminen raiskauksiin väkivaltarikoksina näkyy Utraisen mielestä niin sanottujen "deittiraiskausten" rangaistuskäytännöstäkin.

Jos uhri on lähtenyt vapaaehtoisesti jatkoille, ja hänet on pakotettu seksiin esimerkiksi käsistä kiinni pitämällä, teoista on säännönmukaisesti saanut vain ehdollista vankeutta. Perusteluna on ollut se, että väkivalta on ollut lievää.

"Suomessa ajatellaan yhä, että humalainen nainen on ottanut jatkoille lähtiessään riskin." Englannissa seksuaalisia loukkauksia koskevassa laissa todetaan erikseen, että uhrin asettuminen vaaralle alttiiksi ei ole rangaistusta lieventävä seikka. Myös aikaisemmat kokemukset ovat epäolennaisia, Utriainen vertaa.

RAISKAUSTEN keskirangaistus oli 18 kuukautta vuonna 2008. Se on noin puoli vuotta enemmän kuin 2000-luvun alussa.

Törkeitä raiskauksia oli 2008 vain kuusi, ja keskirangaistus niistä oli 39 kuukautta vankeutta.

Kapea rangaistusasteikko huolena

Utriainen: Juttujen salaisuus ja tuomareiden kokemattomuus ovat huono yhdistelmä.

Tilaaajille

Juha-Pekka Raeste HS

1.5.2010 3:00

PROFESSORI

Terttu Utraisen mukaan suomalaiset raiskaukset ovat tyypillisesti törkeitä ja väkivaltaisia rikoksia.

Useissa raiskaustapauksissa uhria on uhattu puukolla. Myös jalkajousi, silmien puhkominen, kallon murskaaminen tai parvekkeelta heittäminen kuuluvat uhkausvalikoimaan.

TUOMAREILLE raiskaukset ovat Utraisen mukaan silti "erittäin harvinaisia" juttuja.

Raiskausjuttuja on ollut oikeudessa vain noin 50-100 vuodessa.

Kun jutut ovat olleet 1990-luvulta lähtien salaisia, tuomarit ja syyttäjät eivät ole osanneet vertailla tekoja keskenään, Utriainen kertoo.

Kun teot voivat olla kovin erilaisia, rangaistuskäytäntö on perustunut perin heikkoihin tietoihin.

"Yksikin tuomari totesi ottaneensa rangaistuksen tilaston keskiarvosta", Utriainen ihmettelee.

TERTTU UTRAISEN mielestä nykyisen raiskauslainsäädännön yksi perusongelma on siinä, että rangaistusasteikko on liian kapea.

"Törkeissä rikoksissa pitää koventaa rangaistuksia, mutta eivät kaikki rikokset ole törkeitä." Toinen ongelma on siinä, että laissa rikoksia lähestytään lähinnä tekijän näkökulmasta.

Esimerkiksi seksuaalinen teko määritellään teoksi, jolla tekijä tavoittelee seksuaalista kiihotusta tai tyydytystä sen sijaan, että pureuduttaisiin uhrin suostumuksen puutteeseen.

Seksin takia rikos sotketaan nautintoon, vaikka kyse on kaikesta muusta.

"Ideana pitää olla, että suojellaan toisen seksuaalista itsemääräämisoikeutta", Utriainen painottaa.

Kolmas ongelma liittyy oikeuslaitoksen jäykkyyteen.

"Suomessa kaikki aivastuksetkin käsitellään samalla lailla kuin törkeät tapot", Utriainen moittii.

Hänestä pikkuprosessit tulisi eriyttää raskaista jutuista. "Isoissa maissa tämä on ollut jo pakko tehdä."
MYÖS HOVIOIKEUDET saavat osansa tutkijan kritiikistä. Ne tasapäivät oikeuskäytännön, koska eivät uskalla antaa törkeistä rikoksista korkeampia rangaistuksia.

"Se on sellaista lattapääajattelua. Tuomarit olivat ennen rohkeampia. Nyt he vain miettivät, etteivät tee virheitä."

Plus esimerkkejä

Article 49

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

9.3.2010

Suomalaiset epäilevät raiskaustuomioita

Amnestyn ja Lapin yliopiston kyselyssä 60 prosenttia vastanneista ei luottanut oikeuslaitokseen.

Suomalaiset suhtautuvan epäillen oikeuslaitoksen kykyyn kohdella raiskauksen uhreja oikeudenmukaisesti. Amnestyn ja Lapin yliopiston kyselyssä 60 prosenttia vastaajista sanoi, että luottamus oikeuslaitokseen on olematon tai vähäinen.

Naisista yli 60 prosenttia ja miehistä reilut 50 prosenttia kuvaili luottamustaan vähäiseksi. Keski-ikäiset luottivat oikeuslaitokseen enemmän kuin muut.

Vastanneista kuitenkin vain noin kolmannes oli sitä mieltä, ettei mikään tekijä vähennä tekijän vastuuta raiskauksesta. Eniten vastuuta uhrilla nähtiin olevan silloin, jos hän ei kieltäydy selkeästi tai silloin, jos hän on lähtenyt tekijän kanssa vapaaehtoisesti jommankumman kotiin.

Seksuaalista väkivaltaa piti vähintään melko suurena ongelmana Suomessa noin puolet vastanneista. Noin kolmannes arvioi sen melko pieneksi ongelmaksi.

Kyselyyn vastasi 1600 suomalaista tammikuussa.

AMNESTY arvostelee Suomea suuntauksesta, jossa raiskauksia tuomitaan seksuaalisena hyväksikäyttönä. Tuomiona on useimmiten sakko tai ehdollinen vankeus.

Kritiikkiä Suomi saa myös siitä, ettei seksuaalinen hyväksikäyttö ole yleisen syytteen alainen rikos. Syytteen ajaminen vaatii uhrin aktiivisuutta.

Article 50

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

6.11.2009

Rikosoikeuden professori: Raiskauslaki on liian lievä
Ammattilaisurheilijoille ehdollista kahden naisen raiskaamisesta

Tilajille

Juhani Saarinen

6.11.2009 2:00

Rikosoikeuden professori Terttu Utriainen Lapin yliopistosta pitää Suomen lainsäädäntöä raiskausten osalta vanhentuneena ja liian lievanä.

"Raiskauksen suomalainen tunnusmerkistö on jäänyt jälkeen kansainvälisestä kehityksestä", hän sanoo. SUOMESSA TEKOON kuuluu väkivalta tai sillä uhkaaminen, mutta Utriaisesta mielestä jo pelkän suostumuksen puuttumisen pitäisi riittää raiskaustuomioon.

"Tekotilanne voi olla niin pakottava, että fyysisellä väkivallalla ei ole suurta merkitystä", hän sanoo.

Suomalaiset tuomiot raiskauksista ovat Utriaisesta mukaan kansainvälisessä vertailussa lieviä.

LAPPEENRANNAN käräjäoikeus tuomitsi torstaina kaksi yhdysvaltalaisesta amerikkalaisesta jalkapallon pelaajaa raiskauksesta vuoden ja kahdeksan kuukauden ehdolliseen vankeuteen. Kolmas sai ehdollista avunannosta.

Kaksi alle 20-vuotiasta naista raiskattiin ravintolaillan jälkeen miesten asunnossa Lappeenrannassa elokuussa. Toinen nainen oli selvin päin ja toinen oli juonut vain kohtuullisesti.

Kolmas mies auttoi pitämällä naisia käsistä paikallaan, mutta oikeus ei pitänyt häntä syyllisenä raiskaukseen.

Oikeus katsoi kunkin naisen joutuneen vain yhden raiskaamaksi, joten teko ei ollut törkeä.

Tuomiota lievensi myös miesten runsaat kaksi kuukautta kestänyt tutkintavankeus. Raiskatut naiset saivat 4500 euron korvaukset.

Kolmikko pelasi kesällä lappeenrantalaisessa Rajaritareiden joukkueessa.

TUOMIO ON LINJASSA nykyisen oikeuskäytännön kanssa, Terttu Utriainen arvioi.

Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen mukaan viime vuoden raiskaustuomioista 60 prosenttia oli ehdottomia.

Näiden rangaistusten keskipituus oli kaksi vuotta.

Törkeistä raiskauksista tuomittiin lähes poikkeuksetta ehdottomaa vankeutta. Sen pituus oli keskimäärin kolme vuotta viisi kuukautta.

Editorial 14

Category: Lenient sentencing and values

Pääkirjoitus

Merkillinen raiskaustuomio

3.7.2009 3:00

Itä-Suomen hovioikeus on lieventänyt poliisin saamaa tuomiota raiskauksesta. Käräjäoikeus tuomitsi poliisin kahden ja puolen vuoden ehdottomaan vankeuteen. Hovioikeus puolestaan tuomitsi poliisin vuoden ja kymmenen kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen.

Hovioikeus katsoi ehdollisen rangaistuksen riittävän, koska poliisilla ei ole aiempaa rikoshistoriaa. Tämän perustelun voi vielä ymmärtää jollakin tavalla, mutta siihen ymmärtäminen päättyikin.

Kaikkein eriskummallisin on hovioikeuden käyttämä perustelu. Oikeuden päätöksen julkisen osan mukaan rangaistus raiskauksesta ja lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä lieveni, koska tekijän uhriin kohdistama väkivalta oli verrattain lievää ja uhri oli jo täyttänyt 15 vuotta.

Suomalaisen oikeuskäytännön mukaan suojaikäraja on 16 vuotta. Itä-Suomen hovioikeuden logiikan mukaan rangaistusta voidaan lieventää, koska uhri lähestyi suojaikärajaa.

Tällainen perustelu ei ole tästä maailmasta, sillä suojaikärajan pitää oikeasti tarkoittaa suojaikärajaa. Hovioikeus ei myöskään näytä ymmärtävän sitä, että raiskaus loukkaa uhrin seksuaalista itsemääräämisoikeutta.

Sen sijaan oikeus pohtii ainoastaan sitä, minkälaista väkivaltaa on käytetty. Hovioikeus ei ole miettinyt raiskausta uhrin näkökulmasta, vaan se on miettinyt ainoastaan käytetyn väkivallan laatua, joka ei ole asian ydin.

Suomessa on keskusteltu seksuaalirikosten rangaistusasteikosta jo pitkän aikaa. Nyt olisi kaikki perusteet viedä tämä raiskaustuomio korkeimpaan oikeuteen, joka ei voi torjua vastuutaan.

Korkeimman oikeuden pitää ottaa asia käsittelyyn ja linjata, millainen on suomalainen oikeuskäytäntö raiskaustapauksissa.

Article 51

Category: Lenient sentencing and values

Kotimaa

2.7.2009

Asiantuntijat hämmästelevät poliisin raiskaustuomion lieventämistä

Väkivallan lievyys ja uhrin lähes 16 vuoden ikä alensivat tuomiota

Jukka Harju

Lapsi- ja rikosoikeuden asiantuntijat kummastelevat Itä-Suomen hovioikeuden tiistaista tuomiota, jossa lapsen raiskannut vuonna 1954 syntynyt poliisimies selvisi teostaan ehdollisella rangaistuksella.

Hämmennystä herättävät erityisesti tuomion perustelut.

Hovioikeuden ratkaisun julkisen osan mukaan rangaistus raiskauksesta ja lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä aleni, koska tekijän uhriin kohdistama väkivalta oli verrattain lievää ja uhri oli jo täyttänyt viisitoista vuotta.

"Se on eriskummallinen perustelu, jos madaltava seikka on, että lapsi lähestyi kuudentoista vuoden ikää", sanoo lapsioikeuden asiantuntija ja perheoikeuden dosentti Sami Mahkonen Helsingin yliopistosta.

"KYSYMYS ON SIITÄ, että meillä on kuudentoista vuoden suojaikäraja, ja tekijä oli tätä nuoremman kanssa." Mahkonen sanoo olevansa hämmästynyt ja pahoillaan, että tuomioistuimien ei ota vakavasti rikoslain säännöksiä. Hän uskoo myös, että asiassa kannattaisi hakea valituslupaa korkeimpaan oikeuteen, jotta se joutuisi linjaamaan käytäntöä.

"Kysymys ei ole yksittäisestä tragediasta, vaan linjasta miten tällaisiin asioihin suhtaudutaan."

Rikosoikeuden professori Terttu Utriainen Lapin yliopistosta puolestaan ihmettelee, ettei perusteluissa huomioida uhrin seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja suostumuksen puutetta, vain väkivallan laadulla on merkitystä. Uhrin näkökulma jää silloin toiseksi.

"Meillä raiskaus katsotaan lainsäädännössä ja oikeuskäytännössä väkivaltarikokseksi. Suurimmassa osassa maita katsotaan tällä hetkellä, että raiskauksen oleellinen tunnusmerkki on suostumuksen puute, väkivalta voi olla vain raskauttava tekijä", hän sanoo.

"Meillä sen sijaan katsotaan, kuten hovioikeus nyt, että raiskaus on väkivaltarikos ja gradeeraa [mittaa] sitä käytetyn väkivallan mukaan. Siinä jää kokonaan huomiotta seksuaalisen integriteetin [itsemääräämisoikeuden] loukkaus." Väkivaltaa ei pidetä raiskausrikoksen tunnusmerkkinä esimerkiksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa, Utriainen muistuttaa.

HOVIOIKEUDEN tuomion julkisen osan mukaan tekijän asema poliisina ei ole ollut esillä tekoa arvioitaessa. Utriaisesta mielestä olisi pitänyt olla. "Totta kai se pitää ottaa huomioon, hänhän on rikosoikeuden asiantuntija ammattinsa puolesta." Hovioikeus tuomitsi ylikonstaapeli Taavi Markku Toivasen vuoden ja kymmenen kuukauden ehdolliseen vankeuteen. Hän selvisi ehdollisella, koska hovioikeuden mukaan hänellä ei ole aiempaa rikoshistoriaa. Päälle tuli vielä yhdyskuntapalvelua. Teko tapahtui jo heinäkuussa 1999.

Käräjillä tuomio oli huomattavasti ankarampi: kaksi ja puoli vuotta vankeutta.

Uhrin avustaja, asianajaja Pauli Markkanen sanoo, että valituslupahakemuksen tekoon on nyt kaksi kuukautta aikaa.

"Päämies pohtii, päämies ratkaisee", hän sanoo.

Jutun syyttäjä on ilmoittanut olevansa tyytyväinen ratkaisuun. Valtaosa oikeudenkäyntiaineistosta on salaista vuoteen 2068 saakka.

Article 52

Category: Immigrants as a threat

Kotimaa

20.12.2006

Oulun raiskaus herätti vilkkaan keskustelun

Leena Sandström

OULU. Poliisi toivoo yhä yleisöltä havaintoja Oulun keskustassa lauantain vastaisena yönä tapahtuneen joukkoraiskauksen tapahtumapaikan läheltä.

Keskustassa liikkuneista miesporukoista poliisi on saanut kymmenkunta vihjettä.

Valvontakameroista on löytynyt puiston lähellä kävelykatu Rotuaarilla liikkunut neljän nuorehkon miehen joukko, jonka osuutta asiaan tutkitaan.

26-vuotias nainen lyötiin lauantain vastaisena yönä kolmen ja neljän välillä tajuttomaksi ja raiskattiin Otto Karhin puiston pensaikossa.

Nainen ei ole pystynyt kertomaan paljon tuntomerkkejä.

Naisen mukaan häntä seurasi 4-6 ulkomaalaiselta vaikuttavaa, tummaa, ei kuitenkaan mustaihoista miestä. Naisesta otettujen dna-näytteiden valmistuminen vie viikkoja.

TAPAUS ON HERÄTTÄNYT vilkasta keskustelua muun muassa Helsingin Sanomien ja sanomalehti Kalevan nettisivuilla. Keskustelussa on ollut paljon rasistissävyisiä kommentteja.

Oulun kaupunginvaltuuston puheenjohtajaa Matti Pikkaraista (kesk) keskustelun rasistinen sävy ei yllätä.

"Suuri vastuu tässä tilanteessa on asian uutisoinnilla ja pidän sitä sopimattomana. Sen voi jopa tulkita yllytykseksi tai rasismiin provosoivaksi." Pikkaraisen mukaan uutisissa ei olisi saanut viitata tekijöiden ulkomaalaisuuteen, sillä siitä ei ole todisteita. Hänen mielestään yleisöltä olisi voinut pyytää havaintoja miesjoukosta määrittelemättä näiden etnistä taustaa.

"OULUSSA ON NOIN 2500 maahanmuuttajaa, ja heistä suurin osa on yhtä kunniallisia kuin mekin, ja toisaalta meissä perussuomalaisissa on yhtä lailla asiattomasti käyttäytyviä", Pikkarainen huomauttaa.

Kansainvälisen toimintakeskuksen Toppeliuksen toiminnanohjaaja Shahnaz Mikkonen ei pidä Oulua rasistisena kaupunkina.

"Viisi vuotta sitten ihmisillä oli enemmänkin sellaisia ajatuksia, mutta nyt tavalliset ihmiset haluavat kohdata maahanmuuttajia ja ajattelevat myönteisesti ja monikulttuurisesti", hän sanoo.

Huonojakin kokemuksia muuttajilla on, esimerkiksi työllistyminen on vaikeaa.

Article 53

Category: Immigrants as a threat

Kotimaa

19.12.2006

Oulun raiskauksesta epäillään 4-6:ta ulkomaalaista
Poliisi saanut yleisöltä muutamia vihjeitä miesryhmästä

Tapio Mainio

19.12.2006 2:00

OULU. Poliisi jäljittää ulkomaalaista miesjoukkoa, jota epäillään joukkoraiskauksesta Oulun ydinkeskustassa. Oulun poliisi on saanut yleisöltä muutamia vihjeitä Otto Karhin puistossa eli Letkunpuistossa perjantain ja lauantain välisenä yönä liikkuneesta 4-6 miehen ryhmästä.

"Epäillyt ovat ulkomaalaisia, mutta eivät mustaihoisia", sanoo tutkinnanjohtaja, rikoskomisario Matti Luolavirta. Joukkoraiskausta ei kukaan ole kertonut nähneensä.

"Sitä täällä taksiasemalla on ihmetelty, sillä puisto on nykyisin hyvin valaistu ja avoin", sanoo taksiautoilija Eero Karjalainen. Hän on kerännyt kyytiläisiä Otto Karhin puiston tulpalla jo 20 vuotta. Taksiasemalta on näköyhteys linja-autopysäkkien katosten takana olevaan pensaikkoon, jossa raiskaus tapahtui.

Puistoa siistittiin ja avarrettiin muutama vuosi sitten. Vanhoja puita kaadettiin ja pensaita harvennettiin. Lähistöllä on myös grillikioski, jossa oli ruuhka yöllä juuri kello kolmen ja neljän välillä.

EDELLINEN joukkoraiskaus sattui kesällä 2005, jolloin kolme afrikkalaista miestä raiskasi 31-vuotiaan naisen ravintolaillan jälkeen oululaisessa asunnossa. Miehet tuomittiin neljäksi vuodeksi vankeuteen.

Tällä kertaa tuntematon miesjoukko huuteli puiston viereistä Isokatua kävelleelle 26-vuotiaalle naiselle.

"Tekotapa oli oululaisittain poikkeuksellinen. Naista iskettiin takaapäin päähän ja hän menetti tajuntansa", Luolavirta kertoo.

Nainen tuli myöhemmin tajuihinsa puiston pensaikossa. Hänellä oli vammoja eri puolilla kehoa ja hän oli havainnut tullessaan raiskatuksi. Hän hälytti itse ambulanssin.

"Raiskaajat ovat voineet seistä kehässä naisen ympärillä, jolloin täältä taksista ei ole havaittu mitään poikkeavaa", sanoo taksiautoilija Esko Hekanaho. Hän on autoillut Oulun levottomimmalta taksiasemalta vuodesta 1969.

"Tämä on hyvin häiriöherkkä paikka, sillä puistoa ympäröi neljä suosittua ravintolaa. Riehuntaa ja nyrkkitappeluita syntyy öisin sekä nakkikioskin jonossa että taksijonossa, jos joku ohittaa jonon. Oulu ei ole silti muuttunut väkivaltaisemmaksi", Hekanaho kertoo.

Hän ihmettelee, miksi levottomaan puistoon ei ole saatu riittävästi valvontakameroita. Puistossa on kameroita, mutta ne eivät kata koko puistoa. Poliisi ei ole löytänyt raiskausta valvontanauhoilta.

Article 54

Category: Statistics

Kotimaa

18.4. 2005

Nelosen uutiset: Miestuomarit naisia ankarampia raiskaajille

Tilaaajille

Norokorpi Kimmo

Miestuomarit suhtautuvat raiskausrikoksiin selvästi ankarammin kuin naistuomarit. Nelosen uutisten sunnuntaina julkaiseman selvityksen mukaan miestuomarit passittavat neljä raiskaajaa viidestä vankilaan, naistuomarit vain joka toisen. Miestuomarit myös määräävät uhrille huomattavasti suuremmat korvaukset kuin naistuomarit.

Miestuomarien tuomitsema keskimääräinen vankeusrangaistus kaikkien raiskausrikosten osalta on 20 kuukautta, naisten 18.

Korvausmäärissä eroa on noin 1500 euroa. Miesten määräämä normaalikorvaus on 5000 euroa ja naisten 3500.

Nelosen uutisten selvitys perustui käräjäoikeuksien vuosina 2003 ja 2004 tekemiin päätöksiin. Ne koskivat 177 syytettyä.

Editorial 15

Category: Lenient sentencing and values

Pääkirjoitus

18.1.2008

Enemmän tietoa seksituomioista

Seksuaalirikoksista langetetut tuomiot herättävät aina huomiota, kun ne kansalaisten oikeustajun mukaan tuntuvat liian alhaisilta. Tuore esimerkki on Kauhajoen käräjäoikeuden langettama ehdollinen tuomio 8-vuotiaan tytön raiskauksesta sekä törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Tuomittu on itsekin nuori, tekohetkellä 16-vuotias poika.

Myös Itä-Suomen hovioikeuden viimeviikkoinen päätös kummastuttaa ihmisiä. Oikeus muutti käräjäoikeuden 61-vuotiaalle miehelle antaman ehdottoman vankeustuomion ehdolliseksi. Tuomio tuli kahden tytön seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

Seksuaalirikokset ovat rikoslajeista iljettävimpiä, mikä myös on lainsäädännössä otettu huomioon. Esimerkiksi lapsen törkeästä seksuaalisesta hyväksikäytöstä seuraa aina vankeustuomio, ja maksimirangaistus on kymmenen vuotta. Tuomiot ovatkin viime vuosina keskimäärin koventuneet, mikä on poikkeuksellista muihin rikostyyppeihin verrattuna.

Seksuaalirikokset käsitellään oikeudessa useimmiten suljettujen ovien takana, ja päätösasiakirjat ovat salaisia. Tuomio ja siihen sovelletut lainkohdat ovat julkisia.

Tuomioistuimien voi myös tehdä ratkaisustaan julkisen selosteen, mutta seksuaalirikosjutuissa se ei saa paljastaa asianomistajan henkilöllisyyttä.

Tuomioistuimet ovat korkeinta oikeutta myöten aika ajoin pulassa, kun ne yrittävät suhteuttaa omia päätöksiään yleiseen oikeuskäytäntöön. Käytännöstä kun ei ole olemassa kuin pintapuolista tietoa. Tuomioistuinten olisi hyvä tietää, millä perusteilla teon törkeyttä yleensä arvioidaan rangaistusta määriteltäessä.

Oikeusministeri Tuija Brax ei taustoja tuntematta halua ottaa kantaa yksittäisiin tuomioihin, mutta hän perää korkeimman oikeuden presidentin Pauliine Koskelon tavoin tutkittua tietoa hyväksikäyttötuomioiden perusteista. Vasta sen jälkeen voidaan oikeuskäytäntöön vaikuttaa.

Editorial 16

Category: Lenient sentencing and values

Pääkirjoitus

10.3.2010

Oikeustaju koetuksella

Ilkka vaatii nopeita korjauksia tuomioistuinten luottamuspulaan. Taustalla on Lapin yliopiston ja Amnesty Internationalin tekemä kysely, jonka mukaan enemmistö suomalaisista ei enää luota siihen, että tuomioistuimet tekisivät oikeudenmukaisia päätöksiä seksuaalirikoksissa.

Yksi syy luottamuspulaan voi lehden mukaan olla se, että Suomen lainsäädäntö asettuu pikemminkin tekijän kuin uhrin suojelijaksi.

"Suomalaisten oikeustajuun ei mahdu, että seksuaalirikoksista saa samanlaisia tuomioita kuin ylinopeusrikkeistä." "Oikeusministeriön selvitystyö seksuaalirikosten rangaistuksista johtaa toivottavasti pikaisiin lainmuutoksiin."

Article 55

Category: Lenient sentencing and values, Victim

Kaupunki

19.1.2011

Rikosta voi katsoa toisinkin silmin

Rikos on uutinen. Sen kulku, syyt ja seuraukset kiinnostavat. Useimmiten sillä on myös kiistatonta yhteiskunnallista merkitystä.

Uutisaiheena rikos on herkkä, hyvää makua ja tarkkuutta vaativa. Toimituksissa vaikeimmat ratkaisut ovat niitä, joissa on kyse rikoksen tekijöistä ja uhreista.

RIKOKSEN UHRIN yksityisyyden varjelulla on Suomessa vankat perinteet. Journalistin ohjeet velvoittavat suojelemaan arkaluonteisen rikoksen uhrien henkilöyttä. Myöskään tekijästä ei saa paljastaa tietoja, jos ne voivat paljastaa tuollaisen rikoksen uhrin. Omaisille ei liioin haluta aiheuttaa lisää surua ja murhetta.

Tällä viikolla on seurattu pariakin rikosuutista, joissa ei tyydytty totuttuihin askelmerkkeihin.

YLEN A-STUDIO antoi maanantaina puheenvuoron viidestä murhasta elinkautiseen tuomitulle helsinkiläiselle perushoitajalle. Sarjamurhaajan haastattelu ei ole arkea tässä maassa, ja ehkä vankilassa kuvattua pätkää voikin perustella teon poikkeuksellisuudella.

Kenties katsojien piti nähdä tämä, jotta he ymmärtäisivät paremmin, miksi viattomat vanhukset kuolivat.

Jotensakin onton olon tuo sympaattisen tädin sekava tilitys, sarjamurhaajan puolustuspuhe, kuitenkin jätti.

Kuinka paljon se ehti loukata uhrien omaisia? Edistikö se oikeuden toteutumista? Sananvapauttakaan?

MYÖS HELSINGIN käräjäoikeudessa nähtiin tiistaina jotain poikkeuksellista. Oikeus käsitteli törkeää raiskausjuttua avoimin ovin, ja työpaikallaan raiskatuksi joutunut myyjä kertasi kokemustaan myös medialle.

Nainen itse perusteli julkisuutta toiveella saada seksuaalirikosten ympärillä olevaa tabua purettua.

ULOSTULON ROHKEUS on ihailtavaa. Tahto suojella etenkin raiskauksen ja hyväksikäytön uhreja julkisuudelta on ollut tarpeellista ja tehokasta. Vaivihkaa on kuitenkin luotu kulttuuri, jossa raiskauksen uhreja kartetaan kuin häpeän poltinmerkin saaneita.

Media ja virkavalta ovat yhdessäkin pohtineet sitä, ketä oikein suojellaan, kun uhrien kohtaloista vaietaan. Sen sijaan tarinat ovat kiertyneet tekijöiden ympärille.

RIKOSTA ON TERVEELLISTÄ katsoa välillä toisinkin silmin. Uutistyon tulevia ajouria sietää kuitenkin makustella huolella. Jokainen tapaus on omanlaisensa.

Raiskaus on paha teko, jossa riistetään toiselta oikeus omaan ruumiiseensa. Se jättää uhriinsa syvät arvet, jotka eivät näy päälle. Toipuminen vaatii aikaa.

Ja jos julkisuus alkaa huomenna kaduttaa, se on jo myöhäistä. Sitten mennään jo Googlen ehdoilla.